

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA EKONOMICKÉ ŽURNALISTIKY

Česká televize jako médium veřejné služby, její regulace a financování
The Czech Television as a public service medium, its regulation and financing

Student: Bc. Hana Szotkowská

Vedoucí diplomové práce: Ing. Jana Gibarti, Ph.D.

Ostrava 2011

Místopřísežně prohlašuji, že jsem celou práci, včetně všech příloh, vypracovala samostatně s využitím uvedených pramenů a literatury.

V Ostravě dne.....

.....

Obsah

1	Úvod	1
2	Historický a současný vývoj České televize.....	3
2.1	Prvopočátky Československé televize	3
2.2	Poválečné období	3
2.3	Rok ve znamení uvolnění.....	5
2.4	Doba normalizace	7
2.5	Osmdesátá léta a sametová revoluce.....	7
2.6	Čerstvě nabytá svoboda	8
2.7	Vznik České televize.....	9
2.8	Život s komerční konkurencí	10
2.9	Boj o sledovanost	11
2.10	Krise České televize.....	12
2.11	Léta po krizi	16
2.12	Současnost.....	17
3	Právní regulace a samoregulace veřejnoprávního média	21
3.1	Právní úprava elektronických médií v České republice.....	21
3.2	Zákon o provozování rozhlasového a televizního vysílání.....	23
3.2.1	Rada pro rozhlasové a televizní vysílání.....	24
3.2.2	Práva a povinnosti provozovatelů vysílání	28
3.2.3	Zajištění plurality vysílání	34
3.3	Zákon o rozhlasových a televizních poplatcích	35
3.4	Zákon o České televizi.....	36
3.4.1	Úkoly veřejné služby	37
3.4.2	Způsoby naplňování veřejné služby.....	45
3.5	Ostatní regulační a samoregulační nástroje a orgány ČT	49
3.5.1	Rada České televize	49
3.5.2	Kodex	56

3.5.3	Status České televize.....	59
4	Financování České televize	60
4.1	Televizní poplatky	60
4.1.1	Výběr televizních poplatků a boj s neplátiči.....	61
4.1.2	Miliardový tendr na správu poplatků	64
4.2	Příjem z vlastní podnikatelské činnosti.....	66
4.2.1	Reklama	66
4.2.2	Teleshopping.....	68
4.2.3	Sponzoring	69
4.2.4	Sazka	70
4.2.5	Další zdroje příjmů České televize	70
4.3	Hospodaření České televize	71
5	Závěr	73
	Seznam použité literatury	76
	Seznam zkratk.....	81
	Prohlášení o využití výsledků diplomové práce	82

1 Úvod

Žijeme v době, kdy nás média díky pokročilé technologii zahlcují stále větším množstvím informací. Z internetu, rádií, tisku i televize. Převážná část těchto médií jsou média komerční. Jejich obsah tak často bývá především kvůli zájmu vlastníka, ať už z politických či ekonomických důvodů, značně ovlivněn. O to významnější roli v tomto světě zastávají média veřejnoprávní, která nemusí pravidelně obnovovat licenci a měla by tak být prakticky nezávislá. Ve své diplomové práci volím téma věnující se veřejnoprávní České televizi. Právě televize dnes má i přes rozvoj internetu svou stále nezastupitelnou roli, je velmi populárním médiem a napomáhá nám ve velké míře utvářet si o jednotlivých skutečnostech svůj názor. Významným způsobem tak rozhoduje o dění kolem nás.

Právě o České televizi se v posledních letech hovoří víc než kdy jindy. Do popředí se dostávají otázky, zda skutečně Česká televize poskytuje mnohdy svým komerčním obsahem službu veřejnosti a zda ji skutečně náleží přídomek veřejnoprávní televize. V posledních několika měsících se ozývají nespokojené hlasy zejména z uměleckých řad upozorňující na špatný stav České televize. Ve své diplomové práci si tak nastolím hned několik otázek. Plní Česká televize skutečně funkci veřejnoprávní televize? Má v dnešním světě digitálního vysílání své opodstatnění? Je Česká televize skutečně nezávislou televizí? Je Rada ČT, která má sloužit jako kontrolní orgán a zároveň jakýsi nárazník proti politickým tlakům skutečně nezávislá a apolitická? Celý text je tak dělen do třech základních kapitol, úvodu a závěru. V první části své diplomové práce představím Českou televizi v širším historickém kontextu. Detailněji nahlédnu „pod pokličku“ krize České televize a na současné dění ve veřejnoprávní televizi. V kapitole věnující se regulaci veřejnoprávní televize rozeberu její právní úpravu, včetně působnosti jednotlivých mediálních rad a jejich nezávislosti. V kapitole nazvané Financování České televize pak rozeberu stále diskutovanější téma televizních poplatků. A budu reagovat i na aktuální dění v České televizi. Její vedení v polovině loňského roku, aniž by informovalo Radu ČT, vypsalo výběrové řízení na výběr a správu koncesionářských poplatků. Věnovat se budu také reklamě. Je správné, aby se po stoprocentním nárůstu koncesionářských poplatků objevovala na obrazovkách České televize reklama další dva roky od ukončení analogového vysílání, tak jak plánuje současný ministr kultury?

Hledání odpovědí nebude zdaleka jednoduché. Na mnoho položených otázek nejspíš nelze zcela jednoznačně odpovědět. Cílem mé práce je představit svůj pohled na současné dění v České televizi, včetně historických souvislostí. Zhodnotit stávající právní úpravu fungování veřejnoprávního média, včetně posouzení jeho nezávislosti zejména na politické moci. V závěru své práce se pak zamyslím nad způsobem financování veřejnoprávní televize a existenci jiných alternativních možností.

2 Historický a současný vývoj České televize

2.1 Prvopočátky Československé televize

První pokusy o televizní vysílání započaly už před 2. světovou válkou. Na tyto pokusy úzce navazovala německá firma Fernseh A. G. (po válce Televid), přestěhovaná v roce 1943 z Berlína do Dolní Smržovky a Tanvaldu. Veškerou snahu o televizní vysílání však přerušily válečné události a k obnovení výzkumu došlo zase až po roce 1945, navzdory, že zde veškeré vybavení zkonfiskoval SSSR. Českoslovenští stážisté z Vojenského technického ústavu v Tanvaldu však nadále pokračovali ve výzkumu a svou práci představili veřejnosti už 23. března 1948. V roce 1948 došlo ještě k jednomu pokusu o televizní vysílání, a to v rámci Mezinárodní výstavy rozhlasu MEVRO v Praze. Na výstavě diváky doslova ohromovaly dvě televizní kamery, které snímaly dění na ulici před Výstavištěm. Pravidelné zkušební vysílání zahájila v Čechách televize až 1. května 1953 v osm hodin večer ze Studia Praha v Měšťanské besedě v centru Prahy. Vysílání bylo zahájeno projevem ředitele rozhlasu Jozefem Vrabcem. „*Program moderoval Jaroslav Marvan a kromě reportáží filmových týdeníků se vysílala i původní reportáž z prvomájové manifestace.*“¹ Moravské vysílání zahájila televize o dva roky později z Ostravy-Hošťálovic. Zpočátku vysílala pouze některé dny v týdnu. Každodenně začala vysílat až v roce 1958.

2.2 Poválečné období

Počátek studené války další rozvoj televize utlumil, odborníci byli převedeni na vývoj vojenských zařízení a VTÚ převedl televizní techniku do ČsRo, kde počátkem roku 1949 vznikl Ústav rozhlasové techniky. „*Nový impuls dalo utlumenému výzkumu náhlé rozhodnutí vlády z jara 1952 požadující urychlené spuštění televizního vysílání.*“² Motivem rozhodnutí byla s největší pravděpodobností snaha následovat sovětský vzor.

Další výraznou motivací pak byla touha předstihnout kapitalistický svět. „*Počet televizních přijímačů na obyvatele a pokrytí území televizním signálem se záhy staly jedním*

---

¹ KONČELÍK, Jakub; VEČEŘA, Pavel; ORSÁG, Petr. *Dějiny českých médií 20. století*. 1. vyd. Praha: Portál, 2010. s. 157.

² KONČELÍK, Jakub; VEČEŘA, Pavel; ORSÁG, Petr. *Dějiny českých médií 20. století*. 1. vyd. Praha: Portál, 2010. s. 158

*z hlavních ukazatelů v soutěži mezi socialismem a kapitalismem a stát do rozvoje televize i dotování přijímačů rozsáhle investoval.*³ Postupně se tak televize rozšířila do více než 120 pracovišť v Praze. S nekonečnými průtahy se ovšem potýkalo budování vysílače a studia na Kavčích horách. Přestože úřady rozhodly o jeho výstavbě už v roce 1957, byla první dvě studia uvedena do provozu až v roce 1970. Nicméně pravidelně začala Československá televize vysílat už v únoru 1954. O rok později odstartoval televizní vysílání také vysílač v Ostravě-Hošťálkovicích. 3. listopadu 1956 pak začala vysílat také Bratislava. V roce 1958 došlo k přímému spojení všech tří studií, což umožnilo vzájemnou výměnu pořadů. První půlrok vysílala televize pouze dva až tři dny v týdnu, postupně se frekvence vysílání zvyšovala a 29. prosince 1958 vysílala televize již každý den. Dopolední vysílání se však začalo objevovat až na počátku 60. let. *„Zpravodajství a velkou část výroby zajišťovala filmová technika. Střížny v dnešním chápání nebyly k dispozici – stříh se prováděl jako u filmu. Chybělo záznamové zařízení, a proto se všechny původní pořady vysílaly živě.*⁴ Přestože bylo první záznamové zařízení instalováno už v roce 1958, počet pořadů vysílaných ze záznamu převážil nad živě vysílanými poprvé až v roce 1966.

V prvních letech byl na obrazovkách k vidění i filmový týdeník, zpravodajství přebírala zpočátku Československé televize z rozhlasu. Nejstarší zpravodajský pořad Branky, body, vteřiny spustila televize na jaře 1956. Televizní noviny spatřili poprvé televizní diváci v roce 1958. Významnou změnu přinesl začátek roku 1955, kdy televize díky přestavby autobusu získala svůj první přenosový vůz, který dovolil televizním kamerám opustit studio. Svůj první přímý přenos odvysílala televize 11. února 1955 ze Štvanického stadionu v Praze. Diváci mohli poprvé naživo sledovat hokejové utkání výběru Prahy proti švédskému IF Leksand. Tento přenos konečně odstartoval větší zájem obyvatel o koupi televizoru a televize se pomalu vydala cestou k masovosti. Mezi nejpopulárnější pořady patřily pořady, jako kvízové *Hádej, hádej, hadači* nebo *Tři chlapi v chalupě*. Dlouhodobě populární zůstávaly také pořady dětské.

Co se týče organizační struktury, zůstávala televize až do konce 50. let součástí rozhlasu, který řídilo ministerstvo kultury. Pražské televizní studio však podléhalo rozhlasu jen programově, studiovou a přenosovou techniku mělo v kompetenci ministerstvo spojů. *„Tuto dvojkolejnost odstranila vláda 29. listopadu 1957 zřízením Československého výboru*

---

³ KONČELÍK, Jakub; VEČEŘA, Pavel; ORSÁG, Petr. *Dějiny českých médií 20. století*. 1. vyd. Praha: Portál, 2010. s. 158.

⁴ KONČELÍK, Jakub; VEČEŘA, Pavel; ORSÁG, Petr. *Dějiny českých médií 20. století*. 1. vyd. Praha: Portál, 2010. s. 158.

pro rozhlas a televizi.“⁵ Ten o dva roky později zanikl a Československá televize získala veškerou studiovou techniku a stala se stejně jako rozhlas samostatnou rozpočtovou organizací podléhající přímo ÚV KSČ.

Protože na počátku nebyly podmínkou pro zaměstnání televizních pracovníků třídní původ ani členství v KSČ, představovala televize mimořádnou pracovní příležitost pro nadané lidi, kteří se jinak jen s velkými obtížemi dostávali k umělecké práci. Od vzniku televize v ní pracovali například Jaroslav Dietl, František Filip či Zdeněk Podskalský. Relativní nezávislost přišla s koncem 50. let, když si režim uvědomil, že televizi jako stále mocnější médium musí obsadit jen prověření zaměstnanci a do dalších let odstranila víc než sto zaměstnanců a v následujících letech určoval pravidla Kádrový pořádek Československé televize, kdy pracovníky do funkce schvalovaly jen stranické orgány KSČ. Od října 1959 nastoupil do čela televize Adolf Hradecký. Do dějin televize se zapsal také například Jiří Pelikán, jmenovaný do funkce ředitele televize v roce 1963. Na konci 50. let vyvolal pozornost I. festival československého filmu, konaný v Banské Bystrici. Měl film osvobodit od stalinských dogmat, místo toho však podráždil prezidenta Antonína Novotného i ministra kultury. Festival vyvolal takové zákazy filmů, jako byl například film *Tři přání*, nebo *Zde jsou lvi*.⁶

2.3 Rok ve znamení uvolnění

6. července 1961 se do vysílání zapojilo také Brno a 25. února Košice. „*Spolu se zprovozněním televizního vysílání Cukrák u Prahy v listopadu 1961 tak skončila výstavba základní sítě televizních vysílačů.*“⁷ Významnou úlohu hrál od počátku dabing, dabingové studio v Bratislavě bylo zprovozněno v roce 1960, brněnské pak v roce 1962. Na začátku 60. let spoluzakládala Československá televize Intervizi, televizní součást mezinárodní vysílací organizace zemí sovětského bloku OIRT. Tuto spolupráci posílilo od května 1963 přímé televizní spojení Praha – Moskva. Významné kontakty vybudovala televize také se západním světem – v polovině 60. let započala spolupráci například s rakouskou televizí ÖRF a francouzskou ORFT. Právě díky spolupráci s rakouskou televizí vznikl unikátní projekt na mezinárodním diskusním pořadu, tzv. telemostech, kdy ve vůbec prvním necenzurovaném

---

⁵ KONČELÍK, Jakub; VEČEŘA, Pavel; ORSÁG, Petr. *Dějiny českých médií 20. století*. 1. Vyd. . Praha: Portál, 2010. s. 158.

⁶ KONČELÍK, Jakub; VEČEŘA, Pavel; ORSÁG, Petr. *Dějiny českých médií 20. století*. 1. Vyd. . Praha: Portál, 2010. s. 155-158.

⁷ KONČELÍK, Jakub; VEČEŘA, Pavel; ORSÁG, Petr. *Dějiny českých médií 20. století*. 1. vyd. . Praha: Portál, 2010. s. 159.

živém televizním vysílání diskutovalo na aktuální témata současně po pětadvaceti účastnících z obou zemí. Československá televize však musela telemosty po dialogu Praha – Vídeň ukončit, protože českoslovenští zástupci hovořili během přenosu příliš otevřeně. „*Polovina 60. let přinesla televizi konečně pevné legislativní základy. Zákon č. 18/1964 Sb., o Československé televizi však zároveň jasně pojmenoval její služebnou funkci. „Televize svou činností založenou na politice KSČ provádí masově politickou a výchovnou práci, podporuje tvůrčí iniciativu lidu a přispívá k dovršení kulturní revoluce.*“⁸ Kromě pevných legislativních zákonů přinesla polovina 60. let také mnoho sporů televize s cenzurou – především nad publicistickými pořady. Největší konflikt způsobila reportáž redaktorky Otty Bednářové v pořadu *Zvědavá kamera*. Reportáž popsala příběh dívky, která měla být vyloučena ze střední školy kvůli „nevhodnému třídnímu původu svých rodičů.“ Tamní funkcionáři se tehdy rozhořčeně ohradili a televizi kritizovali za „subjektivní přístup k politickým a hospodářským problémům“ a dosadilo do televize nové „kontrolní“ náměstky. Česká televize se však snažila vysílat kritické reportáže i nadále. Popularita pořadu *Zvědavá kamera* nakonec zneužila StB v roce 1964, když do reportáže nazvané „*Tajemství Černého jezera na Šumavě*“, podsunula kompromitující dokumenty z období války, ve snaze oživit kampaň proti západnímu Německu.⁹

Rok 1968 byl pro Československou televizi, stejně jako pro celou českou společnost, zásadním milníkem jejího vývoje. Tento rok byl ve znamení uvolnění, ale také ve znamení rychlého rozčarování z nastalých událostí. Jaro roku 1968 bylo ve znamení uvolnění. Došlo dokonce k zastavení cenzury. Podporu reformnímu vedení KSČ vyjádřil veřejně před zraky československých diváků například spisovatel Pavel Kohout nebo cestovatel Jiří Hanzelka. V den okupace 21. srpna 1968 vysílala Československá televize již od samého rána, kdy informovala o tehdejších událostech. Sovětské okupanti však obsadili studio v Měšťanské besedě, odkud televize vysílala už o půl deváté ráno. Posléze byla obsazena i zbylá vysílací místa – studio Skaut a vysílač Cukrák. Vysílání pak s přestávkami pokračovalo až do 26. srpna. Téhož dne byl ještě podepsán takzvaný Moskevský protokol, který obsahoval ustanovení zavazující KSČ k ovládnutí sdělovacích prostředků personálními změnami a

---

⁸ KONČELÍK, Jakub; VEČEŘA, Pavel; ORSÁG, Petr. *Dějiny českých médií 20. století*. 1. vyd.. Praha: Portál, 2010. s. 162.

⁹ KONČELÍK, Jakub; VEČEŘA, Pavel; ORSÁG, Petr. *Dějiny českých médií 20. století*. 1. vyd.. Praha: Portál, 2010. 344 s.

novými zákony. Byl zřízen Úřad pro tisk a informace, který měl za úkol kontrolovat mj. činnost tisku, rozhlasu a televize. Období druhé poloviny roku 1968 se neslo v duchu represivních opatření, včetně Moskevského protokolu. Nová politická prosovětsky orientovaná garnitura si velmi dobře uvědomovala význam Československé televize, což pro ni až do pádu komunismu znamenalo represe a mocenské zásahy nejen vůči programu, ale také vůči jejím pracovníkům.¹⁰

2.4 Doba normalizace

Na začátku 70. let přešla Československá televize na federální systematický model pod ústředním dohledem. Komunisté nasadili na všechna pracoviště své kontrolory, kteří dohlíželi na „nezávadnost“ pořadů. Zvýšenou pozornost věnovala Československá televize také Státní bezpečnost. *„Komunistický režim totiž po Pražském jaru 1968 nevěřil ani vlastní kádrové politice a "specifické" prostředky politické policie využíval i ke kontrole situace ve svém hlavním nástroji politické a kulturní propagandy.“*¹¹ Prameny, z nichž orgány StB získávaly informace, byly různé a dělily se na prvotní a druhotné. Informace z prvotních pramenů pocházely ze zpráv agentů, důvěrníků, oznámení občanů, poznatků nebo z hlášení pracovníků sledování. Mezi druhotné prameny pak patřily takzvané materiály informačních a analytických služeb. Až do počátku devadesátých let tak byly rušeny všechny nepohodlné relace.

2.5 Osmdesátá léta a sametová revoluce

Až do konce 80. let se dění v televizi neslo v duchu represí, cenzury a zvýšené pozornosti Státní bezpečnosti. Pořady se vyhýbaly politickým či jinak ožehavým tématům. Převládala československá a ruská kinematografie. Stejně jako v celé společnosti se přelomovým obdobím stal 17. listopad 1989. Zpočátku listopadové revoluce se Československá televize držela oficiálních pokynů a sdělení. Posléze však situace nabrala

---

¹⁰ MEJSNAR, Petr. *Média veřejné služby a jejich regulace v České republice*. Masarykova univerzita, 2007. 81 s. Diplomová práce. Masarykova univerzita, Právnická fakulta.

¹¹ Česká televize: StB versus ČST [online]. 1996 [cit. 2011-03-27]. Dostupné z: <<http://www.ceskatelevize.cz/vse-o-ct/historie/ceskoslovenska-televize/stb-versus-cst/1-cast/>>.

velmi rychlý spád. Její zaměstnanci sepsali petici proti násilí na Národní třídě, kterou zaslali Federálnímu shromáždění, České národní radě a předsednictvu vlády. V petici se zaměstnanci dožadovali objektivního zpravodajství, stažení některých tváří z obrazovek Československé televize a přímý přenos z demonstrace na Václavském náměstí. Protestní petice nakonec byla zveřejněna v Televizních novinách, ovšem způsobem, které zvolilo vedení. Navíc i v dalších dnech se komunistické špičky, snažící se za každou cenu udržet svou moc, snažily potlačovat svobodu slova a mimopražský divák se tak jen těžko dozvídal o skutečném běhu událostí. Situace se začala měnit až po 24. listopadu na nátlak veřejnosti i zaměstnanců Československé televize. V Televizních novinách bylo oznámeno odstoupení Jakeše a stále častěji se vysílaly záběry z Národní třídy a dalších pražských ulic. „Československá televize tak srovnala krok se společenským děním.“¹² V pondělí 27. listopadu bylo v Československé televizi založeno Občanské fórum a zaměstnanci televize poté manifestačním průvodem podpořili probíhající generální stávku. Téhož dne ještě vláda odvolala ústředního ředitele Libora Batrlu. Novým šéfem se stal Miroslav Pavel. Byl také odvysílán dokument o událostech 17. listopadu a Václav Havel představil program Občanského fóra. Následující den byly odvysílány přímé vstupy z mimořádného sjezdu KSČ a o den později pětihodinový přenos z Federálního shromáždění, kde odhlasovali vypuštění článku o vedoucí úloze strany z Ústavy. V televizních pořadech se nově začaly objevovat dosud zakázané osobnosti. 30. listopadu oznámil v garážích přenosové techniky nový generální ředitel všem shromážděným pracovníkům, že televize přestala být ideovým nástrojem jedné politické strany.¹³

2.6 Čerstvě nabytá svoboda

Začátkem 90. let změnila kanály Československé televize názvy na F1 (první federativní program), druhý kanál byl rozdělen mezi Čechy a Slováky pod názvy ČTV a S1. Nově přibyl i třetí program – OK3. Aby se čerstvě nabytá svoboda projevu nestala jen přechodnou revoluční epizodou, bylo třeba pro ni vytvořit spolehlivý právní rámec a takové předpoklady, které by zcela znemožnily možnost recidivy autoritářského zacházení s médii ze strany nositelů stání moc. Zatímco v oblasti tiskových médií stačilo odstranit cenzuru a

---

¹² Česká televize: *Listopad 1989* [online]. Česká televize, 1996 [cit. 2011-03-27]. Dostupné z: <<http://www.ceskatelevize.cz/vse-o-ct/historie/ceskoslovenska-televize/listopad-1989/>>.

¹³ (*Prvních*) *10 let České televize*. 1. vyd. Praha: Česká televize, 2002. 372 s.

deregulovat podmínky pro vydávání denního tisku, oblast elektronických médií, rozhlasu a televize, stála před úkolem zcela přebudovat dosavadní systém založený na činnosti dvou monopolních státních organizací. Přestože panovaly o budoucnosti televizního vysílání mnoho protichůdných představ, postupně se společnost shodla minimálně na tom, aby se Československá televize demonopolizovala a přeměnila se v moderní nezávislou vysílací instituci veřejné služby. Československá televize zanikla k 31. 12. 1992 spolu s rozdělením československé federace, a to v situaci, kdy v České republice ještě kromě České televize neexistoval jiný provozovatel televizního vysílání.

2.7 Vznik České televize

Vznik České televize předcházelo rozdělení mediálních pravomocí mezi Českou a Slovenskou republiku, ke kterému došlo v březnu 1991. Krátce po něm vyčlenil zákon Slovenské národní rady Slovenskou televizi z Československé televize jako samostatnou instituci. Obdobným způsobem vznikla také Česká televize. Ta se rovněž vyčlenila z Československé televize, na níž tak zůstala odpovědnost jen za federální zpravodajství a za vysílání federálního programu F1. Vznikl tak nový systém, ve kterém spolupracovaly tři vysílací subjekty – státní Československá televize, veřejnoprávní Česká televize a veřejnoprávní Slovenská televízia. Obě veřejnoprávní instituce přispívaly svoji programovou tvorbou do federálního programu F1. *„Československá televize jako státem dotovaná rozpočtová organizace zanikla současně s koncem federálního Československa. V platnosti zůstal federální vysílací zákon 468/1991, který mimo jiné stanovil, že veřejný sektor televizního vysílání bude užívat dvě celoplošné sítě vysílacích frekvencí a soukromý sektor bude mít k dispozici všechny ostatní frekvence.“*¹⁴ Zaniklý federální program F1 změnil podobu na program ČT 2. Česká televize vznikla za bouřlivých ovací zejména proto, že byla ustavena již jako vysílací organizace veřejné služby, jako na státu nezávislá instituce. Její programové poslání, struktura i financování odpovídaly v základních rysech standardním modelům evropských demokracií. Přesto do nové samostatné existence vstupovala Česká televize v době, ve které ji veřejné mínění příliš nepřálo. Názorová polistopadová atmosféra ve společnosti žádala liberalizaci trhu a rychlou privatizaci. V tomto kontextu byla Česká televize občas vnímána jako státní monopolista se zvýhodněným postavením na trhu a jistým příjmem. Právě obavy před přetrvávajícím dominantním postavením na mediálním trhu vedlo

---

¹⁴ (Prvních) 10 let České televize. 1. Vyd. Praha: Česká televize, 2002. s. 10.

tehdejší vítěze pravicové koalice k tomu, že se snažili vytvořit co nejrychleji příznivé podmínky pro komerční konkurenci.

2.8 Život s komerční konkurencí

V roce 1993 se na scéně objevila první soukromá komerční televize – pražská Premiéra TV. Začala vysílat v červnu s licenci, kterou jí udělila Rada ČR pro rozhlasové a televizní vysílání v listopadu 1992. Premiéra TV však vysílala pouze v Praze a nebyla tak svým regionálním dosahem a jednoduchým programem pro Českou televizi vážnějším konkurentem. Výzvou pro Českou televizi se stal až vznik televize Nova, jejíž vysílání od 4. února 1994 zajišťovala Česká nezávislá televizní společnost, společný podnik držitele licence CET 21, amerického investora CEDC/CME a České spořitelny. Během prvního půlroku získala televize Nova větší sledovanost než oba programy České televize dohromady a v podstatě splnila to, co se od ní očekávalo. Přinesla na českou televizní scénu změnu, nové tváře, oživení i novou dynamiku programového plánování s využitím osvědčených nástrojů komerčních televizí: amerických seriálů, zábavných show, estrád, akčních filmů, včetně dravé a senzacechtivé publicistiky. Úbytek diváků znamenal pro Českou televizi rovněž úbytek slibně se rozvíjejících reklamních příjmů. O tom, nakolik byla vážná situace, svědčí i skutečnost, že vzhledem k neměnnosti televizního poplatku, který v té době činil 50 korun, musela Česká televize v roce 1995 poprvé sáhnout do rezerv vytvořených v předešlých letech. Dalším limitujícím činitelem programových koncepcí byl omezený dosah programu ČT2. Ačkoliv se snažila Česká televize dosah tohoto vysílání průběžně rozšiřovat, byl v polovině 90. let signál ČT2 stále ještě nedostupný nejméně pro čtvrtinu české populace, a tíha veřejné služby tak stále spočívala převážně na prvním programu. V konfrontaci s divácky velmi úspěšnou komerční televizí Nova se Česká televize rozhodla pro novou a zcela odlišnou programovou strategii. Její podstatou byla diferenciací dvou vysílaných programů, tak že se program ČT1, aniž by zanedbával povinnosti veřejné služby ukládané zákonem, zaměřil na divácky atraktivnější programové typy a pořady, zatímco program ČT2 vycházel vstříc divákům se zájmem o specifická a náročnější témata. Strategii bylo možné plně rozvinout až v roce 1995, kdy vysílání programu ČT2 mohlo sledovat víc než 80 procent české populace. Jak se později ukázalo, tahle strategie České televizi skutečně vyšla.¹⁵ Když se totiž v Poslanecké sněmovně rozhodovalo o budoucnosti druhého programu ČT2, který vlastnil

---

¹⁵ (Prvních) 10 let České televize. 1. vyd. Praha: Česká televize, 2002. s. 17

licenci jen do roku 1995, přidělila tatáž politická reprezentace, která tehdy usilovala o rychlé nastolení konkurenčního prostředí, dočasně svěřené frekvence České televizi natrvalo. Přispěla k tomu skutečnost, že na mediálním poli vznikal další nový hráč – televize Premiéra, která se začala rovněž rozvíjet jako čtvrtý celoplošný program. Pokud by se Poslanecká sněmovna rozhodla přidělit vysílací frekvenci druhého programu České televize dalšímu soukromému subjektu, vznikl by poměr 3:1 ve prospěch komerčních televizí, přičemž nedostatek vysílacích frekvencí již předem vylučoval vznik další celoplošné televize. Mnozí z těch, kteří rozhodovali o budoucnosti České televize, si také uvědomovali, že se komerční televize podřizují zákonitosti co největší sledovanosti s vynaložením co možná nejmenších nákladů. Bylo tak zcela jasné, že v takovýchto provozních podmínkách některé žánry a programové typy, zvláště pak původní dokumentární, dětská a dramatická tvorba se do výroby a do vysílání komerčních stanic zkrátka nikdy nedostane. I tato skutečnost nejspíš ovlivnila tehdejší zákonodárce.

2.9 Boj o sledovanost

Úspěch Novy a později také televize Prima přiměl Českou televizi k řadě kroků k zatraktivnění programu. Kromě staronových zpravodajských pořadů se změny v programu projevovaly také v hledání nových formátů (S politiky netančím či Neváhej a toč) i ve vylepšování původní nicméně osvědčené televizní tvorby (Videostop, Kufr). Cílem televize bylo zachovat filosofii média veřejné služby a nenechat se zviklat komerční představou homogenního televizního diváka. *„Právě tento přístup k tvorbě programu, spolu se stabilizací vysílacího schématu přispěl k tomu, že od roku 1996 se diváci začali k České televizi zase pozvolna vracet a oceňovat její sofistikovanější nabídku. Největší úspěch sklízely zejména původní dramatické a zábavné pořady, například obnovené Televariety, seriál Život na zámku, což potvrzovalo správnost zvolené orientace s těžištěm v domácí dramatické i dokumentární tvorbě.“*¹⁶ Pátý rok existence České televize tak proběhl poprvé ve znamení jistého uklidnění a možnosti soustředění na rozvoj dlouhodobých cílů pod vedením generálního ředitele Iva Mathé. Klidné vody rozvířil pád pravicové vlády v prosinci 1997, kdy se začala mediální scéna výrazně polarizovat. *„Zatímco TV Nova postupně přešla na platformu latentní podpory pozdější opoziční smlouvy, Česká televize si ve zpravodajství i v diskusních a komentářových pořadech hleděla udržet nezávislý kritický postoj. Tím ovšem*

---

¹⁶ (Prvních) 10 let České televize. 1. vyd. Praha: Česká televize, 2002. s. 17.

přivolala zájem politiků, zvýšený ještě o vědomí stoupající celkové sledovanosti České televize, potvrzované i zavedením peplemetrů od 1. 6. 1997 (na více než třetinový podíl, zatímco podíl Novy poklesl na něco přes 50 % sledovanosti.)“¹⁷

Na vzestupu sledovanosti měla svůj vliv také úprava vysílacího harmonogramu. Na podzim v roce 1997 Česká televize opět posunula pořad Události na vysílací čas 19:15 a částečně se tak vyhnula konfrontačnímu boji s televizí Nova. Začátkem roku 1997 skončilo pětileté funkční období první Rady České televize, jejímž předsedou byl po většinu období Jiří Grygar. Nové členy Rady ČT zvolila Poslanecká sněmovna na jaře 1997. Nově konstituovaná Rada ČT vzápětí přijala své programové prohlášení a dne 16. dubna zvolila svým předsedou Jana Jiráka. Troufám si však tvrdit, že i přestože se nové složení Rady ČT přihlásilo k dosavadní koncepci televize veřejné služby, nepodařilo se ji získat uvnitř České televize respekt své předchůdkyně. Novou Radu ČT navíc ihned po jejím zvolení čekal nelehký úkol, zvolit nového generálního ředitele, neboť Ivovi Mathému měl koncem března 1998 jeho mandát skončit. V únoru 1998 zvolila Rada ČT ambiciózního Jakuba Puchalského. Těžko říct, co konkrétně vedlo radu k zvolení málo zkušeného mladého muže do ředitelského křesla, možná snad určitá představa zakonzervovanosti programového stylu i vnějšího designu. Každopádně Puchalský sice slovně zaštitil dosavadní koncepci, zároveň dal však prokazatelně najevo, že co do modernosti a pohotovosti ji chce přiblížit komerční konkurenci a otevřít ji širší komunikaci s veřejností. Nicméně volbou Jakuba Puchalského v roce 1998 novým generálním ředitelem tehdy Rada ČT z dnešního pohledu odstartovala vleklou vnitřní krizi České televize.

2.10 Krize České televize

Rozvrat samotný začal na nejcitlivějším místě, v redakci zpravodajství, kde v rychlém sledu došlo hned k několika výměnám na postu šéfredaktora, a to v roce dvojích voleb. Hned po svém nástupu provedl nový generální ředitel výraznou rekonstrukci na nejvyšších postech České televize. Z televize tak odešla část vedoucích pracovníků a na jejich místa přišli noví lidé, z nichž někteří neměli dosud významnější zkušenosti s prací v televizi. *„Ve shodě se svým projektem avizoval generální ředitel strukturální změny ČT, které se měly opřít také o studii provozního prostředí České televize, jejímž vypracováním byla pověřena společnost*

---

¹⁷ (Prvních) 10 let České televize. 1. vyd. Praha: Česká televize, 2002 s. 17.

*Coopers & Lybrand, mající již zkušenosti s analyzováním fungování ČT z dřívější doby. K organizačním změnám v ČT postupně docházelo, v polovině roku 1998 vznikl například útvar pro strategický rozvoj.*¹⁸ Sic byl nadále zachován producentský systém, na kterém byla Česká televize od svých prvopočátků organizačně vystavěna, jeho vývoj začal být značně nekoordinovaný. A nově založené ředitelství pro strategický rozvoj svými neznalými náměty na jeho transformaci nepřehledný stav ještě navíc umocňovalo. Nejvíce bylo všemi změnami postiženo právě centrum programu, kde se na postu ředitele během necelých dvou let vystřídal tři lidé, a které se posléze propadlo do chaosu a nekonceptnosti.

Jakub Puchalský už od počátku diskutoval o postavení veřejnoprávní televizi jako takové. Komunikace nového vedení se zaměstnanci České televize však už od počátku narážela na sporné body. Proklamovaná snaha vedením České televize o posílení veřejnoprávnosti programu se občas dostávala do napětí s kroky uplatněnými s tímto vedením programu, v níž byly spatřovány tendence právě opačné. V očích veřejnosti byl velmi sporně vnímán projekt *Třicet návratů*, v rámci kterého byla uvedena repríza normalizačního seriálu *Třicet případů majora Zemana*. Ostrý konflikt mezi vedením televize a oponenty projektu, včetně způsobu prezentace plnil po mnoho dní přední strany tištěných médií. „*Problém v řízení ČT naznačovalo provizorium v obsazení funkce ředitele programu po odchodu Martina Bezoušky v polovině roku 1999, jehož funkci musel převzít dosavadní ředitel pro strategický rozvoj Gordon Lovitt. Jeho byt' provizorní nominace byla odbornou veřejností kritizována a Jakub Puchalský nenašel pro funkci ředitele programu ČT jiného kandidáta.*“¹⁹

Jakub Puchalský nacházel podporu u Rady ČT přibližně rok a půl. Aktuální situace v České televizi však radu postupem času stále více zneklidňovala a v listopadu 1999 jednoznačně konstatovala, že se tehdejšímu vedení ČT nepodařilo vysvětlit své záměry a požádala generálního ředitele o neprodlené kroky, vedoucí k řádnému zvolení nového programového ředitele, rovněž Puchalského vyzvala k jasnému vymezení kompetencí vedoucích pracovníků a k jednání s nezávislými producenty a tvůrci. Generální ředitel však toto usnesení považoval za nepřiměřené a požádal o vyslovení důvěry. Hlasování proběhlo na začátku prosince a jeho výsledkem bylo pět z devíti členů hlasujících pro odvolání Puchalského.

---

¹⁸ *Česká televize: Období 1998 - 1999* [online]. Česká televize 1996 [cit. 2011-03-27]. Dostupné z WWW: <<http://www.ceskatelevize.cz/vse-o-ct/historie/ceska-televize-od-r-1993/obdobi-1998-1999/>>.

¹⁹ *Česká televize. Období 1998 - 1999* [online]. Česká televize, 1996 [cit. 2011-03-27]. Dostupné z WWW: <<http://www.ceskatelevize.cz/vse-o-ct/historie/ceska-televize-od-r-1993/obdobi-1998-1999/>>.

Byť tehdy nebyla dosažena kvalifikovaná dvoutřetinová většina, nutná pro odvolání, Puchalský sám tento výsledek považoval za projevení nedůvěry a rezignoval. Jedním z jeho posledních kroků bylo zastavení projektu strukturálních změn, který měl pokračovat změnami organizační struktury v roce 2000. Po odchodu Jakuba Puchalského zvolila do čela České televize Rada ČT Dušana Chmelíčka. Rada ho zvolila v lednu 2000 a o dva měsíce později byla sama Poslaneckou sněmovnou odvolána. *„Dvoji konstatování v jednom dnu, že Česká televize neplní své poslání dané zákonem, po kterém byla Rada ČT odvolána, otevřelo však bohužel prostor především k uplatnění vlivu politiků v instituci veřejné služby. Třetí Rada ČT byla v dubnu 2000 zvolena už podle latentního stranického klíče a svým zasahováním do chodu rozkotaného podniku do konce roku jen dále eskalovala konfrontační vztahy s Dušanem Chmelíčkem, který byl jinak vesměs přijat jako člověk dohody a ochotné praktické nápravy.“*²⁰ Dušana Chmelíčka odvolala Rada ČT už 12. prosince 2000. Pro jeho odvolání tehdy hlasovalo celkem 7 členů. Po jeho odvolání se rozhodla rychle jednat. Vyhlásila výběrové řízení na nového generálního ředitele s týdenní lhůtou pro přihlášení potencionálních uchazečů. Stačil ji pak pouze jeden den na to, aby z třiatřiceti zájemců o post generálního ředitele veřejnoprávní televize vybrala Jiřího Hodače. Část veřejnosti i zaměstnanců považovala krok rady za ukvapený a neodpovědný. V době mezi odvoláním Dušana Chmelíčka a volbou Jiřího Hodače dokonce vznikla nová iniciativa, jejíž název se shodoval s názvem veřejnoprávní instituce – Česká televize – věc veřejná, a v její petici dokonce vyzvala k odvolání Rady ČT. *„Dle zákona do Rady ČT mají být voleny osobnosti představující významné názorové proudy české společnosti, „které nejsou svázány s činností politických stran“, zejména pak „člen Rady nesmí mít funkce v politických stranách nebo politických hnutích“, ani nesmí působit v jejich prospěch při výkonu své funkce v Radě. Původním záměrem zákona o ČT bylo ochránit její veřejnoprávní charakter před vlivem politických stran. Opak se však stal pravdou. Při volbě či spíše jmenování poslední Rady ČT na jaře 2000 došlo k porušení tohoto zákona. Současná Rada ČT vznikla tak, že do ní poslaly své zástupce politické strany dle výsledků voleb v roce 1998 a ve shodě s opoziční smlouvou ČSSD a ODS. V poslední době považují politické strany svůj vliv na ČT za „normální“, což se projevilo v mocenských zásazích při řešení konfliktu, ke kterému došlo v brněnském televizním studiu. Generální ředitel televize Dušan Chmelíček poslal do Brna revizní skupinu, která tam skutečně našla úmyslné hospodářské nepravosti, proto ředitel navrhl Radě, aby odvolala brněnského ředitele Zdenka Drahoše. Místo toho Rada ČT odvolala jeho (!), vyhlásila*

---

²⁰ (Prvních) 10 let České televize. 1. Vyd. Praha: Česká televize, 2002 s. 19.

konkurs na nového ředitele, dala neuvěřitelně krátký termín k přihlášení a během několika hodin ze třiceti tří uchazečů jednoho vybrala. Nový ředitel okamžitě vybral jako svého programového ředitele právě kritizovaného ředitele Zdeňka Drahoše. Pracovníci ČT pocítují tyto kroky jako útok na poslání televize i jako osobní ohrožení. V televizi začaly „normalizační“ čistky a nám všem hrozí to, že se televize před volbami stane poslušným nástrojem těch lidí, kteří jsou právě u moci. Tuto obavu sdílejí už i mnozí politikové včetně tří desítek senátorů.“²¹ Svému kritickému hodnocení se Rada ČT samozřejmě bránila, na druhou stranu se v podstatě uzavírala diskuzi jak s odbornou veřejností, tak se zaměstnanci České televize. Veřejnoprávní televize se tak stala obětí křehké vnitropolitické rovnováhy, namísto aby její potřeby byly posuzovány konsensuálně a především z odborných hledisek. V této situaci tak nominace osoby, považované částí veřejnosti i zaměstnanců České televize za příliš politicky profilovanou, chvatná volba Jiřího Hodače do křesla veřejnoprávní televize a neschopnost Rady ČT o celé věci diskutovat zapůsobila jako rozbuška a byla bezprostřední příčinou krize kolem České televize.

Skutečnost, že po necelém půlroce se měl vrátit do ČT Jiří Hodač, nově ve funkci generálního ředitele, vyvolala uvnitř ČT bouřlivou reakci. Jiří Hodač byl pro mnohé pracovníky nepřijatelný už jako tehdejší šéf zpravodajství. Už 20. prosince tak pracovníci zpravodajství zformovali Krizový výbor a o svých požadavcích informovali veřejnost ve zpravodajských relacích *Večerník* a *Události*. Na půdě samotné České televize ani jedna ze stran nerespektovala rámec zákonů. Revolta zaměstnanců, byť motivována obhajobou politické nezávislosti, nebyla v souladu se zákonem do doby, než získala statut stávky (1. ledna 2001). Ačkoliv se Rada pro rozhlasové a televizní vysílání snažila na celou věc nahlížet nezaopatřetě, celou situaci pečlivě monitorovala. V tiskové zprávě, kterou vydala 28. prosince se k dění v České televizi vyjádřila následovně: „*Ve dnech 19. až 21. prosince 2000 vysílání ČT porušilo povinnost „poskytovat objektivní, ověřené, všestranné a vyvážené informace pro svobodné vytváření názorů“ (zákon o ČT): ve vysílání byl poskytnut nevyváženě velký prostor skupině zaměstnanců ČT a jimi přizvaných osob k prezentaci úzkých skupinových názorů a zájmů.*“²² Na druhou stranu metody, jimiž se Jiří Hodač snažil vynutit si respektování své funkce generálního ředitele a podporu – mezi nimiž bylo i přerušení vysílání České televize téměř na jeden den (27. prosince 2000 v 19:15 byl na příkaz Jiřího Hodače přerušeno vysílání ČT na obou okruzích a na obrazovce byla umístěna po dobu dalších téměř

²¹ www.ceskapolitika.cz; 2000 slov v roce 2000. Prohlášení petičního výboru České televize – věc veřejná, který vydal v Praze petiční výbor 23. 12. 2000 v 12.00 hodin; [online]. 2000 [cit. 2011-03-27]; Dostupné z WWW: <<http://www.ceskapolitika.cz/Provolani/ct.htm>>.

²² *(Prvních) 10 let České televize*. 1. vyd. Praha: Česká televize, 2002 s. 265.

24 hodin textová zpráva se sdělením, že Česká republika bude až do rozhodnutí RRTV, které vysílání je legální a které nikoliv, vysílat tento text.) Toto sdělení uvádělo diváky v omyl, neboť budilo dojem, že zákonným orgánem k řešení tehdejšího stavu ČT je Rada pro rozhlasové a televizní vysílání, nicméně celá situace byla zcela mimo její kompetence, na což Jiřího Hodače v otevřeném dopise upozornil její tehdejší předseda Martin Muchka. „*O televizní krizi přelomu roků 2000 a 2001 není přesné hovořit jako o krizi České televize. Desetitisícová, možná stotisícová shromáždění občanů a stovky tisíc podpisů pod peticemi není možné označovat prostě jen za výsledek nějakých mediálních manipulací. Také jednání na parlamentní půdě, kam se řešení situace posléze přeneslo, mělo všechny známky jednání krizového. I když v prvních týdnech roku 2001 akutní stádium televizní krize pominulo a situace se od té doby v mnohém změnila, řada tehdejších problémů v určité podobě trvá, stejně jako křehký poměr sil na vnitropolitické scéně. Hodnocení televizní krize tedy není zatím možné uzavřít.*“²³ Generální ředitel Jiří Hodač utrpěl 4. ledna 2001 celkový kolaps a byl až do 8. ledna hospitalizován. K výkonu své funkce se již nevrátil a 11. ledna na svou funkci ze zdravotních důvodů rezignoval. O krizové situaci České televize také několikrát jednala Poslanecká sněmovna a Senát. Na jednání v noci z 12. na 13. ledna 2011 Poslanecká sněmovna odvolala Radu ČT s tím, že Česká televize neplní své poslání a po dramatickém jednání schválila výrazné změny v zákoně o České televizi, včetně řady změn proti vládnímu návrhu novely. I přes nesouhlas Senátu znění novely znovu 23. ledna projednala a potvrdila ho. V tentýž den zákon podepsal prezident republiky a vydáním ve Sbírce zákonů vstoupil o dva dny později v platnost. Novelizovaný zákon umožnil Poslanecké sněmovně okamžitě zvolit nového prozatímního ředitele a změnil tolik kritizovanou proceduru volby Rady ČT. Poslanecká sněmovna zvolila na post prozatímního ředitele České televize Jiřího Balvína. A tím byla krize České televize alespoň „na oko“ ukončena.

2.11 Léta po krizi

Jmenování Jiřího Balvína do čela České televize bylo podmíněno sestavením vyrovnaného rozpočtu a provedením forenzního auditu hospodaření České televize do 90 dnů. Audit o hospodaření České televize konstatoval velmi závažná pochybení v hospodaření

---

²³ *Česká televize od roku 1993* [online]. Česká televize, 1996 [cit. 2011-03-27]. Historie. Dostupné z WWW: <<http://www.ceskatelevize.cz/vse-o-ct/historie/ceska-televize-od-r-1993/krize/>>.

České televize v letech 1992 - 2000 téměř ve všech oblastech. Audit poukázal například na neexistenci vnitřních směrnic, nepřítomnost formálních pravidel v procesech nákupů či na vážné nedostatky v hospodaření. Zpráva však byla veřejností značně kritizována pro nereálnost tříměsíčního termínu. Objevovaly se názory, že za tři měsíce nelze vyšetřit tak rozsáhlé období organizace, jež hospodaří s rozpočtem téměř 5 miliard korun a jeho výsledky šly nakonec „do ztracena“. Poslanecká sněmovna zvolila podle novelizovaného zákona novou Radu ČT, která v listopadu 2001 dosadila Jiřího Balvína oficiálně do křesla veřejnoprávní televize.

Jiří Balvín však vydržel v křesle České televize přesně rok a dva týdny. Ještě v listopadu 2002 ho tatáž Rada ČT, která ho do funkce jmenovala, z pozice generálního ředitele odvolala. Důvodem pro jeho odvolání bylo několik. *„Neplnil svůj projekt, nepodařilo se mu ztransparentnit řízení a stav hospodaření České televize, předkládal radě nekvalitní a neúplné materiály a předložil pozdě rozpočet na rok 2003,*“²⁴ nechal se tehdy slyšet v médiích předseda Rady ČT Jan Mrzena. Jedním z hlavních důvodů pro odvolání Jiřího Balvína z postu generálního ředitele byly výsledky hospodaření. V roce 2001 se Česká televize zmítala ve ztrátě 387 milionů korun. Na výsledku hospodaření se podepsaly nejen krizové události, ale také pokles sledovanosti a s ním i pokles výnosu z reklamy. Radě se také například nelíbila utajená instalace kamer k sledování zaměstnanců, podle ní tímto krokem Balvín jasně porušil zákon. Dalším důvodem vedoucí k jeho odvolání byly podle Rady ČT jeho neprůhledné kroky v oblasti personální politiky a také zásahy do vysílacího schématu, které podle ní omezovaly možnost České televize plnit funkci veřejné služby. V roce 2003 Jiří Balvín Českou televizi kvůli svému odvolání zažaloval. Odvolání považoval za neplatné, soud však žalobu Jiřího Balvína zhruba po hodinovém jednání zamítl. Prozatímním ředitelem veřejnoprávní televize se stal na dobu osmi měsíců Petr Klimeš.

19. července 2003 se stal oficiálně novým ředitelem, který měl Českou televizi definitivně vyvést z krize, Jiří Janeček.

2.12 Současnost

Za posledních osm let ušla Česká televize pod vedením Jiřího Janečka kus cesty. Přestože se současný generální ředitel nachází pod palbou trvalé kritiky široké i odborné

---

²⁴*iDnes.cz*; Balvín vidí za svým pádem Zaorálka. [online]. 28. listopadu 2002 [cit. 2011-01-27]. Dostupné z WWW: <http://zpravy.idnes.cz/domaci.asp?r=domaci&c=A021118_113838_domaci_che&l=1&t=A021118_113838_domaci_che&r2=domaci>.

veřejnosti, nelze mu upřít, že se mu za dob svého působení postupně podařilo začít hospodařit s vyrovnaným rozpočtem. Podle jeho vlastních slov patří dokonce Česká televize více než pět let k nejlépe hospodařícím veřejnoprávním televizním stanicím v Evropě.²⁵ Dalším nezvratitelným faktem je skutečnost, že se Česká televize za posledních osm let diametrálně odlišuje od své původní podoby. Ať už hovoříme o rozšíření počtu nabízených programů, zavedení možnosti přijímat vysílání pomocí digitálního přijímače, kabelového či satelitního vysílání. Kromě původních dvou programů ČT1 a ČT2 začala veřejnoprávní televize provozovat i digitálně vysílané programy ČT24 a ČT4 Sport. Každá z uvedených stanic má svůj specifický program. Zatímco se program ČT1 doprovázen mottem „Vítejte na jedničce!“ snaží se svou programovou nabídkou oslovit všechny cílové skupiny, ČT2 prezentována sloganem „Jiný prostor“ zaujme především mladší a náročnější diváky, kteří oprávněně očekávají od veřejnoprávní televize kvalitní a alternativně pojatou tvorbu. Program ČT24 s podtitulem „Informační náskok“ pak reprezentuje čistě zpravodajskou a diskuzní stanici pro diváky hledající zejména aktuální informace a názory odborné veřejnosti na současná témata. Jak už sám název posledního programového kanálu České televize napovídá, ČT4 Sport pak pravidelně uspokojuje sportovně orientovaného diváka.²⁶

Otázkou však zůstává, zda i přes rozšíření vysílaných programů, díky kterému došlo k rozšíření programové nabídky, plní Česká televize funkci veřejnoprávní televize. V poslední době totiž čelí stále větší kritice a to nejen za její programovou nabídku, ale také za její vedení. Svědčí o tom například otevřený dopis Filmového a televizního svazu, ve kterém svaz Jiřího Janečka otevřeně kritizuje. „*Neuplyne týden, aby se občané nedovídali o aférách a hospodářských skandálech. Kdyby se takto chovaly politické elity, zlomilo by jim to vaz a byly by donuceny k rezignaci. V České televizi se nic neděje, neboť vadně volená Rada ČT neplní kontrolní funkci, není zástupcem veřejnosti, není schopna ani interpretovat stávající zákon o České televizi. Propojení Rady České televize s jeho vedením popírá důvod jejího vzniku a existence. Instituce se sedmimiliardovým rozpočtem se zcela vymkla veřejné kontrole,*“²⁷ píše se v dopise, který svaz směřoval předsedům parlamentních stran a dalším politikům. V

---

²⁵ Česká televize. Otevřený dopis Jiřího Janečka z 8. prosince 2010 jako reakce na otevřený dopis Filmového a televizního svazu a Asociace režisérů a scénáristů audiovizuálních médií. [online]. 8. prosince 2010 [cit. 2011-01-27]. Dostupné z WWW: <<http://www.ceskatelevize.cz/vse-o-ct/press/tiskove-zpravy/?id=5147&strana=3&category=3>>.

²⁶ Tisková informace České televize: Nový vizuální styl ČT: JSME ČESKÁ TELEVIZE. [online]. 2011 [cit. 2011-01-27]. Dostupné z WWW: <<http://www.ceskatelevize.cz/press/detail.php?id=2544>>.

²⁷ Otevřený dopis Filmového a televizního svazu a Asociace režisérů a scénáristů audiovizuálních médií předsedům parlamentních stran k situaci v ČT. iDnes.cz; [online]. 2. prosince 2010 [cit. 2011-01-27]. Dostupné z WWW: <http://zpravy.idnes.cz/ct-se-zcela-vymkla-kontrola-dejte-neco-zadaji-politiky-umelci-pst-/domaci.asp?c=A101202_121717_domaci_jw>.

dopise mimo jiné svaz obvinil Českou televizi také za to, že lidem nabízí za jejich koncesionářské poplatky bídny program a mimo jiné také za její hospodaření: *„Na kvalitní službu veřejnosti, programy, pořady a podobné „podružnosti“ není čas. Považujeme za nemorální, když občané všech sociálních kategorií, včetně těch nejslabších (například mladých rodin s dětmi a důchodců) přispívají na to, aby člověk odpovědný za tento stav, ředitel ČT, měl vyšší plat než prezident republiky a byl pravidelně odměňován zvláštními, až tři čtvrtě milionovými odměnami jen za to, že dodržuje triviální podmínku své funkce – roční rozpočet instituce. V ČT není finanční krize, protože koncesionáři platí stále stejně. Je tam krize morální a profesionální,*“²⁸ píše se v dopise. Pod něj se podepsalo víc než 150 umělců a známých osobností. Svůj podpis přidal například Ludvík Vaculík, Zdeněk Svěrák nebo Juraj Herz. Přestože Česká televize formálně splňuje přívlastek „veřejnoprávní televize“, palbu kritiky si vysloužila zejména kvůli kvalitě obsahových sdělení. Podle zákona o České televizi musí tato televize, jako vykonavatel vysílání veřejné služby: *„vytvářet a šířit program a poskytovat vyváženou nabídku pořadů pro všechny skupiny obyvatel se zřetelem na svobodu jejich náboženské víry a přesvědčení, kulturu, etnický nebo národnostní původ, národní totožnost, sociální původ, věk nebo pohlaví tak, aby tyto programy a pořady odrážely rozmanitost názorů a politických, náboženských, filosofických a uměleckých směrů, a to s cílem posílit vzájemné porozumění a toleranci a podporovat soudržnost pluralitní společnosti.*“²⁹ Tuto úlohu svou programovou nabídkou televize bezesporu plní. Na druhou stranu, jak nedávno poznamenal Jan Potůček, Česká televize se v poslední době stává stále častěji shromaždištěm teleshoppingu a různých sponzorských vzkazů a pořadů, od kterých divák utíká pryč. Podle něj se totiž Česká televize chová opačně než svého času TV Prima, která si dokázala celodenní sledovanost zvýšit vhodnou skladbou svého programu právě v takzvaném off-timu. Naproti tomu současná veřejnoprávní televize dokáže sice oslovit diváky některými svými prime-timeovými trháky typu *StarDance*, *Cukrárna*, *Vyprávěj* nebo *Všechnopárty*, ve zbytku dne si je ale odhání, čímž její celková sledovanost trpí. Důvod je podle Potůčka jediný - teleshopping se nezapočítává do reklamních časů, a výnosy z něj tak náleží televizi. Ta tak sice má vyrovnaný rozpočet, vytrácí se ale služba veřejnosti. Při zhlédnutí programu ČT1 v takzvaném off-timu mi nezbyvá než s Janem

---

²⁸ Otevřený dopis Filmového a televizního svazu a Asociace režisérů a scénáristů audiovizuálních médií předsedům parlamentních stran k situaci v ČT. iDnes.cz; [online]. 2. prosince 2010 [cit. 2011-01-27]. Dostupné z WWW: <http://zpravy.idnes.cz/ct-se-zcela-vymkla-kontrola-delejte-neco-zadaji-politiky-umelci-pst-domaci.asp?c=A101202_121717_domaci_jw>

²⁹ Zákon č. 483/1991 Sb. o České televizi

Potůčkem smutně souhlasit.³⁰

V současnosti existují ve společnosti „dva tábory“ se zcela odlišnými názory. Část veřejnosti, stále hlasitěji volající po změně, kritizuje televizi za její komerční plytkost a programovou tvorbu nabízející stále lacinější zábavu. Existuje však i ta část veřejnosti, která Českou televizi hájí. Například mediální odborník Milan Šmíd se v Lidových novinách vyjádřil že, Česká televize plní svou veřejnoprávní funkci už jenom tím, že nabízí veřejnosti pořady, které komerční televize nejsou schopny vyprodukovat. *„Tvrdit, že ČT1 svoje úkoly neplní jako celek, je nepřípustnou generalizací, které se dopouštějí zvláště ti diváci, kteří sledují ČT1 pouze občas a pouze ve večerních hodinách,”* řekl pro Lidové noviny pedagog Sociální fakulty UK.³¹ Otázkou však je, zda skutečně Česká televize plní úkol veřejné služby tím, že divákům nabídne jeden pořad pro menšiny, pár kvalitních dokumentů, případně alternativní kulturu. Stále častěji se však setkávám s tím, že se v rámci své programové nabídky snaží televize přiblížit či dokonce soutěžit se soukromými stanicemi. A tak jsem nucena sledovat v sobotu večer místo kvalitního dokumentu již čtvrtou řadu typicky komerčního pořadu *Star Dance*, který dle mého názoru na obrazovky veřejnoprávní televize skutečně nepatří. Na rozdíl od soukromých stanic Česká televize nemusí soutěžit o přízeň diváků lacinými pořady, neboť má svůj příjem z koncesionářských poplatků jistý. Česká televize je tu od toho, aby nabídla skutečně kvalitní tvorbu, které se mi však v poslední době dostává ve stále menším měřítku.

---

³⁰ Česká televize, teleshoppingový ráj to na pohled. [online]. Česká média. Vydáno 28. listopadu 2010 [cit. 2011-02-27]. Dostupné z: <http://archive.ceskamedia.cz/article.html?id=358246_nw_M>

³¹ www.lidovky.cz; Mediální expert odmítl Nečasovu kritiku [online]. 23. července 2010 [cit. 2011-02-27]. Dostupné z WWW: <http://www.lidovky.cz/medialni-expert-odmitl-necasovu-kritiku-ceske-televize-pj6-/ln-media.asp?c=A100723_114927_ln-media_jar>.

3 Právní regulace a samoregulace veřejnoprávního média

3.1 Právní úprava elektronických médií v České republice

Elektronická média jsou formou masové komunikace, kdy se informace přenášejí elektronickou cestou. Mezi elektronická média řadíme televizi, rozhlas a počítač respektive internet. *„Zákon tato elektronická média označuje většinou pojmem vysílatelé nebo provozovatelé vysílání. Vzhledem k omezenému počtu „přenosových cest“, tzv. frekvencí, panuje v oblasti elektronických medií daleko přísnější, kognitnější a rozsáhlejší státní integrace, než je tomu například u tiskových médií.“*³² Na rozdíl od tiskových médií u elektronických médií nacházíme v právním řádu požadavek na nestrannost a vyváženost jejich obsahu. Zatímco tiskových médií může existovat nepřeborné množství, počet elektronických médií je dán technickými limity. Z tohoto důvodu je tedy možné, aby existovala celoplošně distribuovaná tiskovina, jejíž obsah bude úzce zaměřen pouze na jednu zájmovou skupinu (například zahrádkáře), ale není možné, aby existovalo celoplošné televizní vysílání tohoto zaměření. Díky digitalizaci však vznikají nové televizní kanály zaměřující se na stále užší cílovou skupinu. Například Prima nově přišla na jaře s televizním kanálem zaměřujícím se na ženskou populaci. Programová nabídka má vyvolat poptávku zejména u dívek a žen ve věku od 15 do 44 let. Vznik nové televize Prima Love tak poukazuje o možné budoucí změně těchto omezení, které by mohly přijít s úplnou digitalizací.

*„V České republice se počátkem 90. let v oblasti elektronických médií vyvinul tzv. duální systém, což znamená, že vedle sebe existují veřejnoprávní provozovatelé vysílání a soukromí neboli komerční provozovatelé vysílání. Jakkoli je jejich rozlišení z hlediska právního řádu naprosto jednoznačné, určitá terminologická nejasnost panuje ohledně výkladu pojmu „veřejnoprávní provozovatel vysílání“, ačkoli zákon tyto korporace označuje jako provozovatele vysílání ze zákona, kterýžto termín žádné pochybnosti nevyvolává.“*³³ Význam termínu veřejnoprávní provozovatel vysílání byl zpočátku jednoznačný, protože znamenal, že tyto provozovatelé vysílání byli založeni veřejným právem a zřízeni na základě zákona, nikoli na základě nějakého soukromoprávního aktu (na rozdíl od komerčních provozovatelů

---

³² ROZEHNAL, Aleš. *Mediální právo*. 2. vyd.. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, s. r. o., 2007. 41 s.

³³ ROZEHNAL, Aleš. *Mediální právo*. 2. vyd. . Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, s. r. o., 2007. 41 s.

vysílání). Postupem času však tento pojem získal na dalších významech. „*První z nich je odlišení veřejnoprávních vysílatelů od vysílatelů státních.*“³⁴ Toto rozlišení však nemá příliš velký význam, neboť v našem právním řádu státní provozovatelé vysílání neexistují. Nicméně diskuze o těchto rozdílech slouží k vymezení postavení veřejnoprávních vysílatelů, vymezení obsahu jejich vysílání a obzvláště pak k vymezení jejich vztahu k různým složkám státní moci na straně jedné a veřejnosti na straně druhé. Hranice mezi státními a veřejnoprávními vysílateli je však i dnes víc jak křehká, neboť moc zákonodárná vždy bude, byť nepřímo, ovlivňovat jmenování vedoucích představitelů veřejnoprávních médií, jakož i jejich rozpočet. „*V posledních letech je patrná snaha tuto ingerenci umenšovat. To je patrné například z toho, že Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky nemůže volit členy Rady České televize a Rady Českého rozhlasu zcela dle své vůle, ale je závislá na návrzích jednotlivých zájmových skupin, ze kterých jsou však vyloučeny politické strany.*“³⁵ Veřejnoprávní provozovatel je tak řízen veřejností prostřednictvím svých zastupitelů. Na druhou stranu je důležité upozornit na fakt, že jediní autentičtí zastupitelé veřejnosti jsou obsaženi v zastupitelských sborech. A vzhledem k tomu, že obsazování zastupitelských sborů je u nás založeno na svobodné soutěži politických stran, přímé řízení veřejnoprávních vysílatelů zastupitelskými sbory vyvolalo negativní reakci poukazující na politizaci a stranickost. Na druhou stranu upozadění zastupitelských sborů by znamenalo, že veřejnoprávní instituce nebudou řízeny nikým.

„*Druhý význam, který se pojmu „veřejnoprávní“ začal přikládat, souvisí s pojmem veřejná služba.*“³⁶ Tou jsou povinováni všichni provozovatelé veřejnoprávních vysílání. Její obsah je však v českém právním systému upraven dost „vágně“ a spíše v určitých programových cílech než v jednoznačných normách. Otázkou však je, zda by bylo účelné, aby byl obsah veřejné služby právními normami striktně vymezen. „*Mnohem účelnější se zdá být cesta, kdy si veřejnoprávní média přijmou vlastní samoregulativy, které budou veřejnou službou vymezovat, a hlavně kdy se obsah veřejné služby naplní sám v praxi poskytovanými službami.*“³⁷ Naproti tomu pojem komerčních vysílatelů větší výkladový problém nevyvolává, neboť se jedná o subjekty, které jsou založeny na základě

---

³⁴ ROZEHNAL, Aleš. *Mediální právo*. 2.vyd. . Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, s. r. o., 2007. 42 s.

³⁵ ROZEHNAL, Aleš. *Mediální právo*. 2.vyd. . Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, s. r. o., 2007. 42 s.

³⁶ ROZEHNAL, Aleš. *Mediální právo*. 2.vyd. . Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, s. r. o., 2007. 44 s.

³⁷ ROZEHNAL, Aleš. *Mediální právo*. 2.vyd. . Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, s. r. o., 2007. 43 s.

soukromého práva a jejich hlavním zdrojem financování jsou, na rozdíl od veřejnoprávních provozovatelů vysílání, příjmy z jejich podnikatelské činnosti.

Přejdu-li z obecné právní úpravy ke konkrétním právním předpisům, tak vznik České televize, vymezení jejího postavení a činnosti je upraveno především třemi zákony: zákonem o České televizi, zákonem o provozování rozhlasového a televizního vysílání a zákonem o rozhlasových a televizních poplatcích.

3.2 Zákon o provozování rozhlasového a televizního vysílání

Hlavní faktory, které ovlivnily mediální legislativu v České republice po revoluci, bylo obnovení svobody projevu a nástup tržní ekonomiky. Poté, co byla v listopadu 1989 zrušena vedoucí úloha KSČ, představila nová vláda ČSFR směr, jakým chce otázku regulace médií řešit. Zavázala se právně ukotvit autonomii médií, respektovat rozdílné úlohy státních a nestátních sdělovacích prostředků, stanovovat omezení fungování a působení médií pouze ústavou a příslušnými zákony. Státní vysílání televize a rozhlasu mělo být zachováno jako nástroj informačních potřeb státu.

Rok 1991 byl z právního hlediska významný pro ukotvení duálního systému českých elektronických médií přijetím řady právních norem, které upravují činnost vysílatelů. Jedním z těchto zákonů je Zákon č. 468/1991 Sb., o provozování rozhlasového a televizního vysílání, položil základ duálního systému vysílání, to znamená, veřejnoprávního vysílání na základě zákona a komerčního vysílání na základě udělené licence. *„Zákon stanovil základní pojmy, doposud v legislativě neznámé jako je reklama, sponzorování, pořad atd. Obsahoval ustanovení, které deklarovalo svobodu a nezávislost elektronických médií, ale bohužel jeho nedodržování nebylo vynutitelné sankcí. Stanovil základní povinnosti při vysílání reklam a sponzorovaných pořadů.“*³⁸ V průběhu 90. let byl zákon upravující televizní a rozhlasové vysílání mnohokrát novelizován. Pro Českou televizi byla významná novela č. 237/1995, kterou bylo uděleno oprávnění k výkonu hromadné správy autorských práv a práv autorskému právu příbuzných. *„V dalších novelách (č. 135/1997 Sb., č. 46/2000 Sb. a č. 121/2000 Sb.) byl zákon rozšířen o řadu institutů jako je právo na odpověď, dodatečná sdělení, ochrana zdroje, došlo k výrazným změnám v podmínkách licenčního řízení, byla zavedena registrace pro oprávnění k šíření satelitního vysílání a vysílání prostřednictvím kabelových rozvodů.“*³⁹ Před vstupem České republiky do EU se Česko zavázalo harmonizovat právo ČR s právem EU a

³⁸ (Prvních) 10 let České televize. 1. vyd. Praha: Česká televize, 2002 s. 338.

³⁹ (Prvních) 10 let České televize. 1. vyd. Praha: Česká televize, 2002 s. 338.

bylo třeba zajistit kompatibilitu českých mediálních zákonů s předpisy EU. Po mnoha politických diskuzích, jež vyvrcholily v obviňování z lobbingu a přípravy zákona na objednávku byl v červnu 2001 schválen Poslaneckou sněmovnou zákon o provozování rozhlasového a televizního vysílání č. 231/2001 Sb., který s řadou novelizací platí dosud. Zákon například upravil a rozšířil základní pojmy a podrobně stanovil působnost Rady pro rozhlasové a televizní vysílání a řízení o udělení licence. Dnes zákon o provozování rozhlasového a televizního vysílání rozděluje soukromé a veřejnoprávní vysílatele v podstatě na typu oprávnění, na základě kterého jsou subjekty oprávněny vysílat. Zákon rozlišuje provozovatele vysílání, kteří toto vysílání provozují na základě zvláštních předpisů, tedy Česká televize a Český rozhlas, tato média jsou nazývána jako provozovatelé vysílání ze zákona. Další skupinu pak tvoří provozovatelé vysílání, kteří provozují vysílání na základě licence udělené na základě předmětného zákona a které dnes nazýváme provozovatelé vysílání s licencí. „Provozovatelem rozhlasového a televizního vysílání je pak osoba, která sestavuje program, včetně služeb přímo související s programem, je odpovědná za jejich obsah a pod zvukovým nebo obrazovým označením, jež program i služby přímo související s programem nezaměnitelně identifikuje, tento program a služby přímo související s programem šíří nebo prostřednictvím třetích osob nechává šířit.“⁴⁰

3.2.1 Rada pro rozhlasové a televizní vysílání

*„Rada pro rozhlasové a televizní vysílání je základním a nejdůležitějším orgánem regulace v oblasti elektronických médií. Je orgánem státní správy, který vykonává státní správu v oblasti rozhlasového televizního vysílání a převzatého vysílání.“*⁴¹ Rada pro rozhlasové a televizní vysílání dohlíží na dodržování právních předpisů v oblasti rozhlasového a televizního vysílání a podmínek stanovených v rozhodnutí o udělení licence. Jejím posláním je zejména⁴²:

- dohlížet na zachování a rozvoj plurality programové nabídky

⁴⁰ ROZEHNAL, Aleš. *Mediální právo*. 2. vyd.. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, s. r. o., 2007. 45 s.

⁴¹ ROZEHNAL, Aleš. *Mediální právo*. 2. vyd. . Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, s. r. o., 2007. 99 s.

⁴² Rada pro rozhlasové a televizní vysílání. *Poslání rady pro rozhlasové a televizní vysílání*. [online]. 2011 [cit. 2011-03-27]. Dostupné z WWW: <<http://www.rrtv.cz/cz/static/o-rade/poslani-rady/index.htm>>.

- dbát na obsahovou nezávislost vysílání a převzatého vysílání
- dohlížet na dodržování právních předpisů v oblasti vysílání
- udělovat, odnímat a měnit licence k provozování vysílání
- vydávat, měnit a rušit rozhodnutí o registraci k provozování převzatého vysílání
- ukládat sankce podle zákona č. 231/2001 Sb.; část sedmá tohoto zákona; § 7 písm. a) zákona č. 40/1995 Sb., o regulaci reklamy)
- monitorovat obsah rozhlasového a televizního vysílání
- stanovovat programy a služby přímo související s programy, které mají být povinně šířeny ve veřejném zájmu prostřednictvím sítí elektronických komunikací pro rozhlasové a televizní vysílání
- spolupracovat s Českým telekomunikačním úřadem, a podílet se svými stanovisky a návrhy na vytváření zásad státní politiky České republiky ve vztahu k vysílání a koncepci jeho rozvoje
- vydává statut a jednací řád Rady a organizační řád Úřadu Rady (§ 5 písm. o); Úřad Rady je orgánem Rady a zajišťuje úkoly spojené s odborným, organizačním a technickým zabezpečením činnosti Rady (§ 11 odst. 2)
- poskytuje Ministerstvu kultury na vyžádání údaje potřebné pro účely plnění závazků, které pro ČR vyplývají z mezinárodních smluv nebo z jejího členství v mezinárodních organizacích (§ 6 odst. 5 zákona č. 231/2001 Sb. a § 15 zákona č. 132/2010 Sb.)
- jmenuje a odvolává vedoucího Úřadu Rady, který je podřízen předsedovi Rady může rozhodnout o pozastavení převzatého vysílání televizního programu ze státu, který je smluvní stranou Evropské úmluvy o příhraniční televizi, a z členského státu Evropské unie za podmínek stanovených v § 62

Činnost rady pro rozhlasové a televizní vysílání je hrazena ze státního rozpočtu České republiky. Úkoly spojené s odborným zabezpečením činnosti Rady pro rozhlasové a televizní vysílání zajišťuje Úřad Rady pro rozhlasové a televizní vysílání, který je jejím orgánem. „Vedoucího Úřadu, který je podřízen předsedovi Rady pro rozhlasové a televizní vysílání, jmenuje a odvolává Rada pro rozhlasové a televizní vysílání.“⁴³

---

⁴³ ROZEHNAL, Aleš. *Mediální právo*. 2. vyd.. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, s. r. o., 2007. 99 s.

Rada pro rozhlasové a televizní vysílání je povinna předkládat Poslanecké sněmovně každý rok výroční zprávu o své činnosti a o stavu v oblasti rozhlasového a televizního vysílání, která obsahuje zejména⁴⁴:

- a) aktuální seznam provozovatelů vysílání a provozovatelů převzatého vysílání,
- b) informaci o situaci v rozhlasovém a televizním vysílání a v převzatém rozhlasovém a televizním vysílání,
- c) informaci o dodržování právních předpisů v oblasti rozhlasového a televizního vysílání a o uložených sankcích
- d) informaci o výsledcích kontrol dodržování povinností stanovených zákonem a podmínek stanovených provozovatelům vysílání a provozovatelům převzatého vysílání,
- e) informaci o udělených licencích a kritériích, na základě kterých byly licence uděleny žadatelům o licenci a zamítnuty žádosti všech ostatních účastníků řízení
- f) informaci o změnách licenčních podmínek provozovatelů vysílání s licenci
- g) informaci o podpoře evropské tvorby a evropské nezávislé tvorby v televizním vysílání
- h) informaci o využívání kmitočtového spektra určeného pro rozhlasové a televizní vysílání
- i) návrhy opatření zohledňující nové technologie v oblasti rozhlasového a televizního vysílání

Rada pro rozhlasové a televizní vysílání předkládá každoročně výroční zprávu Poslanecké sněmovně ke schválení a současně předsedovi vlády ke stanovisku nejpozději do konce února. Současně musí zprávu zveřejnit prostřednictvím internetu. Podle zprávy o činnosti a hospodaření v roce 2010, předložené Poslanecké sněmovně v roce 2011, spotřebovala rada na své výdaje celkem 57,8 milionu korun, tedy 95 procent schváleného rozpočtu.⁴⁵ Poslanecká sněmovna má zároveň právo vyžádat si od Rady pro rozhlasové a televizní vysílání vysvětlení a dodatečné informace k výroční zprávě. Rada je povinna poskytnout vysvětlení a dodatečné informace v přiměřené lhůtě, kterou stanoví Poslanecká sněmovna.

---

⁴⁴ ROZEHNAL, Aleš. *Mediální právo*. 2. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, s. r. o., 2007. 100 s.

⁴⁵ iHned.cz; Nové členy Rady ČT a ČRo by sněmovna mohla volit v červnu. Marketing&Media. [online] Vydáno 8. 4. 2011 [cit. 2011-04-08]. Dostupné z WWW: < <http://mam.ihned.cz/c1-51500980-nove-cleny-rady-ct-a-cro-by-mohla-snemovna-volit-v-cervnu> >.

Radu tvoří celkem 13 členů, kteří jsou jmenováni předsedou Poslanecké sněmovny na návrh Poslanecké sněmovny. Funkční období je 6 let. Zákon umožňuje opětovné jmenování jen na dvě funkční období za sebou. Členem Rady může být jen občan České republiky, který je bezúhonný, s lustračním osvědčením. Člen rady musí být starší 25 let, s trvalým pobytem na území České republiky a plnou způsobilostí k právním úkonům. Nezávislost Rady by měla být podle zákona zaručena podmínkami pro výkon funkce člena Rady. *„Členové rady pro rozhlasové a televizní vysílání ani osoby jim blízké nesmějí zastávat ani neplacené funkce v jakýchkoliv orgánech společnosti, které podnikají v oblasti hromadných sdělovacích prostředků, audiovize a reklamy. Členové Rady pro rozhlasové a televizní vysílání ani osoby jim blízké se dále nesmějí podílet na podnikání obchodních společností, které působí v oblasti hromadných sdělovacích prostředků nebo v oblasti audiovize a reklamy, a poskytovat přímo nebo zprostředkovaně za úplatu poradenskou nebo obdobnou pomoc provozovatelům vysílání a provozovatelům převzatého vysílání.“*⁴⁶ Rada, jako orgán dohlížející na plnění povinností vyplývajících ze zákona o provozování rozhlasového a televizního vysílání, by měla být, už z podstaty své funkce, nezávislá zejména na politické moci. Fakt, že je jmenována jen Poslaneckou sněmovnou, která má pravomoc ji zároveň odvolat a při skutečnosti, že Radě navíc náleží plat v řádu několika desítek tisíc korun, nezávislost Rady částečně zpochybňuje.⁴⁷ V současnosti také nejsou stanoveny žádné požadavky na vzdělání, praxi či odbornost členů rady. Podle mého názoru ohrožuje nezávislost členů Rady pro rozhlasové a televizní také skutečnost, že člena může kdykoliv za ne zcela jasně definovaných podmínek odvolat Poslanecká sněmovna. Pro odvolání může být i důvod, že člen nevykonává řádně svou funkci nebo svým jednáním zpochybnil svou nestrannost nebo nestrannost Rady. Právě nejasně definovatelné důvody pro odvolání z funkce a stabilní příjem členů Rady můžou jejich nezávislost na politické moci částečně narušit. Podle mého názoru by i v České republice měl fungovat model západoevropských zemí, kde je funkce člena podobné instituce čestná, bez nároku na odměnu.

---

⁴⁶ ROZEHNAL, Aleš. *Mediální právo*. 2. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, s. r. o., 2007. s. 103

⁴⁷ Zákon č. 235/1995 Sb., o platu a dalších náležitostech spojených s výkonem funkce představitelů státní moci a některých státních orgánů a soudců a poslanců Evropského parlamentu. Členu Rady pro rozhlasové a televizní vysílání náleží plat určený z platové základny platovým koeficientem ve výši 1,08. Platová základna činí od 1. ledna do 31. prosince kalendářního roku trojnásobek průměrné nominální měsíční mzdy fyzických osob v nepodnikatelské sféře dosažené podle zveřejněných údajů Českého statistického úřadu za předminulý kalendářní rok. Podle informací ČSÚ činila průměrná mzda v předminulém 23 488 korun. Člen Rady si tak měsíčně přišel zhruba na 55 tisíc korun.

V minulosti se objevily několikrát snahy o změnu způsobu volby Rady pro rozhlasové a televizní vysílání, stejně tak Rady České televize a Rady Českého rozhlasu a zbavit tak Poslaneckou sněmovnu práva volit tyto mediální rady. V roce 2000 v návrhu nového zákona o provozování rozhlasového a televizního vysílání měla Rada volit třemi různými způsoby: Poslaneckou sněmovnou, Senátem a prezidentem. Návrh zákona však tehdejší ministr kultury Pavel Dostál stáhnul a nový zákon č. 231/2001 Sb., s touto podobou volby nepočítal. V roce 2008 se objevila snaha skupiny senátorů o změnu způsobu utváření Rady České televize a Rady Českého rozhlasu, a to rozdělením volby členů do těchto mediálních rad mezi Poslaneckou sněmovnu a senát. Senátní návrh byl však poslaneckou sněmovnou zamítnut. Stejně tak byl zamítnut v roce 2009 návrh zákona skupiny poslanců, kteří navrhovali rozdělit volby členů do mediálních rad České televize, Českého rozhlasu i Rady pro rozhlasové a televizní vysílání na třetiny mezi Poslaneckou sněmovnu, Senát a prezidenta (obdobný model návrhu z roku 2000). Můžeme se jen domnívat, co vede členy Poslanecké sněmovny k tomu, aby disponovali výhradní pravomocí volby do jednotlivých rad.

3.2.2 Práva a povinnosti provozovatelů vysílání

Práva a povinnosti při vysílání programu

Právo vysílat programy svobodně a nezávisle je právem všech provozovatelů vysílání. Omezit obsah a šíření informací je možné jen zákonem v případě, je-li to nezbytné pro ochranu práv a svobod druhých, bezpečnost státu, ochranu veřejného zdraví a mravnosti.⁴⁸ Podle zákona o rozhlasovém a televizním vysílání je provozovatel vysílání povinen poskytovat objektivní a vyvážené informace, tak aby v celku vysílaného programu nebyla zvýhodněna jedna politická strana či hnutí.⁴⁹ Zároveň je povinen oddělit jakékoliv komentáře či hodnotící soudy od informací zpravodajského a publicistického charakteru. Poskytováním objektivních a vyvážených informací se rozumí vyloučením osobního zaujetí s tím, že informace jsou podávány úplně, jsou relevantní a vypovídají o skutečnosti. Požadavek vyváženosti je naplněn ve chvíli, kdy jsou v celku vysílaného programu zastoupeny všechny nebo většina názorových proudů. *„Provozovatel vysílání ze zákona je povinen sestavovat programovou skladbu tak, aby ve svém vysílání poskytoval vyváženou nabídku pro všechny*

---

⁴⁸ Ústavní zákon č. 23/1991 Sb. Čl. 17

⁴⁹ Česká televize si ve vlastním zájmu nechává pravidelně zpracovat Analýzu objektivitu a vyváženosti svého zpravodajství i publicistiky společností Media Tenor.

*obyvatele se zřetelem na jejich věk, pohlaví, barvu pleti, víru, náboženství, politické či jiné smýšlení, národnostní, etnický nebo sociální původ, a příslušnost k menšině.*⁵⁰

Základními povinnostmi provozovatele vysílání je vysílat vlastním jménem, na vlastní účet a na vlastní odpovědnost. Původní zákon č. 468/1991 Sb., o provozování rozhlasového a televizního vysílání (byl k 4. 7. 2001 zrušen) neukládal povinnost vysílat vlastním jménem a na vlastní účet. Vysílat tedy nemusel přímo držitel licence, jak tomu bylo například v případě televize Nova, ale jiná servisní společnost. Další uložené povinnosti provozovateli vysílání se vztahují k programové nabídce. Provozovatel vysílání je povinen zajistit, aby vysílané pořady nepropagovaly válku nebo nelíčily krutá či jinak nelidská jednání takovým způsobem, který jejich zlehčováním, omlouváním nebo schvalováním. Provozovatel vysílání je zároveň ze zákona povinen zajistit, aby vysílané pořady nepodněcovaly k nenávisti z důvodu rasy, pohlaví nebo náboženství. Také musí zajistit, aby vysílané pořady neobsahovaly podprahová sdělení – tedy informace, které jsou záměrně zpracovány tak, aby měly vliv na podvědomí diváka, aniž by tuto informaci mohl vědomě vnímat. Nesmí do programu zařazovat pořady, které by mohly ohrozit fyzický, psychický nebo mravní vývoj dětí. Provozovatel vysílání nesmí v době od 6.00 do 22.00 hodin pořady a upoutávky, které by mohly ohrozit fyzický, psychický nebo mravní vývoj dětí a mladistvých.⁵¹ Provozovatel je zároveň povinen zajistit, aby televiznímu vysílání pořadů, které nemohou být zařazeny do vysílání v době od 06.00 do 22.00 hodin, bezprostředně předcházelo slovní upozornění na nevhodnost pořadu pro děti a mladistvé. Zda došlo k porušení povinnosti dle § 32, posuzuje individuálně pořad od pořadu Rada pro rozhlasové a televizní vysílání. Rada si zároveň může zažádat o poskytnutí záznamu z odvysílání pořadu, provozovatel vysílání je povinen nejméně po dobu 30 dnů od odvysílání záznam uschovat. Zákon o rozhlasovém a televizním vysílání myslí i na sluchově postižené, provozovatel celoplošného vysílání je povinen opatřit minimálně 15 procent pořadů z celkového vysílacího času otevřenými nebo skrytými titulky, provozovatel ze zákona má povinnost opatřit titulky 70 procenty vysílaných pořadů.⁵² Provozovatel televizního vysílání rovněž nesmí využívat výhradní práva k vysílání události značného

---

⁵⁰ zákon č. 231/2001 Sb. o provozování rozhlasového a televizního vysílání

⁵¹ Tato povinnost platí i pro pořady zábavného a recesistického charakteru. Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 14. 12. 2005, sp. zn. 9 Ca 249/2005. Jednalo se o pořad České televize, který byl stylizován do zpravodajského charakteru. Petr Čtvrtníček v něm jako moderátor zpravodajství informoval, že Lucie Bílá vydala nové CD nazvané Úplně nahá. V záběru pak byla odvysílána fotomontáž přebalu tohoto CD, na němž byla znázorněna nahá Lucie Bílá sedící s roztaženými pokrčenými nohama v porodní poloze. Soud tehdy jednoznačně konstatoval, že došlo k ohrožení mravního vývoje a že je potřeba chránit mladé diváky, především s ohledem na jejich nízký věk, který nedává vždy záruku, že se dítě či mladistvý s obsahem pořadu vypořádá shodně, jako když je tento pořad vnímán dospělým divákem.

⁵² Zákon č. 231/2001 o provozování rozhlasového a televizního vysílání.

společenského významu způsobem, který by podstatnou část veřejnosti v České republice zbavoval možnosti sledovat tuto událost v přímém přenosu nebo ze záznamu v celoplošném televizním vysílání v nezakódované podobě a bez zvláštního poplatku. Za událost značného společenského významu se považují například letní nebo zimní olympijské hry, mistrovství světa ve fotbalu, mistrovství Evropy ve fotbalu, mistrovství světa v ledním hokeji či lehké atletice.⁵³

Další ustanovení zákona o provozování rozhlasového a televizního vysílání zasahuje do autorských práv provozovatele vysílání. *„Provozovatel televizního vysílání má právo vysílat v rámci pravidelných zpravodajských pořadů stručné aktuální informace o události, která je předmětem zvýšeného zájmu veřejnosti, přestože k jejímu vysílání má jiný provozovatel televizního vysílání výhradní vysílací práva, je-li tato událost veřejně přístupná. Celková doba vysílání stručných informací o každé takové události nesmí přesáhnout 3 minuty denně.“*⁵⁴

Právo na odpověď a dodatečné sdělení

Pátá část v Hlavě II zákona o provozování rozhlasového a televizního vysílání pak upravuje právo na odpověď. *„Jestliže bylo v rozhlasovém nebo televizním vysílání uveřejněno sdělení obsahující skutkové tvrzení, které se dotýká cti, důstojnosti nebo soukromí určité fyzické osoby anebo jmen nebo dobré pověsti určité právnické osoby, má tato osoba právo požadovat na provozovateli vysílání uveřejnění odpovědi. Provozovatel vysílání je povinen na žádost této osoby odpověď uveřejnit.“*⁵⁵ Cílem práva na odpověď je poskytnout každému možnost bránit se uveřejněnému nepravdivému či zavádějícímu tvrzení. Osoba, na jejíž žádost byla odpověď uveřejněna, však už nemůže požadovat uveřejnění další odpovědi na tuto odpověď. Zákon o rozhlasovém a televizním vysílání další právo na odpověď záměrně vylučuje, aby nedocházelo k nesmyslným výměnám názorů a střetům. Odpověď vždy musí být pouze skutkovým tvrzením, jež uvádí nepravdivé nebo záměrně zkreslující informace na pravou míru.

Kromě práva na odpověď existuje ještě jeden podobný institut – takzvané dodatečné sdělení. Zákon jasně říká, že pokud bylo v rozhlasovém či televizním vysílání uveřejněno sdělení o trestním řízení nebo o řízení ve věcech přestupků vedeném proti fyzické osobě, a

---

⁵³ ROZEHNAL, Aleš. *Mediální právo*. 2. vyd.. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, s. r. o., 2007. 50 s.

⁵⁴ ROZEHNAL, Aleš. *Mediální právo*. Vyd. 2. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, s. r. o., 2007. 51 s.

⁵⁵ § 35 zákona č. 231/2001 o provozování rozhlasového a televizního vysílání, ve znění pozdějších předpisů

toto řízení nebylo ukončeno pravomocným rozhodnutím, má tato osoba právo požadovat po provozovateli vysílání uveřejnění informace o výsledku tohoto řízení jako dodatečného sdělení. Provozovatel vysílání je povinen na žádost této osoby informaci o pravomocném rozhodnutí uveřejnit. Toto právo logicky vyplývá ze zásady presumpce neviny, kterou dnes média často nerespektují. Právě vymahatelnost práva na odpověď se už v minulosti stala předmětem mnoha diskuzí. Veřejnost dnes stále častěji volá po zpřesnění práva na dodatečné sdělení a na omluvu, které jsou dnes údajně vymahatelné asi jako „právo na hezké počasí.“⁵⁶ Mnozí mi dnes dají za pravdu, že rozhodně není výjimkou, že je osoba podezřelá z trestného činu v televizním vysílání označena jako pachatel, aniž by bylo ve věci rozhodnuto příslušným orgánem. Asi mediálně nejčerstvějším příkladem je případ devětatřicetiletého muže obviněného ze smrti devítileté Aničky Janotkové. Poté, co byla policií zveřejněna informace o možném pachateli, neminul den, aby nás všechna média neinformovala o tomto bestiálním vrahovi a násilníkovi. Přestože ještě nebyly zveřejněny výsledky policejních expertíz a muž nebyl pravomocně odsouzen, udělala si převážná část národa na základě tendenčních mediálních závěrů českých novinářů na celou věc jednoznačný názor, že je devětatřicetiletý muž bezesporu vrahem malé Aničky. Troufám si tvrdit, že právě enormní mediální tlak, kterému musel obviněný čelit více než půl roku, dohnal muže k sebevraždě. Nechci se teď samozřejmě obviněného zastávat, pouze chci poukázat na skutečnost, kam až může porušení základních principů žurnalistiky – tedy nestrannosti a objektivity - vést.

Žádost o uveřejnění odpovědi nebo dodatečného sdělení má předepsanou písemnou formu, musí být doručena nejpozději do 30 dní od dne uveřejnění napadeného sdělení nebo do 30 dní od právní moci rozhodnutí, kterým bylo řízení pravomocně skončeno. Z žádosti musí být jasné, kdo ji činí a v čem se napadené tvrzení dotýká cti či důstojnosti. Žádost rovněž musí obsahovat znění odpovědi. Provozovatel vysílání je povinen uveřejnit nejpozději do 8 dnů od doručení, ve stejném pořadu jako vysílal napadené sdělení, a to na vlastní náklady, s uvedením jména žadatele odpovědi a výslovným označením odpověď. Neuveřejní-li provozovatel vysílání odpověď nebo dodatečné sdělení nebo nedodrží-li podmínky pro zveřejnění, může se osoba, která o zveřejnění žádala, obrátit na soud.⁵⁷

---

⁵⁶ Novinky.cz; Topolánek zřejmě podporu pro větší přísnost na média nenajde. [online] Vydáno 30. září 2007 [cit. 2011-04-08]. Dostupné z: < <http://www.novinky.cz/domaci/123641-topolanek-zrejme-podporu-pro-vetsi-prisnost-na-media-nenajde.html/>>.

⁵⁷ § 37 zákona č.231/2001 o provozování rozhlasového a televizního vysílání

Právo chránit svůj zdroj

Zákon o rozhlasovém a televizním vysílání podobně jako tiskový zákon také zdůrazňuje právo novinářů na ochranu zdroje. Zákon jasně říká, že osoba, která zpracovávala informaci k uveřejnění informací ve vysílání, může odepřít soudu nebo jinému státnímu orgánu nebo orgánu státní správy, sdělit informace o původu či obsahu těchto informací. Právo na ochranu zdroje zaručuje svobodu slova a umožňuje informovat veřejnost o záležitostech veřejného zájmu. Zároveň přispívá k odhalování veřejného zájmu.⁵⁸

Evropská tvorba

Zákon o rozhlasovém a televizním vysílání obsahuje i ustanovení, která se týkají evropské tvorby a evropské nezávislé a současné tvorby. Tato ustanovení se vztahují pouze na provozovatele televizního vysílání a nemají v současné chvíli povahu imperativních příkazů. Představují spíše určitý cíl, kterého se má v obsahu televizního vysílání dosáhnout. „*Provozovatel televizního vysílání je povinen pro evropská díla vyhradit nadpoloviční podíl celkového vysílacího času každého svého programu. Do celkového vysílacího času programu, z něhož se určuje podíl vysílacího času vyhrazeného pro evropská díla, se nezapočítává čas určený pro vysílání zpravodajských pořadů, sportovních událostí, soutěží, teletextu, reklamy a teleshoppingu.*“⁵⁹ Pro evropská díla vyrobená nezávislými výrobci je provozovatel vysílání povinen vyhradit alespoň 10 procent celkového vysílacího času nebo vynaložit alespoň 10 procent svého programového rozpočtu na nákup nebo výrobu evropských děl vyrobených nezávislými výrobci. Na plnění těchto povinností dohlíží Rada pro rozhlasové a televizní vysílání.

---

⁵⁸ Bouřlivou diskuzi nad pravomocí českých novinářů rozhodovat o tom, co je, a co není veřejným zájmem a jaké prostředky k nahlédnutí do veřejného zájmu používat vzbudila u veřejnosti investigativní reportáž Janka Kroupy o netradičních a zákulisních praktikách českých politiků. Reportáž týkající se aféry poslanců Jana Moravy a Vlastimila Tlustého měla značný ohlas, ale u mediálních odborníků vyvolala spíš nesouhlasné názory s užitím netradičních metod, jež měly vést právě k nahlédnutí do veřejného zájmu.

⁵⁹ ROZEHNAL, Aleš. *Mediální právo*. Vyd. 2. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, s. r. o., 2007. s. 59

Reklama

Zákon o provozování rozhlasového a televizního vysílání upravuje také povinnosti provozovatelů při vysílání reklamy, teleshoppingu a sponzorských pořadů (dále jen „reklama“). Řada ustanovení se shoduje s omezeními, které stanovuje zákon č. 40/1995 Sb., o regulaci reklamy. Smyslem těchto ustanovení je chránit zejména děti a mládež před reklamou, která ohrožuje jejich vývoj. Zákon zakazuje podprahové obchodní sdělení. Zakázaná je také reklama, která by jakýmkoliv způsobem podporovala chování ohrožující zdraví, bezpečnost, nebo které by hrubě ohrožovalo ochranu životního prostředí. Vystupovat v reklamních sděleních mají zakázáno také moderátoři, hlasatelé a redaktori zpravodajských a politicko-publicistických pořadů, kteří se obecně těší velké důvěře široké veřejnosti. Na obrazovky se také nesmí dostat reklama týkající se cigaret nebo jiných tabákových výrobků. Reklamy musí být vždy odděleny od ostatních částí programu. Za reklamu a údaje v ní uvedené odpovídá zadavatel reklamy, nikoliv provozovatel vysílání, ten odpovídá pouze za způsob šíření. Provozovatel s licenci je oprávněn reklamou přerušovat audiovizuální dílo,⁶⁰ naopak provozovatel televizního vysílání nesmí ze zákona do vysílání zařazovat reklamu a teleshopping v přímém spojení s vysíláním sportovní či kulturní události. U provozovatele s licenci nesmí čas vyhrazený reklamě přesáhnout 15 procent denního vysílacího času, v průběhu jedné vysílací hodiny pak nesmí čas vyhrazený reklamě přesáhnout 12 minut. U České televize jako provozovatele vysílání ze zákona, jehož hlavním příjmem jsou koncesionářské poplatky, je příjem z reklamy pouze doplňkovým zdrojem financování. Otázce, zda by se měla v České televizi objevovat reklama či nikoliv, rozeberu detailněji v kapitole týkající se financování České televize. Ročně vybere veřejnoprávní televize za reklamy téměř půl miliardy korun. Tyto peníze jdou sice na rozvoj české kinematografie, otázkou zůstává, zda by se i nyní, kdy došlo v průběhu posledních tří let téměř k trojnásobnému zvýšení koncesionářských poplatků, reklama na plátně veřejnoprávního média měla objevovat. Obecně nesmí u provozovatele vysílání ze zákona čas vyhrazený reklamě přesáhnout 0,5 procent denního vysílacího času, přičemž v době od 19.00 do 22.00 hodin nesmí překročit 6 minut za jednu vysílací hodinu.⁶¹

---

⁶⁰ Audiovizuálním dílem se rozumí dle § 62 odst. 1 zákona č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, dílo vytvořené uspořádáním děl audiovizuálně určitých, ať již zpracovaných, či nezpracovaných, které sestává z řady zaznamenaných spolu souvisejících obrazů, vyvolávajících dojem pohybu, ať již doprovázených zvukem, či nikoli, vnímatelných zrakem, a jsou-li doprovázeny zvukem, vnímatelných i sluchem.

⁶¹ zákon č. 231/2001 o provozování rozhlasového a televizního vysílání

Zákon o rozhlasovém a televizním vysílání dále obsahuje zvláštní ustanovení, která se příliš neliší od ustanovení v zákoně o regulaci reklamy. Kromě alkoholických nápojů zakazuje reklamu, která vyvolává dojem, že má alkohol léčivé účinky, přispívá ke společenskému nebo sexuálnímu úspěchu.

Zákon upravuje také otázku sponzorování, kdy stanovuje povinnost provozovateli vysílání označit sponzorovaný pořad obchodní firmou, logem nebo ochrannou známkou. Obecně je zakázáno sponzorovat pořady zpravodajské a politicko-publicistické, společnostmi vyrábějící tabákové výrobky.

Historicky jednu z nejvyšších pokut udělila Rada pro rozhlasové a televizní vysílání České televizi na začátku roku 2009. Celkem tehdy udělila televizi dvanáct pokut v hodnotě 11,2 milionů korun za nedodržení povinností stanovených pro vysílání reklam, teleshoppingu a sponzorovaných pořadů v loňském květnu v různých časech a na různých stanicích ČT. Nejvyšší pokuta tehdy činila 2,5 milionů korun a veřejnoprávní televize ji tehdy dostala za to, že na programu ČT4 Sport odvysílala označení sponzora reklamní znělky Simply You, produkt Clavin Strong a neoddělila ji označením reklama.

3.2.3 Zajištění plurality vysílání

V části šesté zákona o rozhlasovém a televizním vysílání zákon stanovuje podmínky pro držení licence a omezuje provozovatele vysílání v právu vlastnit nebo se majetkově podílet na podnikání dalšího provozovatele celoplošného vysílání. Tyto zásahy se týkají jak provozovatelů celoplošného analogového vysílání, tak provozovatelů celoplošného digitálního vysílání (může přijímat alespoň 70 procent celkového počtu obyvatel České republiky.) V případě sloučení provozovatelů vysílání jsou toto sloučení provozovatelé povinni oznámit Radě pro rozhlasové a televizní vysílání. *„Provozovatel celoplošného vysílání ze zákona se nesmí slučovat s provozovatelem rozhlasového nebo televizního vysílání tím způsobem, že jejich statutární orgány nebo členové statutárních orgánů jsou stejné osoby nebo osoby blízké nebo jsou společníky ve stejné obchodní společnosti nebo jsou osobami blízkými.“*⁶² Zákon o rozhlasovém a televizním vysílání se snaží chránit mediální trh tak, aby na něj neměli vliv zadavatelé reklam či politické strany. Příkladem toho, jak může být nebezpečná koncentrace vlastnictví v rukou jedné osoby je například

---

⁶² ROZEHNAL, Aleš. *Mediální právo*. Vyd. 2. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, s. r. o., 2007. 53 s.

Itálie, kde je většina médií v rukou politika Silvia Berlusconiho.

3.2.4 Sankce

Zákon o rozhlasovém a televizním vysílání obsahuje také sankční ustanovení. Na dodržování zákona dohlíží Rada pro rozhlasové a televizní vysílání, která má pravomoc ukládat za porušení povinností sankční opatření. V roce 2009 zaplatila Česká televize celkem 21 pokut v celkové výši 2 680 tisíc korun.⁶³ Podle zákona může Rada odebrat licenci, uložit pokutu až do výše deseti milionů korun, pozastavit činnost nebo zrušit registraci.

3.3 Zákon o rozhlasových a televizních poplatcích

Vzhledem k tomu, že převážná část příjmů České televize tvoří příjmy z televizních poplatků, budu se rolí televizního poplatku ve financování veřejné služby detailněji zabírat v kapitole věnující se financování České televize. V této kapitole se budu zákonu o rozhlasových a televizních poplatcích věnovat velmi stručně, protože zákon jako takový přímo nereguluje činnost veřejnoprávní televize, ale je to jeden z nejdůležitějších zákonů, neboť vymezuje její postavení na dnešním mediálním trhu. V roce 2005 vstoupil v platnost nový zákon o rozhlasových a televizních poplatcích č. 348/2005 Sb., který stanovuje podmínky výběru poplatku, zejména předmět poplatku, kdo je poplatníkem a jakým způsobem se poplatek platí. Jeho nejdůležitější změnou bylo postupné zvyšování televizního poplatku. Ze 75 korun se postupně poplatek zvýšil na 135 korun. Poplatníkem je podle zákona buďto fyzická osoba, která je vlastníkem případně uživatelem televizního přijímače. Televizní poplatek se platí pouze z jednoho televizního přijímače, z druhého a každého dalšího televizního přijímače se poplatek neplatí. Od placení televizního poplatku jsou osvobozeny osoby či domácnosti, jejichž příjem je nižší než 2,15 násobek životního minima platného od roku 2007.⁶⁴ Díky novému zákonu o rozhlasových a televizních poplatcích si oddechla zejména Česká televize, která stále hlasitěji volala po právní úpravě tohoto zákona. Předchozí zákon č. 252/1994 Sb. byl nedostatečný zejména v tom, že obsahoval chybné vymezení poplatníka, což televizi způsobovalo řadu potíží při vybírání poplatků od nájemců nebo uživatelů přijímačů z jiného právního důvodu, kterým se dlouhou dobu dařilo tuto

---

⁶³ Výroční zpráva o činnosti České televize v roce 2009 [online]. Česká televize, 2010[cit. 2011-04-1]. Dostupné z: <<http://www.ceskatelevize.cz/vse-o-ct/publikace/rocenky/>>

⁶⁴ zákon č.348/2005 Sb. o rozhlasových a televizních poplatcích a o změně některých zákonů

poplatkovou povinnost obcházet. Až do roku 2005 počet evidovaných poplatníků trvale klesal. Navíc Česká televize disponovala minimálními prostředky k dohledávání a kontrole poplatníků. Dnešní podoba zákona klade důraz na větší vymahatelnost. Také důkazní povinnost se přesunula z provozovatele tedy České televize na poplatníka, který je povinen prokázat, že není vlastníkem nebo držitelem přijímače. Zákon dnes považuje za poplatníky každého odběratele elektřiny, pokud neprokáže opak písemným prohlášením. Nový zákon navíc umožňuje České televizi vyžádat si po dodavateli elektřiny informace o tom, s kým uzavřel smlouvu o dodávce elektřiny.⁶⁵

3.4 Zákon o České televizi

Česká televize je podle zákona o České televizi č. 483/1991 Sb., televizí veřejné služby a je v Česku jedinou veřejnou institucí provozující televizní vysílání. Zákon stanovuje základní právní rámec České televize, definuje ČT jako právnickou osobu, stanovuje její hlavní úkoly v oblasti veřejné služby, upravuje způsoby financování a zřizuje také Radu České televize.

Zákon o České televizi vznikl na půdě České národní rady poněkud ve stínu zákona, kterým se měla privatizovat elektronická média, tzv. velkého zákona o vysílání. Zákon byl přijat v listopadu 1991 a stanovil především, co je majetkem České televize včetně způsobu financování, tak aby zajistil její finanční nezávislost na státu, která měla být předpokladem její nezávislosti na vládě a politických stranách. Kromě toho se zákon pokusil také o definici služby veřejnosti tím, že stanovil poslání České televizace, aniž by však detailněji upravoval obsah vysílání. Právě určitá vágnost v definici pojmu veřejná služba přiměla české zákonodárce v roce 2001 novelizovat zákon o České televizi. *„Novela zásadně rozšířila definici veřejné služby, stanovila například povinnosti České televize v oblasti vysílání a některé kvantifikovala, jako např. povinnost poskytovat alespoň na jednom vysílaném programu 24hodinovou programovou službu nebo opatřovat alespoň 70 % vysílaných pořadů titulky nebo simultánním tlumočením do znakové řeči.“*⁶⁶

---

⁶⁵ Česká televize; Nový zákon o rozhlasových a televizních poplatcích a o změně některých zákonů [online]. Česká televize 2010 [cit. 2011-04-02]. Dostupné z WWW: <<https://tvp.ceskatelevize.cz/poplatky/faq.php>>.

⁶⁶ (Prvních) 10 let České televize. 1. Vyd. Praha: Česká televize, 2002 s. 337

3.4.1 Úkoly veřejné služby

Podle zákona o České televizi je Česká televize povinna poskytovat službu veřejnosti tvorbou a šířením televizních programů. Hlavními úkoly veřejné služby v oblasti televizního vysílání jsou zejména:⁶⁷

- poskytování objektivních, ověřených, ve svém celku vyvážených a všestranných informací pro svobodné vytváření názorů,
- přispívání k právnímu vědomí obyvatel České republiky,
- vytváření a šíření programů a poskytování vyvážené nabídky pořadů pro všechny skupiny obyvatel se zřetelem na svobodu jejich náboženské víry a přesvědčení, kulturu, etnický nebo národnostní původ, národní totožnost, sociální původ, věk nebo pohlaví tak, aby tyto programy a pořady odrážely rozmanitost názorů a politických, náboženských, filozofických a uměleckých směrů, a to s cílem posílit vzájemné porozumění a toleranci a podporovat soudržnost pluralitní společnosti,
- rozvíjení kulturní identity obyvatel České republiky včetně příslušníků národnostních nebo etnických menšin,
- výroba a vysílání zejména zpravodajských, publicistických, dokumentárních, uměleckých, dramatických sportovních, zábavních a vzdělávacích pořadů a pořadů pro děti a mládež.

Na dodržování těchto povinností dohlíží Rada pro Českou televizi, která každoročně vyhodnocuje naplňování úkolů veřejné služby a rozebírá splnění jednotlivých povinností.

Poskytování objektivních, ověřených, ve svém celku vyvážených a všestranných informací pro svobodné vytváření názorů

Jedním z nejdůležitějších úkolů České televize, jako televize veřejné služby, je poskytovat veřejnosti objektivní a vyvážené informace. Vyvážeností se rozumí zejména to, aby Česká televize v rámci vysílaného programu nezvýhodňovala žádnou politickou stranu nebo hnutí, případně jejich názory nebo názory jednotlivých skupin veřejnosti, a to

---

⁶⁷ § 2 zákona č. 483/1991 Sb. o České televizi ve znění pozdějších předpisů

s přihlédnutím k jejich reálnému postavení v politickém a společenském životě.⁶⁸ Objektivitou se pak rozumí poskytování takových informací, které nezkreslují, nezamlčují, jsou poskytovány neutrálně a pravdivě. Objektivita a vyváženost je základním pilířem všech zpravodajských a politicko-publicistických pořadů. Zákon o rozhlasovém a televizním vysílání klade důraz na objektivitu a vyváženost u každého z výše zmíněných pořadů, zákon o České televizi pak stanovuje povinnost vyváženosti jako celku. Podle výroční zprávy České televize zahájila v roce 2009 Rada pro rozhlasové a televizní vysílání za porušení objektivit a vyváženosti dle § 31 zákona č. 231/2001 Sb., s Českou televizí celkem 17 správních řízení. Jen pro srovnání v roce 2008 jich zahájila celkem 31. Většina správních řízení se týkala právě zpravodajských a politicko-publicistických pořadů.

Nad důvěryhodností České televize v poskytování objektivních, ve svém celku vyvážených a všestranných informací pro svobodné vytváření názorů se nedávno pozastavil redaktor webového serveru Česká média Radim Hreha, který poukázal na skutečnost, že Česká televize dlouhodobě upřednostňuje mezi hosty před kamerou současné či bývalé členy redakce týdeníku Respekt. Z dat získaných společností Newton Media poukázal na fakt, že se Erik Tabery, šéfredaktor zmíněného týdeníku stal hostem zpravodajského či politicko-publicistického pořadu veřejnoprávní televize v jednom roce hned jednadvacetkrát. Pro srovnání, druhým nejčastěji zvaným komentátorem byl Alexandr Mitrofanov z deníku Právo, který se stal hostem České televize za celý rok pouze dvanáctkrát. Stejný počet návštěv si však může připsat další redaktorka opět týdeníku Respekt Silvie Lauder. Redaktoři ostatních deníků a týdeníků, mezi které však patřili opět i ostatní redaktoři týdeníku Respekt si připsali téměř shodně po pěti návštěvách. Naopak nejméně zvala před svou obrazovku Česká televize redaktory Hospodářských novin. Na otázku Radima Hrehy směrem k šéfredaktorovi zpravodajství České televize, proč jsou upřednostňováni redaktoři zmíněného týdeníku, Karel Novák odpověděl, že jednoduše proto, že jsou nejlepší. *„Nesdílím tento názor a mám nárok, aby šéfredaktor zpravodajství televize, kterou platím i já ze své kapsy, podobné autoritativní tvrzení nějakým relevantním způsobem doložil. Důvěryhodnosti České televize by ovšem prospělo mnohem víc než sebejistá prohlášení šéfredaktora to, kdyby Redakce zpravodajství ČT místo nich zveřejnila jasně formulovaná hodnotící kritéria, podle nichž jsou vybíráni hosté kanálu ČT 24. Nejvýznamnější český vysílatel veřejné služby by tak jednou provždy sebral důležitý argument kritikům, kteří ho i v současnosti neprávem redukuje*

---

⁶⁸ § 31 odst. 3 zákona č. 231/2001 Sb., o provozování rozhlasového a televizního vysílání, ve znění pozdějších předpisů.

na nástroj propagace party „hochů, kteří spolu mluví,“⁶⁹ píše na webovém portálu Česká média Radim Hreha a doslova se pozastavuje nad tím, proč se dosud nikdo z vedení mediálních odborů nepokusil při této příležitosti zviditelnit hlasitým protestem proti tomu, že Česká televize mediálně „pomáhá zhodnocovat Bakalovu investici do Respektu a nejen do něj.“⁷⁰

Jak už jsem zmínila, úlohu poskytovat objektivní, ověřené, ve svém celku vyvážené informace plní Česká televize prostřednictvím zpravodajství a aktuální publicistiky. Velkou část těchto pořadů přesunula Česká televize na program ČT 24, který se tak stal jediným kontinuálním zpravodajským veřejnoprávním programem u nás. Program ČT 24 není plnoformátový a Česká televize tak na něj nemůže přesunout veškeré zpravodajství a publicistiku. Právě kvůli přesunu části zpravodajství výrazně klesl podíl zpravodajství na plnoformátovém programu ČT 1 a ČT 2, které ze zákona musí divákům poskytovat plnohodnotnou programovou nabídku. Zatímco v roce 2008 veřejnoprávní televize věnovala zpravodajství a publicistice na programu ČT1 a ČT 2 denně 95 minut, o rok později už to bylo v průměru pouhých 41 minut.⁷¹ Rok 2010 byl takzvaným rokem supervolebním. Právě v době předvolební jsou veřejnoprávní média monitorovaná víc než kdy jindy. Právě v tomto období totiž Česká televize může ovlivnit volební rozhodnutí diváka/voliče a proto si Rada pro rozhlasové a televizní vysílání velice detailně ověřuje korektnost informování. Nejsledovanějšími pořady České televize se tak před volbami jednoznačně stali Reportéři ČT, Události, komentáře, Hyde park, a 168 hodin. V takzvaném supervolebním roce vypracovala Rada pro rozhlasové a televizní vysílání podrobnou analýzu těchto pořadů, s detailními přepisy, kde na závěr konstatuje, že v rámci předvolebního vysílání České televize, věnovaly pořady Události komentáře, Hyde park, 168 hodin a Reportéři ČT volební tematice minimum prostoru, a že v žádném vydání těchto pořadů v období od 7. do 16. října 2010 neshledali

---

⁶⁹ Jednostranností Česká televize škodí hlavně sama sobě, [online]. Česká média, 4. ledna 2011 [cit. 2011-04-02]. Dostupné z WWW: <http://archive.ceskamedia.cz/article.html?id=363289_hp_M>

⁷⁰ Data pro statistiku zveřejněnou portálem ceskamedia.cz byla získána z databáze Newton Media. Pro jednotlivé osoby byly vybírány příspěvky za uplynulý 1 kalendářní rok v období od 14. srpna 2009 do 13. srpna 2010. Výsledek vyhledávání byl omezen na zpravodajský televizní program ČT24. Jedná se totiž o jediný veřejnoprávní kontinuální zpravodajský kanál v ČR, který pokrývá všechny nejdůležitější společensko-politické události v ČR a zve si k rozhovorům zástupce nejvlivnějších českých médií. Statistika byla omezena na živé či předtočené rozhovory v celkové délce (nikoliv například jen jediný synchron v rámci zpravodajství). Zastoupeny zde byly pořady Události, komentáře, Studio 6 či minoritně Otázky Václava Moravce. Vyňaty naopak zpravodajské pořady (Události, Zprávy) se zprostředkovanými vyjádřeními či citacemi jednotlivých sledovaných osob. Do přehledu nebyly zahrnuty ranní přehledy tisku v rámci rubriky Tisk s novinářem; Dostupné z WWW: <http://archive.ceskamedia.cz/article.html?id=363289_hp_M>.

⁷¹ Výroční zpráva o činnosti České televize v roce 2009, [online]. Česká televize, 2010 [cit. 2011-04-1]. Dostupné z: <<http://www.ceskatelevize.cz/vse-o-ct/publikace/rocniky/>>.

porušení zákona o vysílání.⁷² Pod stejným drobnohledem byl také pořad Otázky Václava Moravce a Události, kde Rada pro rozhlasové a televizní vysílání konstatovala, že byla série Studií volby 2010 z víkendu 16. – 17. října a ze soboty 23. října 2010 celkově kvalitním programovým počinem jen s dílčími a z hlediska zákona nepodstatnými vadami. Na základě náročného a detailního monitoringu vysílání pořadů shledala, že Česká televize odvysílala tyto pořady v souladu se zákonem.⁷³ Ke stejným závěrům došla i v analýzách k volbám do Poslanecké sněmovny, ani v tomto předvolebním období Česká televize nepochybila. U Otázek Václava Moravce se přesto na chvíli zastavím. Televize jako taková má podle mého názoru největší moc a právě pořad Václava Moravce dává prostor pro vyjádření některým politickým stranám a může tak výrazně ovlivnit jejich volební preference. Do Otázek však Česká televize nezve všechny politické strany, nýbrž jen ty, pro které by dle předvolebních průzkumů dvou nezávislých agentur (SC&C a STEM) hlasovalo víc než pět procent obyvatel. Za tento postup ale Českou televizi napadla Jana Bobošíková, předsedkyně strany Suverenita, podle které Česká televize stranu výrazně poškodila tím, že nebyla zvána do předvolebních Otázek. Suverenita tehdy poukázala na fakt, že zatímco průzkumy pro Českou televizi ji například v Moravskoslezském kraji předvídaly dvě procenta, ve skutečnosti zde získala téměř dvojnásobek. Ve Středočeském kraji pro ni hlasovalo 4,35 procent voličů. Jana Bobošíková podala dvě stížnosti k Nejvyššímu soudu pro neplatnost voleb, ten je obě zamítnul. Na to, že průzkumy zařadily některé strany pod hranici pěti procent nutnou pro vstup do sněmovny, doplatila v minulém roce například Strana zelených nebo KDU-ČSL, které byly do předvolebních speciálů zvány minimálně. Naopak vysoké volební preference přisuzovaly průzkumy nově vzniklé straně TOP 09 a Věcem veřejným, jejich členové dostali v předvolebních speciálech značný prostor pro prezentaci, obě strany se do Poslanecké sněmovny v roce 2010 dostaly. Shrnutí těchto faktů jednoznačně poukazuje na skutečnost, že předvolební servis, který Česká televize svým divákům poskytuje, hraje skutečně velkou roli v úspěšnosti politických stran. Pokud se strany v médiích prezentují minimálně, je minimální i jejich šance na úspěch. Aniž bych nyní sympatizovala se stranou Jany Bobošíkové, domnívám se, že v předvolebních obdobích by měly dostávat prostor hlavně menší případně méně známé politické strany, které jinak nemají příliš velkou šanci se prezentovat. Jako malé

---

⁷² Analýza předvolebního vysílání České televize, konkrétně pořadů Události, komentáře, Reportéři ČT, 168 hodin a Hyde park z období před volbami do zastupitelstev obcí a do Senátu parlamentu České republiky 2010. [online]. 2010 [cit. 2011-04-1]. Dostupné z <http://www.rrtv.cz/cz/files/monitoring/2010_Česká%20televize.pdf>.

⁷³ Analýza předvolebního vysílání České televize, konkrétně pořadů Otázky Václava Moravce Speciál, Události, Studio Volby 2010. [online]. 2010 [cit. 2011-04-1]. Dostupné z <http://www.rrtv.cz/cz/files/monitoring/2010_Česká%20televize_2.pdf>

neparlamentní strany nemají k masové předvolební kampani dostatek financí jako ostatní strany. Členové parlamentních stran mají navíc možnost pravidelně debatovat v nedělních diskuzních pořadech o aktuálních problémech české politické scény a mají tak dostatečný prostor pro prezentaci.⁷⁴ Česká televize jako veřejnoprávní by právě proto v předvolebním období měla dávat prostor pro diskuzi spíše než velkým parlamentním stranám, stranám méně známým.

Přispívání k právnímu vědomí obyvatel

Podle poslední zveřejněné výroční zprávy České televize z roku 2009 konstatovala Rada ČT, že Česká televize splnila svou povinnost, uloženou v § 2 odst. 2 písm. b) zákona č. 483/1991 Sb., o České televizi, tím, že pravidelně přispívala k právnímu vědomí obyvatel zejména prostřednictvím svých zpravodajských a publicistických pořadů, ve kterých pravidelně informovala o porušování obecně platných právních předpisů, ale také o procesu přípravy a vzniku nových zákonů či novelizaci stávající legislativy.⁷⁵ Podle České televize přispěl k právnímu vědomí obyvatel například publicistický deník *Černé ovce* a týdeník *Bílé ovce*, který v mnoha případech řešil praktické otázky, týkající se aplikace občanského práva. O závažných případech z oblasti trestního práva pak informoval například magazín *Reportéři ČT*. Diskuze na závažná společenská a občansko-právní témata se pravidelně vedly v publicistickém týdeníku *Máte slovo*. Já se však nedomnívám, že by publicistický a „jediný investigativní pořad u nás“, jak se přízviskem chlubí samotná Česká televize, přispíval výraznou měrou k právnímu vědomí obyvatel. Právě u tohoto pořadu sleduji jakousi sestupnou tendenci, protože se skutečnými kauzami z oblasti trestního práva přichází pořad *Reportéři ČT* stále méně. Naopak, v poslední době vévodí pořadu příspěvky spíše tematického či ambivalentního charakteru. Stejně tak se domnívám, že diskuze v pořadu *Máte slovo* nad tím, zda krach Sazky znamená konec financování českého sportu nebo zda se škrtý ve státním rozpočtu dotknou také policie nebo co se stane ve chvíli, kdy v zemi podá výpověď na tři tisíce lékařů, příliš k rozšiřování právního vědomí obyvatel České republiky nepřisívá. Do jisté doby zcela plnil funkci seznamování diváků s platným právem pořad „*Neznalost zákona neomlouvá*“, tento pořad však Česká televize v roce 2008 zrušila a nenahradila ho žádným podobným plnohodnotným formátem, který by tuto pomyslnou díru v programové

⁷⁴ Analýzy společnosti Media Tenor, které si ČT nechává pravidelně zpracovávat, pravidelně detailně sumarizují celkový souhrn hostů diskusního pořadu Otázky Václava Moravce, ze kterého je patrná určitá rutina.

⁷⁵ Výroční zpráva o činnosti České televize v roce 2009, [online]. Česká televize, 2010[cit. 2011-04-1]. Dostupné z: < <http://www.ceskatelevize.cz/vse-o-ct/publikace/rocnky/> >

nabídce zaplnil. Nicméně k určitému zlepšení právního vědomí přispěl cyklus pořadů *Hledám práci*, který upozornil na práva a povinnosti zaměstnanců a zaměstnavatelů, podnikatelům pak v oblasti práva rozšiřuje rozhled pořad *POKR* s podtitulem *Postřehy, komentáře a rady pro podnikatele*. Rozhodně však nesouhlasím s tvrzením, že Česká televize přichází s celou škálou periodických pořadů, jak tvrdí ve své výroční zprávě, jimiž by výraznou měrou napomáhala k rozšíření právního vědomí českých obyvatel.

Vytváření a šíření programů a poskytování vyvážené nabídky pořadů pro všechny skupiny obyvatel

Jednou z dalších povinností České televize je poskytovat program se zřetelem na svobodu jejich náboženské víry a přesvědčení, kulturu, etnický nebo národnostní původ, národní totožnost, sociální původ, věk nebo pohlaví tak, aby tyto programy a pořady odrážely rozmanitost názorů a politických, náboženských, filozofických a uměleckých směrů, a to s cílem posílit vzájemné porozumění a toleranci a podporovat soudržnost pluralitní společnosti.⁷⁶ Při zhlédnutí programové nabídky České televize nabízející pořady, věnované otázkám víry a přesvědčení zjišťuji, že převážná část těchto pořadů je zaměřena zejména na katolickou církev. Ať už mám na mysli *Křesťanský magazín*, *Cesty víry* nebo *Sváteční slovo*. Například návštěvě Dalajlámy Česká televize rozhodně nevěnovala tolik prostoru, jako když v roce 2009 navštívil Českou republiku papež Benedikt XVI. Světovým náboženstvím, která jsou rovněž, byť menšinově, v Česku zastoupena, se Česká televize věnuje minimálně. Navíc převážnou část těchto pořadů shledávám jako pravidelný divák nikoliv tématem ale spíše svou formou jako neatraktivní, o čemž vypovídá i nízká sledovanost těchto pořadů. V České televizi mi chybí pořad, který by mě atraktivní formou obeznámil se západní kulturou či východní filosofií.

Rozvíjení kulturní identity obyvatel České republiky včetně příslušníků národnostních nebo etnických menšin

Při zhlédnutí programové nabídky mohu jako pravidelný divák České televize konstatovat, že veřejnoprávní televize poskytuje svým divákům poměrně velké množství

---

⁷⁶ ROZEHNAL, Aleš. *Mediální právo*. Vyd. 2. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, s. r. o., 2007.

kulturních pořadů. Česká televize vysílá záznamy z divadelních představení, koncertů a jiných vystoupení. Etnickým menšinám, jejich kultuře, ale i problematice soužití s většinovou společností se věnovala Česká televize v týdeníku *Barvy života*. Přišla ale i se zajímavými projekty jako například *Země snů* či *Africké kořeny, české tančení*. Převážnou část těchto pořadů nabízí veřejnoprávní televize na ČT2. Naopak první program České televize nabízí divácky atraktivnější pořady, které však podle mého názoru kulturní identitu obyvatel příliš nerozvíjí a naopak Českou televizi spíše degraduje na post poskytovatele laciné zábavy. Pořady jako *StarDance*, *Mamba show* či *Missis úroveň* České televize snižují.⁷⁷ Zaznívají argumenty, že Česká televize je televizí veřejnoprávní a tudíž se nemusí prát s komerční televizí o vrcholné příčky sledovanosti. Na druhou nelze, aby Česká televize vysílala při sedmimiliardovém rozpočtu prakticky „do zdi“. Troufám si však tvrdit, že její role spočívá v nabídnutí skutečně kvalitní zábavy avšak na úrovni. Česká televize si ještě může dovolit to, co komerční stanice nemohou, může se pokusit vypěstovat si určitou pověst a značku. Může zařadit například koncert operní hvězdy Jonase Kaufmanna bez nároku na divácké rekordy, ale hrdě se hlásit, že to byla právě veřejnoprávní televize, která tento zážitek divákům přinesla. Tohle si komerční stanice na rozdíl od veřejnoprávní televize dovolit nemohou.

Výroba a vysílání zpravodajských, publicistických a vzdělávacích pořadů

Úkolem České televize je také vyrábět a vysílat zejména zpravodajské, publicistické, umělecké, dramatické, sportovní a vzdělávací pořady a pořady pro děti a mládež. Jak upozorňuje Rada ČT v poslední zveřejněné výroční zprávě, vztahuje se toto ustanovení pouze na plnoformátové programy ČT1 a ČT2, protože kritérium žánrové pestrosti nelze aplikovat na tematicky zaměřené programy. Vznik tematicky zaměřených programů se promítnul i do zastoupení jednotlivých pořadů ve výše zmíněných plnoformátových programech. O tom kde a jak klesl či naopak stoupl, od roku 2007 do roku 2009, podíl jednotlivých programových zastoupení vypovídá následující tabulka (viz. Tab. 3. 1).

---

⁷⁷ Výroční zpráva o činnosti České televize v roce 2009, [online]. Česká televize, 2010[cit. 2011-04-1]. Dostupné z: < <http://www.ceskatelevize.cz/vse-o-ct/publikace/rocnky/> >

Tab. 3. 1 Zastoupení programových typů podle metodiky EBU ve vysílání plnoformátových programů České televize^{78;79;80;}

	ČT1			ČT2		
(v %)	rok 2007	rok 2008	rok 2009	rok 2007	rok 2008	rok 2009
Dramatický	28,1	34,4	36,6	14,6	13,6	13,8
Zábavný	12,8	10,5	9,7	5,6	5,5	6,1
Hudební	3,6	3,2	3,1	9,5	8,1	8,2
Sportovní	1,5	1,0	0,9	10,1	11,9	5,8
Zpravodajský	15,8	17,9	20,4	21,6	14,7	7,5
Publicistický	17,0	13,8	11,3	9,8	13,7	20,1
Dokumentární	10,5	8,1	6,6	17,3	19,5	22,3
Vzdělávací	2,3	3,0	3,5	5,9	6,6	8,9
Náboženské	0,4	0,5	0,4	0,8	0,7	0,9
reklamní	3,0	2,8	2,5	1,7	2,3	2,5
- reklama	1,0	0,8	0,7	0,0	0,4	0,4
- teleshopping	1,8	1,0	1,6	1,6	1,8	2,1
- sponzorský vzkaz	0,2	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1
ostatní	5,0	4,7	5,2	3,1	3,5	3,9
Celkem	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Zdroj: Výroční zprávy České televize za rok 2007, 2008, 2009

Podíváme-li se blíže na tabulku, zjistíme, že od roku 2007 do roku 2009 stoupl na programu ČT1 podíl dramatické tvorby o více než osm procent. Naopak na tomto programu výrazně klesl podíl dokumentární a publicistické tvorby, část těchto pořadů se přesunula na druhý program České televize, kde došlo z celkového vysílacího času k výraznému nárůstu dokumentární a publicistické tvorby. Tabulkové srovnání poukazuje na fakt, že se Česká televize snaží na jedničce nabídnout skutečně divácky atraktivnější pořady jako například *3 plus 1 s Miroslavem Donutilem*, *Návraty nebo Silvestr*. Nakolik je správné, aby se Česká televize snažila na prvním programu divácky co nejvíce zabodovat, konkurovat komerčním televizím a část vzdělávacích či publicistických pořadů přesunout na druhý program, ať pravidelný divák z aktuální programové nabídky posoudí sám. Při detailnějším prozkoumání tabulky také zjistíme, že vznik nového programu ČT24 a ČT4 ovlivnil programovou nabídku druhého programu, kde výrazně ubylo od roku 2007 do roku 2009 zpravodajství i sportu. A

⁷⁸ Výroční zpráva o činnosti České televize v roce 2007, [online]. Česká televize, 2008[cit. 2011-04-1]. Dostupné z: < <http://www.ceskatelevize.cz/vse-o-ct/publikace/rocniky/>>

⁷⁹ Výroční zpráva o činnosti České televize v roce 2008, [online]. Česká televize, 2009[cit. 2011-04-1]. Dostupné z: < <http://www.ceskatelevize.cz/vse-o-ct/publikace/rocniky/>>

⁸⁰ Výroční zpráva o činnosti České televize v roce 2009, [online]. Česká televize, 2010[cit. 2011-04-1]. Dostupné z: < <http://www.ceskatelevize.cz/vse-o-ct/publikace/rocniky/>>.

jak uvádí Česká televize ve svých výročních zprávách, tento trend bude i nadále pokračovat. A naopak vzrostl na druhém programu České televize podíl reklamního sdělení. Zatímco v roce 2007 televize na druhém programu reklamu vůbec nevysílala, v roce 2008 a 2009 stoupl podíl reklamního sdělení na 0,4 procenta. Ročně tak Česká televize odvysílala na svém druhém programu 36 hodin reklam. A na ČT2 stoupl i podíl teleshoppingu. Osobně bych byla pro, kdyby těchto 36 hodin věnovala Česká televize raději vzdělávacím pořadům o historii či obyčejích vzdálených kultur.

3.4.2 Způsoby naplňování veřejné služby

Česká televize naplňuje veřejnou službu zejména tím, že⁸¹

- a) *provozuje analogové televizní vysílání dvou televizních programů prostřednictvím zemských vysílacích rádiových zařízení, popřípadě jiných technických prostředků tak, aby v součtu území pokrytého signálem zemského analogového nebo zemského digitálního televizního vysílání a území pokrytého signály souběžného zemského analogového a zemského digitálního televizního vysílání byla pro obyvatele České republiky zajištěna možnost příjmu těchto televizních programů v rozsahu podle odstavce 3*⁸². Podle posledních informací, zveřejněných Českou televizí mohlo ještě v lednu 2009 přijímat analogové televizní vysílání 99,6 procent všech televizních diváků v České republice, v prosinci už pouze 89,1 procent. Tento pokles souvisí s přechodem na digitální televizní vysílání (tento přechod bude probíhat až do poloviny roku 2012, kdy bude dostupné na celém území ČR), a tak se postupně snižuje možnost přijímat signál analogového vysílání, na druhou stranu se zároveň rozšiřuje pokrytí zemským digitálním signálem. Například v prosinci 2009 mohlo analogové vysílání druhého programu České televize přijímat už pouze necelá polovina televizních diváků (46, 4 %).⁸³ Pro příjem digitálního televizního vysílání musí mít televizní divák technicky způsobilý přijímač v podobě set-top-boxu nebo televizoru s vestavěným set-top-boxem.

---

⁸¹ § 3 odst. 1 zákona č. 483/1991 Sb., o České televizi ve znění pozdějších předpisů

⁸² Zákon č. 483/1991 Sb., o České televizi, ve znění pozdějších předpisů, § 3 odst. 3 Celoplošným televizním vysíláním se pro účely tohoto vysílání, v jehož rámci může určitý televizní program a tímto programem související povinné doplňkové služby přijímat alespoň 95 % obyvatel České republiky počítaných podle údajů vyplývajících z posledního sčítání lidu.

⁸³ Výroční zpráva o činnosti České televize v roce 2009, [online]. Česká televize, 2010[cit. 2011-04-1]. Dostupné z: < <http://www.ceskatelevize.cz/vse-o-ct/publikace/rocnky/> >

- b) *provozuje zemské digitální televizní vysílání televizních programů uvedených v písmenu a) a dalších alespoň dvou televizních programů zahrnutých v souhrnném datovém toku složeném z dílčích datových toků náležejících televizním a rozhlasovým programům, multimediálnímu obsahu a doplňkovým službám veřejné služby v oblasti televizního a rozhlasového vysílání, upravených pro společné šíření prostřednictvím zemské sítě vysílacích rádiových zařízení s plánovaným pokrytím alespoň 95 % obyvatel České republiky počítaných podle údajů vyplývajících z posledního sčítání lidu (dále jen „multiplex veřejné služby“⁸⁴). Podle informací Českého telekomunikačního úřadu mohlo multiplex veřejné služby, zahrnující všechny program České televize, teletext České televize a stanice Českého rozhlasu včetně doplňkových služeb přijímat v říjnu minulého roku 99,9 % diváků.*
- c) *jako provozovatel multiplexu veřejné služby sestavuje společně s Českým rozhlasem souhrnný datový tok a odpovídá za jeho správu a jeho předání k šíření zemskou sítí vysílacích rádiových zařízení⁸⁵.*
- d) *zřizuje síť vlastních zpravodajů. Česká televize má stabilní síť regionálních zpravodajů, pomocí kterých informuje o aktuálním dění na celém území České republiky. Spolupracuje také se zpravodajskými redakcemi Televizního studia v Brně a Ostravě a nově také se zpravodajským střediskem v Trutnově. Kromě toho zaměstnává Česká televize celkem deset zahraničních zpravodajů v devíti destinacích (Belgie, Čína, USA, Rakousko, Německo, Slovensko, Rusko, Polsko a teď v současnosti například i v Lybii). Ročně stojí Českou televizi zahraniční zpravodajové víc než 63 milionů korun. Nejdražší jsou pro televizi posty v Bruselu a ve Washingtonu, odkud pravidelně informuje o situaci v USA Michal Kubal. Přestože se vysoké náklady na zahraniční zpravodaje mohou stát terčem kritiky, neboť by Česká televize určitě mohla levněji přijímat zprávy od externích novinářů či mezinárodních zpravodajských agentur, já si však myslím, že zahraniční zpravodajové České televize mají své opodstatnění a v televizi veřejnoprávního formátu své pevné místo. Srovnáte-li reportáž komerční televize,*

---

⁸⁴ Výroční zpráva o činnosti České televize v roce 2009, [online]. Česká televize, 2010[cit. 2011-04-1]. Dostupné z: < <http://www.ceskatelevize.cz/vse-o-ct/publikace/rocenky/> >

⁸⁵ Výroční zpráva o činnosti České televize v roce 2009, [online]. Česká televize, 2010[cit. 2011-04-1]. Dostupné z: < <http://www.ceskatelevize.cz/vse-o-ct/publikace/rocenky/> >

čerpající z informací mezinárodních zpravodajských agentur a živý vstup redaktora přinášející aktuální informace se svými postřehy a zážitky například z místa zemětřesení, jsou tyto reportáže podle mého mínění nesrovnatelné. Naopak si myslím, že by Česká televize mohla svou síť zahraničních zpravodajů rozšířit a přinášet pravidelné reportáže například z Blízkého východu, jihovýchodní Asie nebo Paříže či Londýna.

- e) *v oblasti zpravodajských a publicistických pořadů zajišťuje regionální vysílání prostřednictvím televizních studií České televize (dále jen „televizní studia“) pro území jejich působnosti. Regionální vysílání každého televizního studia musí vyváženě obsahovat příspěvky z celého území jeho působnosti. Časový rozsah regionálního vysílání zpravodajských a publicistických pořadů činí alespoň 25 minut denně.*⁸⁶ V roce 2011 Česká televize posílala regionální zpravodajství. Převážnou část regionálních zpráv však vysílá prioritně na programu Č24, na němž letos rozšířila stopáž *Událostí v regionech*. Nově od letošního programu nabízí také komentované zpravodajství v podobě *Událostí v regionech plus*. Na ČT1 nadále zůstaly souhrnné pořady *Z metropole* a *Týden v regionech*, o půl šesté pakl mohou od letošního roku sledovat diváci prvního programu také podvečerní *Zprávy o půl šesté*. Oproti roku 2009 a 2010 stoupl podíl regionálního zpravodajství téměř o třetinu.⁸⁷
- f) *vytváří archivní fondy, udržuje je a podílí se na jejich využívání jako součástí národního kulturního bohatství.* Česká televize zahájila v roce 2007 digitalizaci archivu a programových fondů televize. Tato digitalizace je financována příjmy z reklamy. Právě kvůli propadu výnosů z reklamy došlo v předchozích letech k částečnému zpomalení digitalizace archivu. Nové pořady jsou dnes již natáčeny digitálně a Česká televize je tak vysílá rovnou v HD kvalitě. Většinu digitalizovaných pořadů dnes může divák shlédnout i na webových stránkách České televize.

---

⁸⁶ Výroční zpráva o činnosti České televize v roce 2009, [online]. Česká televize, 2010[cit. 2011-04-1].

Dostupné z: <<http://www.ceskatelevize.cz/vse-o-ct/publikace/rocniky/>>

⁸⁷ Česká televize: Regionální vysílání ČT se rozšiřuje a jde za svými diváky [online]. Česká televize, 12. listopadu 2011 [cit. 2011-04-09]. Dostupné z <<http://www.ceskatelevize.cz/vse-o-ct/press/?id=5090&strana=2=3&category=2>>.

- g) *podporuje českou filmovou tvorbu.* Česká televize povinně odvádí část svých příjmů z reklamy do Fondu pro podporu a rozvoj české kinematografie (asi 12,5 milionu měsíčně). Zároveň se podílí na tvorbě filmů jako koproducent nebo vyrábí celovečerní filmy sama. V roce 2010 se Česká televize jako koproducent podílela na vzniku dvaceti filmů. Celkem se od roku 1992 podílela na vzniku 224 snímků. V minulém roce koprodukovala filmovou verzi hry Václava Havla *Odcházení*. Česká televize však koprodukovala i méně známé, avšak troufám si tvrdit, že velmi zdařilé dokumenty jako je *Nesvatboj*, *Český mír* či *Vše pro dobro světa a Nošovic*.
- h) *vysílá díla domácí a zahraniční tvorby.* Podíl zahraniční tvorby v programové nabídce plnoformátových programů České televize činil v předminulém roce 27,9 procent. Oproti roku 2008 došlo k nepatrnému poklesu, naproti tomu stoupl podíl české tvorby ze 72 na 72,1 procent. Dlouhodobě dominuje na obou plnoformátových programech domácí tvorba⁸⁸.
- i) *poskytuje alespoň na jednom vysílaném programu 24hodinovou programovou službu, včetně zpravodajství.* V roce 2009 Česká televize poskytovala nepřetržitou službu prostřednictvím všech svých programů.
- j) *poskytuje teletextové služby.* Česká televize poskytuje v současnosti službu teletextu na všech čtyřech programech. Teletext na ČT24 slouží k informování o programové nabídce České televize a k vysílání skrytých titulků ke zpravodajským pořadům, teletext na ČT2 má převážně zpravodajský charakter. Teletext ČT4 informuje o sportu a teletext ČT1 nabízí komplexní, široké informace.
- k) *opatřuje alespoň 70 % vysílaných pořadů skrytými nebo otevřenými titulky pro sluchově postižené nebo simultánním tlumočením do znakové řeči.*⁸⁹ Podíl pořadů upravených pro neslyšící činí dlouhodobě na plnoformátových programech České televize víc než 70 procent. V roce 2009 překročila zákonem stanovenou kvótu o

---

⁸⁸ Výroční zpráva o činnosti České televize v roce 2009, str. 137 [online]. Česká televize, 2010[cit. 2011-04-1]. Dostupné z: < <http://www.ceskatelevize.cz/vse-o-ct/publikace/rocnky/> >

⁸⁹ Výroční zpráva o činnosti České televize v roce 2009, [online]. Česká televize, 2010[cit. 2011-04-1]. Dostupné z: < <http://www.ceskatelevize.cz/vse-o-ct/publikace/rocnky/> >

více než osm procent.

- l) *vyvíjí činnost v oblastech nových vysílacích technologií a služeb.* Tento úkol Česká televize beze sporu plní, zejména díky plnění plánu rozvoje digitálního vysílání, digitalizací archivních fondů České televize a také rozšiřování svých služeb prostřednictvím internetu.

3.5 Ostatní regulační a samoregulační nástroje a orgány ČT

3.5.1 Rada České televize

Rada České televize je orgán, kterým se uplatňuje právo veřejnosti na kontrolu činnosti České televize. Na rozdíl od Rady pro rozhlasové a televizní vysílání není správním úřadem, který vykonává státní správu, ale působí pouze v rámci České televize. Od roku 2001 má rada ČT patnáct členů, kteří se schází dvakrát za měsíc, aby projednali záležitosti, jež jsou svěřeny zákonem o České televizi. Jednání Rady ČT jsou veřejná. Rada dohlíží na plnění úkolů ČT v oblasti veřejné služby, má oprávnění vydávat stanoviska a doporučení týkající se programové nabídky, avšak nesmí zasahovat do tvorby a vysílání televizních pořadů. Dále Rada ČT⁹⁰:

- jmenuje a odvolává generálního ředitele a na jeho návrh ředitele televizních studií České televize,
- schvaluje rozpočet a závěrečný účet České televize a kontroluje plnění rozpočtu České televize,
- schvaluje na návrh generálního ředitele Státu České televize,
- předkládá Poslanecké sněmovně ke schválení Kodex České televize, který stanoví zásady naplňování veřejné služby v oblasti televizního vysílání
- schvaluje návrhy generálního ředitele České televize na zřizování nebo zrušení televizních studií a návrhy na pronájem nemovitostí na dobu delší než 3 měsíce nebo ke zcizení, popřípadě zatížení nemovitostí nebo jejich částí,
- rozhodovat o stížnostech týkajících se generálního ředitele České televize,

---

⁹⁰ § 8 zákona č. 483/1991 SB., o České televizi ve znění pozdějších předpisů.

- dohlížet na plnění úkolů veřejné služby v oblasti televizního vysílání a na naplňování zásad vyplívajících z Kodexu České televize a za tím účelem vydává stanoviska a doporučení týkající se programové nabídky,
- schvaluje dlouhodobé plány programového, technického a ekonomického rozvoje České televize,
- zřizuje dozorčí komisi a stanovuje výši odměn členů dozorčí komise,
- určuje mzdu generálního ředitele České televize,
- předkládá Poslanecké sněmovně Výroční zprávu o činnosti České televize do 31. března bezprostředně následujícího kalendářního roku, včetně výroční zprávy o hospodaření ČT, kterou Poslanecké sněmovně předkládá nejpozději do 31. srpna.

Členové rady České televize

Členem Rady České televize může být zvolen občan České republiky, který je bezúhonný, má trvalý pobyt na území České republiky bez komunistické minulosti.⁹¹ Funkce člena Rady České televize (dále jen ČT) není dle zákona o České televizi slučitelná s funkcí prezidenta republiky, poslance nebo senátora, člena vlády, soudce, státního zástupce, člena Nejvyššího kontrolního úřadu, člena bankovní rady České národní banky, s jakoukoliv funkcí ve veřejné správě, s funkcí člena Rady pro rozhlasové a televizní vysílání, člena Rady Českého rozhlasu, člena Rady České tiskové kanceláře, s funkcí generálního ředitele Českého rozhlasu a s funkcí člena dozorčí komise České televize nebo člena dozorčí komise Českého rozhlasu.⁹² Člen Rady ČT rovněž nesmí zastávat žádnou funkci v politických stranách nebo v politických hnutích, společenských organizacích a sdruženích, občanských iniciativách apod. ani nesmí jejich jménem vystupovat nebo působit v jejich prospěch nebo ve prospěch jiných skupinových zájmů při výkonu své funkce v Radě České televize. Dále nesmí být členem společností, které působí v oblasti hromadných sdělovacích prostředků, ani zastupovat obchodní zájmy, které by mohly být v rozporu s výkonem jeho funkce nebo by mohly nepříznivě ovlivňovat jeho nestrannost a objektivitu rozhodování.⁹³

⁹¹ Členem Rady ČT se může stát pouze osoba, která nebyla od 25. února 1948 do 17. listopadu 1989 příslušníkem Sboru národní bezpečnosti, tajemníkem orgánu KSČ, pracovníkem aparátu Sboru národní bezpečnosti, příslušníkem Lidových milicí, členem akčního výboru Národní fronty, studentem na Vysoké škole Felix Edmundoviče Dzeržinského.

⁹² § 5 odst. 1 zákona č. 483/1991 Sb., o České televizi, ve znění pozdějších předpisů

⁹³ § 5 odst. 1 zákona č. 483/1991 Sb., o České televizi, ve znění pozdějších předpisů

S výjimkou peněžitých plnění poskytovaných v souvislosti s výkonem funkce člena Rady České televize nesmí mít člen Rady České televize ani osoba jemu blízká žádný majetkový prospěch z provozování televizního vysílání. Člen Rady ČT nebo osoby jemu blízké nesmějí být v pracovněprávním nebo jiném obdobném vztahu k České televizi, a to i dva roky po ukončení členství v Radě České televize.

Členství v Radě České televize zaniká uplynutím funkčního období, vzdáním se funkce předsedovi Poslanecké sněmovny, odvoláním z funkce člena Rady ČT. Členství může zaniknout také dnem, kdy člen přestane splňovat předpoklady pro zvolení do funkce člena Rady ČT. Poslanecká sněmovna musí odvolat člena Rady ČT v případě, že přestane splňovat předpoklady pro výkon funkce člena nebo v případě, že naruší závažným způsobem důstojnost funkce člena nebo se dopustí takového jednání, které zpochybní jeho nezávislost či nestrannost při výkonu funkce nebo pokud nevykonává po dobu více než 3 měsíců svoji funkce.⁹⁴

Radu ČT jako celek může odvolat Poslanecká sněmovna ve chvíli, pokud Rada ČT neplní opakovaně své povinnosti nebo pokud Poslanecká sněmovna dvakrát neschválí výroční zprávu o činnosti České televize nebo výroční zprávu o hospodaření České televize.⁹⁵ Náklady na činnost Rady České televize a na odměny jejích členů, jakož i náklady na činnost dozorčí komise a na odměny jejích členů se hradí ze zvláštní výdajové položky rozpočtu České televize.⁹⁶ Pro rok 2011 byla odměna pro předsedu Rady ČT, podle zákona o České televizi, stanovena na 46 300 korun měsíčně a u tří místopředsedů na 37 500 korun. Řadoví radní letos měsíčně obdrží za svou funkci 29 200 korun. A tak zatímco zaměstnancům a vedení České televizi se platy pro rok 2011 zmrazily a v některých případech dokonce snížily, radní České televize si oproti roku 2010 přilepší letos zhruba o tisícikorunu.⁹⁷

V současné chvíli jsou členy Rady České televize PaedDr. Jiří Baumruk, předseda Rady ČT, bývalý basketbalista a sportovní komentátor, místopředsedkyně Ing. Dana Eklová, bývalá moderátorka a tisková mluvčí Českého telekomunikačního úřadu, místopředseda Jiří Kratochvíl, režisér a místopředseda Mgr. Jaroslav Dědič, bývalý tiskový mluvčí ministerstva financí. Dalšími členy jsou pak Jan Brandejs, bývalý poradce Jiřího Paroubka, Helena

---

⁹⁴ ROZEHNAL, Aleš. *Mediální právo*. 2. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, s. r. o., 2007, s. 107

⁹⁵ ROZEHNAL, Aleš. *Mediální právo*. 2. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, s. r. o., 2007, s. 107

⁹⁶ § 8 odst. 3 zákona č. 483/1991 Sb., o České televizi, ve znění pozdějších předpisů

⁹⁷ www.novinky.cz; Zaměstnancům České televize se sníží platy, radní si přidají. [online]. 26. ledna 2011 [cit. 2011-04-09]. Dostupné z: <<http://www.novinky.cz/kultura/223444-zamestnancum-ceske-televize-se-snizi-platy-radni-si-pridaji.html>>.

Fibingerová, bývalá atletka, světová rekordmanka ve vrhu koulí, bývalá členka KSČ, členka KSČM⁹⁸, Mgr. Jan Prokeš, bývalý člen baletu Národního divadla a člen ČSSD, Ivan Satrapa, bývalý házenkář, Doc.PhDr. Alena Svobodová, CSc, kandidátka v Libereckém kraji ve volbách 2010 do Poslanecké sněmovny, členka KSČM⁹⁹, ThDr. PhDr. Radek Mezuláník, Ph.D., vysokoškolský kantor, Doc. PhDr. Milan Uhde, spisovatel, dramatik, bývalý ministr kultury a poslanec za ODS, MUDr. Jiří Presl, vedoucí lékař Centra metadonové substituce DROP IN, Mgr. Petr Koutný, kněz a Josef Palata, bývalý senátor za ODS.¹⁰⁰ Funkce a příslušnost k jednotlivým politickým stranám uvádím u jednotlivých radních zcela záměrně, aby si čtenář sám udělal obrázek o tom, nakolik jsou jednotliví členové nezávislí, nestranní, bez účasti v politických stranách a hnutích, kteří pravidelně dohlíží na provozovatele veřejné služby, která je financována z peněz daňových poplatníků.

Volba členů a nezávislost Rady České televize

Radu České televize volí Poslanecká sněmovna z kandidátů, které navrhuje široký okruh organizací a sdružení, představující kulturní, regionální, sociální, náboženské, vzdělávací, vědecké či ekologické zájmy. Návrhy lze předložit ve lhůtě 15 dnů ode dne zveřejnění výzvy předsedy Poslanecké sněmovny k předložení návrhu způsobem stanoveným usnesením Poslanecké sněmovny.¹⁰¹ Naposledy obměňovala Poslanecká sněmovna jednu třetinu televizní rady v červnu 2009. Tehdy se sešlo v Poslanecké sněmovně celkem 39 návrhů. Navrhovateli byl například Syndikát novinářů, Nadace partnerství Brno nebo Masarykova univerzita. Mezi kandidáty se objevil například bývalý šéfredaktor týdeníku Reflex Petr Bílek, kterého nominoval Syndikát novinářů ČR, Eva Jurinová, bývalá mluvčí Fakultní nemocnice Motol a někdejší moderátorka Televizních novin nebo Tomáš Řehák, ředitel Městské knihovny v Praze. Zasednout v Radě ČT chtěl například i někdejší ředitel vydavatelství Academia Alexander Tomský či publicista Petr Žantovský.¹⁰² V květnu 2009

---

⁹⁸ OBERFALZER J.; Fibingerová nachytaná na hruškách. [online]. 2007 [cit. 2011-04-09]. Dostupné z: <<http://www.oberfalzer.cz/komentare/207-fibingerova-nachytana-na-hruskach>>.

⁹⁹ Současné složení Rady České televize [online]. Česká televize, 2011 [cit. 2011-04-09]. Dostupné z WWW: <<http://www.ceskatelevize.cz/rada-ct/clenove-rady/>>.

¹⁰⁰ V současné chvíli se Rada České televize skládá ze 14 členů

¹⁰¹ ROZEHNAL, Aleš. *Mediální právo*. 2. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, s. r. o., 2007, s. 106

¹⁰² Do Rady ČT kandiduje 35 lidí, i bývalá moderátorka Novy Jurinová. *www.digizone.cz* [online]. 2. března 2009 [cit. 2011-04-08]. Dostupné z WWW: <Do Rady ČT kandiduje 35 lidí, i bývalá moderátorka Novy Jurinová>.

proběhla dvoukolová volba členů Rady ČT. V prvním kole byli zvoleni Jaroslav Dědič, Petr Koutný a Josef Palata. Do druhého kola postoupili Jak Prokeš, Jiří Kratochvíl, Dobromil Dvořák, Eva Jurinová a Tomáš Řehák.¹⁰³ Z aktuálního složení Rady ČT už víme, kdo tehdy ve volbě uspěl a naopak. Podíváme-li se ještě jednou na aktuální složení a tehdejší kandidáty, zjistíme že, do křesla nakonec zamířili převážně bývalí politici nebo lidé se silnými vazbami na jednotlivé politické strany. Je tak zcela jasné, že i když kandidáty navrhuji „nezávislá“ občanská sdružení, politici svůj vliv na veřejnoprávní médium stále uplatňují. Současné složení Rady ČT ve mně budí pocit, že jediným smyslem televizní rady jako takové je funkce prodloužené politické ruky.

Co se týče způsobu volení členů Rady ČT, ten je kritizován už od jeho vzniku. Před novelou v roce 2001 volila Radu ČT Poslanecká sněmovna tak, aby v ní byly zastoupeny významné regionální, sociální, politické a kulturní názorové proudy. Novela zákona změnila proceduru výběru v tom, že kandidáty, ze kterých poslanci volí, navrhuje široké spektrum organizací a sdružení veřejného života. Nicméně i tato podmínka bývá často obcházena, řada kandidátů bývá navržena organizacemi, které vznikly těsně před volbami do jednotlivých mediálních rad. Někteří politici se dokonce otevřeně hlásí k tomu, aby v České televizi vznikla rada, která by hlídala vyváženost zpravodajství. Kontrolovala by, zda zpravodajství neznevýhodňuje jednu z politických stran. Nominaci kandidátů do Rady ČT občanskými sdruženími otevřeně kritizuje například Vítězslav Jandák: „Proč tam ze sebe dělat včelaře, když jsem sociální demokrat? Takové farizejství se mi nelíbí. V ČT by měla být správní a kontrolní rada, která by dbala pouze na vyváženost zpravodajství.“¹⁰⁴

Volbu členů do Rady ČT zpochybnil v roce 2007 i Filmový a televizní svaz, kdy poukázal na způsob, jakým probíhal výběr kandidátů do Rady České televize. Na svých webových stránkách doslova napsal: „*FITES považuje způsob volby kandidátů na členy Rady ČT Poslaneckou sněmovnou za nepřijatelný. Je prováděn nepoctivě, protizákonně, s výjimkou strany Zelených za účasti poslanců všech ostatních politických stran. „Tzv. „výběr“ kandidátů nese všechny znaky podvodného jednání, typické pro většinu současné politické*

---

¹⁰³ Česká média; Přehled kandidátů do Rady České televize [online]. 2. února 2009 [cit. 2011-04-09]. Dostupné z <<http://www.ceskamedia.cz/article.html?id=280585>>.

¹⁰⁴ AUST. O, Zase problém – jak volit Radu ČT. *Mediář* [online]. Vydáno 6. dubna 2007 [cit. 2011-04-09]. Dostupné z: <<http://www.aust.cz/2007-04-06/zase-problem-jak-volit-radu-ct/>>.

reprezentace.“¹⁰⁵ Filmový a televizní svaz poukázal na fakt, že ačkoliv byly do Rady ČT navrženy osobnosti jako například Vojtěch Cepl nebo Tereza Boučková, zvoleni byli nakonec veskrze lidé spjatí s politickou reprezentací, k níž ještě donedávna sami patřili. „*Nominováni byli naopak především tradiční političtí sluhové či bývalí kolegové z politiky, kteří buď jen ztěžka hledají uplatnění na volném trhu práce, nebo splňují mafiánské představy českých politiků, že budou v jejich zájmu vyvíjet tlak na ovlivňování media ve prospěch politických stran. Doslova výsměchem je nominace bývalého cenzora KSČ Kučery,*“ napsal tehdy ve svém prohlášení Filmový a televizní svaz.¹⁰⁶

Na kreditu výrazně ztratila Rada České televize v roce 2009, když zvolila na post staronového generálního ředitele Jiřího Janečka. Ten byl znovu zvolen 15. července 2009. Skutečnost, že by generálního ředitele zvolila Rada ČT značně nakloněná Jiřímu Jančkovi ještě před svou třetinovou obměnou, vzbudila vlnu nevole ze stran odborníků, veřejnosti i některých samotných členů Rady ČT. Ostře proti byl tehdy například Milan Uhde, Petr Uhl nebo Jiří Voráč.¹⁰⁷ Výběrové řízení vyhlásila Rada ČT na konci března 2009, výběrové řízení však nakonec proběhlo až po zvolení nových radních. Filmový a televizní svaz otevřeně kritizoval situaci České televize i na konci minulého roku, kdy adresoval otevřený dopis předsedům pěti parlamentních stran, ve kterém informoval, že se Česká televize nachází v hluboké morální i profesionální krizi. Dopis podepsalo na sto padesát umělců a osobností. „*To, co bych od televize veřejné služby čekala, v ní není. Všem mým kolegům dokumentaristům, s nimiž jsem se poslední dobou bavila, z ČT vzkazují, že nemají na jejich tvorbu peníze. To mi připadá neprozíravé, na výpravné taneční show se velké částky najdou. ČT se nechová, jak by měla. Ten pocit mám posledních deset let,*“¹⁰⁸ vyjádřila se například do médií na sklonku roku dokumentaristka a režisérka Helena Třeštíková. Umělci napadli i nezávislost Rady ČT: „*Situace je nesmírně vážná, denně nám to běží před očima. Když člověk vidí, jak funguje rada, která není ani schopná interpretovat a naplnit*

---

¹⁰⁵ FITES: Způsob volby Rady ČT je nepoctivý a protizákonný, www.rozhlas.cz [online]. Vydáno 3. června 2007 [cit. 2011-04-08]. Digitální média. Dostupné z: <http://www.rozhlas.cz/digital/cesko/_zprava/351443>.

¹⁰⁶ FITES: Způsob volby Rady ČT je nepoctivý a protizákonný, www.rozhlas.cz [online]. Vydáno 3. června 2007 [cit. 2011-04-08]. Digitální média. Dostupné z: <http://www.rozhlas.cz/digital/cesko/_zprava/351443>..

¹⁰⁷ *iDnes.cz*; Rada chce pojistit Janečkovi místo v čele České televize. [online]. únor 2009 [cit. 2011-04-09]. Zprávy. Dostupné z WWW: <http://zpravy.idnes.cz/rada-chce-pojistit-janeckovi-misto-v-cele-ceske-televize-p2b-domaci.asp?c=A090225_210805_media_dp>.

¹⁰⁸ *iDnes.cz*; ČT se zcela vymkla kontrole, dělejte s tím něco, žádají umělci. www.idnes.cz [online]. Vydáno 2. prosince 2010 [cit. 2011-04-09]. Dostupné z: <http://zpravy.idnes.cz/ct-se-zcela-vymkla-kontrolle-delejte-neco-zadaji-politiky-umelci-pst-domaci.asp?c=A101202_121717_domaci_jw>.

*zákon, je to zlé. Rada má kontrolovat hospodaření televize a jejího ředitele. To neplní, ale všechny prohřešky nejen managementu kryje,*¹⁰⁹ nechal se na sklonku roku slyšet Břetislav Rychlík. Východisko vidí umělci ve změně zákona o České televizi a Českém rozhlasu. Na tom se s nimi shodne i část odborné veřejnosti. Podle ní bude Rada slabá a bude pouze prodlouženou rukou politiků, dokud ji bude moci Poslanecká sněmovna kdykoliv odvolat. Odborníci dávají za příklad například německý model, kdy člena Rady může odvolat pouze soud a to za zvlášť závažný prohřešek. Radní nominují společenské organizace, včetně církví, a parlament pak už pouze jednotlivé členy jmenuje.

Volba generálního ředitele je přitom klíčová, neboť radní rozhodují o tom, jakým směrem se Česká televize bude ubírat. Generální ředitel je statutárním orgánem ČT, je odpovědný Radě ČT, která ho jmenuje do funkce na 6 let. Rada ČT ho může v případě neplnění svých funkcí odvolat. A to v případě, neplní-li předpoklady pro výkon funkce, porušuje-li zákonné povinnosti nebo povinnosti uložené mu Statutem ČT. Generální ředitel může se souhlasem Rady ČT například uzavírat smlouvy týkající se nemovitostí, zřizovat a rušit televizní studia, jmenovat a naopak odvolávat vedoucí a potažmo mnohdy klíčové zaměstnance České televize. Mzdu generálního ředitele určuje Rada ČT. Právě mzda Jiřího Janečka se stala terčem kritika hned v několika médiích. Podle nich bere Jiří Janeček měsíčně 156 750 korun a dalších 68 400 korun může získat v závislosti na plnění podmínek například v oblasti sledovanosti pořadů či vyrovnaného hospodaření. V loňském roce odsouhlasila Rada ČT generálnímu řediteli pohyblivou složku mzdy ve výši 704 780 korun.¹¹⁰

Dozorčí komise

Dozorčí komise je poradním orgánem Rady ČT, kterou zřídila v roce 2001 novela zákona o České televizi. Jejím úkolem je sledovat, zda jsou účelně a hospodárně využívány finanční prostředky a majetek, upozorňovat Radu ČT na zjištěné nedostatky a předkládat jí

---

¹⁰⁹ iDnes.cz; ČT se zcela vymkla kontrole, dělejte s tím něco, žádají umělci. [online]. Vydáno 2. prosince 2010 [cit. 2011-04-09]. Dostupné z: <http://zpravy.idnes.cz/ct-se-zcela-vymkla-kontrolle-delejte-neco-zadaji-politiky-umelci-pst-/domaci.asp?c=A101202_121717_domaci_jw>.

¹¹⁰ iHNed.cz; ČT loni hospodařila vyrovnaně, Janeček dostal odměnu přes 700 tisíc. [online]. Vydáno 23. června 2010 [cit. 2011-04-10]. Dostupné z <<http://domaci.ihned.cz/c1-44429940-ct-loni-hospodarila-vyrovnane-janecek-dostal-odmenu-pres-700-tisic>>.

návrhy k odstranění.¹¹¹ V červnu 2010 Rada ČT Dozorčí komisi odvolala. Důvodem bylo vměšování se do ještě neuzavřených výběrových řízení. Podle jednoho ze členů Rady ČT Jiřího Kratochvíla komise opakovaně porušovala dohodnutá pravidla. Přitom Rada ČT celou Dozorčí komisi tři měsíce před tím obměnila.¹¹²

3.5.2 Kodex České televize

Kodex České televize je jedním ze samoregulačních nástrojů České televize. Pro zaměstnance veřejnoprávní televize je právně závazný a jeho porušení se považuje za porušení pracovní kázně.

Kodex České televize je velmi obsáhlý a stanovuje pravidla a povinnosti České televize, jejich zaměstnanců a externích pracovníků. Vzhledem k jeho obsáhlosti nebudu opisovat celý Kodex, ale budu se postupně věnovat jeho nejdůležitějším bodům. V úvodu kodex zdůrazňuje úlohu České televize při plnění veřejné služby. Tu poskytuje občanům svou původní tvorbou a vysíláním jednotlivých televizních programů. Česká televize v kodexu zároveň garantuje, že bude usilovat o to, aby maximum diváckých skupin našlo na obrazovce témata, která je zajímají. Zvláštní část v kodexu věnuje Česká televize i původní tvorbě, díky které rovněž plní úlohu veřejné služby.¹¹³

Česká televize rovněž zdůrazňuje závazek věnovat zvláštní pozornost dětskému divákovi. Tento závazek je podle tvůrců Kodexu ČT umocněn vědomím, že Česká televize je v tuzemsku jediným stálým producentem tvorby pro děti a mládež. V pátém článku Kodexu ČT se jeho tvůrci věnují péči o informace ve zpravodajství a aktuální publicistice. U tohoto článku se zastavím, protože si myslím, že právě redaktoři České televize by měli víc než kde jinde dbát zásad Kodexu České televize. Zaměstnanci České televize musí striktně rozlišovat mezi zprávou a hodnotícím soudem. Zprávou se rozumí skutkové tvrzení informující o určitém ději, obsahuje informace o postojích hlavních aktérů událostí, která je předmětem zprávy. Česká televize je povinna dokázat pro diváky jednoznačně oddělit zprávu od

---

¹¹¹ (Prvních) 10 let České televize. 1. vyd. Praha: Česká televize, 2002 s. 363

¹¹² Tyden.cz; Rada ČT odvolala komisi, prý byla moc zvědavá. [online]. Vydáno 9. června 2010 [cit. 2011-04-10]. Dostupné z: <http://www.tyden.cz/rubriky/media/televize/rada-ct-odvolala-dozorci-komisi-pry-byla-moc-zvedava_171853.html>.

¹¹³ Česká televize: Kodex ČT [online]. Česká televize, 2011 [cit. 2011-04-18]. Dostupné z WWW: <<http://img6.ceskatelevize.cz/boss/image/contents/kodex-ct/pdf/kodex-ct.pdf>>.

hodnotícího soudu, redaktoři ČT jsou rovněž povinni vyvarovat se ve zprávách pouhým domněnkám. Zpráva zároveň musí být založena na zjištěných a ověřených údajích. „Česká televize smí odvysílat zprávu ověřenou alespoň ze dvou důvěryhodných a na sobě vzájemně nezávislých zdrojů, pouze v případě informací, které oficiálně zpřístupnily veřejné úřady a instituce, postačí jeden oficiální zdroj, není-li z okolností zřejmé, že jde o nepravdivé nebo nepřesné údaje. Pokud je v naléhavých případech pro nemožnost ověřit informaci u druhého zdroje a s ohledem na váhu veřejného zájmu, k němuž se zpráva vztahuje, výjimečně nezbytné odvysílat informaci pocházející pouze z jednoho zdroje, musí na to být divák upozorněn.“¹¹⁴ . Redaktoři ČT jsou zároveň povinni vystupovat v reportážích tak, aby nebylo znatelné, jaký mají na danou věc, o které informují, názor.

V dalším článku se Česká televize věnuje neméně důležitému tématu a to poskytování rovnoměrného prostoru pro vyjádření všem osobnostem zastupující různé názorové proudy. Nejvíce prostoru pro vyjádření poskytují pořady diskusního charakteru, jako jsou *Otázky Václava Moravce* nebo *Události, komentáře*. Česká televize si nechává pravidelně zpracovávat kvartální analýzy nezávislé společnosti, které popisují, s jakou mírou konfrontačnosti přistupoval Václav Moravec k jednotlivým pozvaným hostům. V analýze naleznete i přehled hostů za předchozí čtvrtletí, tak aby si divák utvořil názor, zda jsou v pořadu zastoupeny všechny parlamentní politické strany, včetně těch opozičních.¹¹⁵ V diskuzích se mají zároveň objevovat odborníci, novináři i osobnosti společenského života, včetně řadových občanů. Poslední zmíněný požadavek, podle formátu jednotlivých pořadů, však splňuje pouze pořad *Máte slovo*, kde vystupují i „obyčejní lidé“.

V Kodexu ČT je zmíněna také otázka náboženství a etiky. Česká televize se podle kodexu věnuje v rámci své programové nabídky také pořadům o náboženství, opírajíce se rozvrstvení společnosti a její aktuální vztah k duchovní oblasti. V rámci rozvrstvení společnosti vychází z údajů posledního sčítání lidu.

Podle kodexu přispívá Česká televize k pěstování a rozvoji kultury pravidelnou nabídkou uměleckých pořadů. Rovněž dbá na kultivovanost jazykového projevu svých hlasatelů, moderátorů a redaktorů ve vysílání. Právě jejich projev musí působit jako vzor správného užívání jazyka. Podle Kodexu ČT jsou hlasatelé, moderátoři a redaktoři

---

¹¹⁴ *Česká televize: Kodex ČT* [online]. Česká televize, 2011 [cit. 2011-04-08]. Dostupné z WWW: <<http://img6.ceskatelevize.cz/boss/image/contents/kodex-ct/pdf/kodex-ct.pdf>>.

¹¹⁵ Analýza diskusních pořadů českých televizí [online]. Vydáno 20. ledna 2010 [cit. 2011-04-08]. Dostupné z: <http://img6.ceskatelevize.cz/boss/image/contents/rada-ct/vyrocní_zpravy/prilohy_09/53.pdf>.

zpravodajských a aktuálně-publicistických pořadů povinni vyjadřovat se v pořadech zásadně spisovným jazykem, ledaže by citovali či interpretovali výrok či chování jiné osoby. Přestože tuto povinnost mají redaktoři České televize zakotvenou v Kodexu ČT, často povinnost užívat spisovný jazyk porušují. Zejména redaktoři pořadu Reportéři ČT, mnozí z nich během natáčení a rozhovorů s aktéry reportáže užívají prvky obecné češtiny, zvláště pak protetické „v“ a nespisovné tvary koncovek, které jsou typické zejména pro středočeskou mluvu.¹¹⁶

V Kodexu ČT televize rovněž zmiňuje potřebu vyčleňovat pevné místo pro populárně vzdělávací a osvětové pořady. V pasáži věnující se zábavním pořadům Česká televize zdůrazňuje, aby při zpracování pořadů jejich tvůrci nesklouzávali k „bulvárnosti“. Přestože je tato podmínka začleněna v Kodexu ČT, myslím si, že některé pořady České televize zejména na prvním programu veřejnoprávní televize občas sklon k mírné bulvárnosti mají. Česká televize dále odmítá ve svých pořadech jakoukoliv diskriminaci. Podle Kodexu ČT je povinna zajistit, aby skladba účinkujících a respondentů v reportážích odrážela národnostní a etnickou skladbu obyvatelstva České republiky.

Česká televize je povinna rovněž respektovat zásadu presumpce neviny, z níž vyplývá, že až do pravomocného výroku o vině se je Česká televize povinna nahlížet na člověka jako na nevinného a nelze mu přičítat spáchání trestného činu nebo přestupku.

Velmi obsáhle se Česká televize ve svém kodexu věnuje také otázce pravidel při natáčení. Česká televize dbá, aby při natáčení nedocházelo k neoprávněnému zásahu do práv jiných osob nebo k poškození životního prostředí. Kodex ČT upozorňuje na fakt, že respondent může natáčení odmítnout a redaktoři ČT nesmí respondenta jakkoliv k natáčení nutit, zejména je povinna zdržet se jakýchkoliv výhrůžek či jiných forem nátlaku. V případě osob veřejného zájmu však redaktor může upozornit na fakt, že vzhledem k jejímu postavení ve společnosti veřejnost oprávněně očekává zaujetí stanoviska. Česká televize je zároveň z vážných důvodů oprávněna zaručit osobám, jež poskytly informace nebo podklady pro natáčení, anonymitu, jestliže téma, k němuž se informace vztahují, je předmětem veřejného zájmu. Vážným důvodem ve smyslu tohoto pravidla mohou být především důvodné obavy o bezpečnost zdroje. Kodex ČT také upravuje podmínky užití skryté kamery a mikrofonu. Podle kodexu jsou reportéři České televize oprávněni natáčet nebo nahrávat bez vědomí snímaných osob pouze při zpracování tématu vážně se dotýkajícího veřejného zájmu a to pouze v případě, jestliže materiál, který má být natočen, nelze ani při vynaložení zvýšeného úsilí

---

¹¹⁶ Příkladem je reportáž Lukáše Landy, který v Reportérech ČT přinesl 25. května 2009 příspěvek o Záhadě esemeskové soutěže o drahá auta. V příspěvku doslova říká: „*Tak kluci, my jsme byli v Ó dva, a voni nám řekli, že maj důkaz vo tom, že jste používali něco, co odesílá ty esemesky pravidelně.*“ Přestože se nejednalo o namluvený text, je na místě, i podle Kodexu ČT, aby i během natáčení užívali redaktoři spisovnou češtinu.

získat jinak a jestliže je tento materiál současně nezbytný pro zpracování tématu. Výběr části pořadu materiálu natočeného skrytou kamerou nebo mikrofonem, které mají být použity v pořadu, smí zahrnout jen pasáže s přímým vztahem k tématu. Česká televize například odmítla zveřejnit celý záznam rozhovoru, který natočil v roce 2009 reportér pořadu Reportéři ČT Daniel Bártek s lobbistou a přítelem tehdejšího premiéra Mirka Topolánka. Přestože Poslanecká sněmovna vyzvala Českou televizi k zveřejnění celé nahrávky, Česká televize celou nahrávku nezveřejnila s odůvodněním, že by tím porušila sněmovnou schválený Kodex ČT. Snaha a tlak na zmíněného reportéra neodvysílat reportáž s tajnou nahrávkou nakonec vedla až k pádu vlády během předsednictví EU. O použití skryté kamery rozhoduje vždy šéfredaktor příslušné redakce. Česká televize je zároveň povinna upozornit diváka na fakt, že se jedná o záběry natočené skrytou kamerou.

V Kodexu ČT dále televize uvádí, že nedává v pořadech prostor pro zobrazování násilí skutečně víc, než je to nutné. V Kodexu se věnuje také potřebě živého vysílání nebo charitativní a dobročinné činnosti.

Dále v kodexu Česká televize zcela odmítá střet zájmů svých zaměstnanců. Každý, kdo by se jen mohl vystavit pochybám o možném střetu zájmů v určité otázce, je povinen tuto skutečnost oznámit svému nadřízenému a vyčkat jeho rozhodnutí (v případě generálního ředitele dochází k informování Rady ČT, kdy vyčká jejího doporučení). Zaměstnanci České televize zároveň nesmí zneužít informačního předstihu, který mohou při práci v České televizi získat, ve svůj osobní prospěch.

V závěru kodexu se Česká televize věnuje pravidlům hospodaření. Majetek České televize může být využíván jen k naplňování jejího poslání. Zároveň si Česká televize musí počínat hospodárně a šetrně. Kodex ČT zřizuje i takzvaný Etický panel, který je poradním orgánem generálního ředitele ČT v otázkách naplňování nebo porušování Kodexu ČT.

3.5.3 Status České televize

Statut České televize upravuje postavení veřejnoprávní televize v obecnější rovině. Schvaluje ho na návrh generálního ředitele Rada České televize. Statut zakotvuje poslání a povinnosti České televize jako televize veřejné služby. V souladu se zákonem o České televizi stanovuje povinnosti generálního ředitele a Rady ČT. Ve statutu nalezneme také organizační řád a základní postup hospodaření.

4 Financování České televize

Zdroje financování České televize upravuje zákon o České televizi a Status České televize. Podmínky výběru poplatku, tedy předmět poplatku, kdo je poplatníkem a jakým způsobem se poplatek platí, stanovuje zákon o rozhlasových a televizních poplatcích.

Finančními zdroji České televize jsou¹¹⁷:

- televizní poplatky vybírané podle zákona č. 252/1994 Sb., o rozhlasových a televizních poplatcích, ve znění zákona č. 135/1997 Sb.
- příjem z vlastní podnikatelské činnosti

4.1 Televizní poplatky

Televizní poplatky tvoří převážnou část příjmů České televize. Ze zhruba sedmimiliardového rozpočtu vybere ročně Česká televize na koncesionářských poplatcích zhruba 5,8 miliard korun. Původně se koncesionářský poplatek platil za získání povolení přijímat rozhlasové služby od státu, tedy za užívání rozhlasového přijímače. Přestože se v 60. letech 20. století důvod placení poplatku změnil, protože už nebylo potřeba získat povolení k přijímání vysílání, zavádějící název „koncesionářský poplatek“ přesto zůstal.¹¹⁸ Česká televize začala vybírat poplatky už od roku 1955, tehdy činil 15 korun československých. Smysl televizního poplatku se změnil na počátku 90. let s masivním nástupem komerčních rozhlasových a televizních stanic. S nástupem privátních televizních stanic začal poplatník platit za veřejnou službu, aniž by si takovou službu objednal nebo využíval. V roce 1991 byl navíc poplatek zvýšen na 50 korun za televizní přijímač a v roce 1997 pak na 75 korun měsíčně. Přesné podmínky výběru definoval až zákon o rozhlasových a televizních poplatcích, do té doby Česká televize vybírala poplatky jen na základě podzákonných norem.¹¹⁹ Rozhlasový a televizní poplatek dnes není finančním plněním s poskytovanou protihodnotou, tak jak dnes mnozí v tomto pojetí koncesionářský poplatek chápou. Provozovatelé ze zákona mají povinnost poskytovat veřejnou službu. Tuto povinnost jim ukládá zákon, avšak tato povinnost nemá žádný přímý vztah k placení poplatků. *„Televizní poplatek platíme (podobně jako sociální a zdravotní pojištění), na solidárním principu, na poskytování služby těm, kteří patrně nikdy nebudou tvořit zajímavé publikum pro*

¹¹⁷ § 10 zákona č. 483/1991 Sb. o České televizi ve znění pozdějších předpisů

¹¹⁸ (Prvních) 10 let České televize. 1. vyd. Praha: Česká televize, 2002. s. 363

¹¹⁹ (Prvních) 10 let České televize. 1. vyd. Praha: Česká televize, 2002. s. 363.

*objednavatele reklamy, menšinám definovaným osudem, tj. tělesně a smyslově postiženým, seniorům, národnostním a etnickým menšinám a podobně. Velká část těchto poplatků jde nikoli na výrobu těchto pořadů, která zpravidla nebývá nijak drahá, ale na jejich vysílání.*¹²⁰

Už z tohoto důvodu by měl mít podle mého názoru koncesionářský poplatek specifitější název, například daň z držení přijímače apod., tak abychom upustili od tradičního pojetí televizního poplatku, který se změnil už před více než 60 lety a kvůli kterému dosud dochází k řadě nedorozumění mezi plátcí poplatků a veřejnoprávními poskytovateli rozhlasových a televizních služeb.¹²¹

4.1.1 Výběr televizních poplatků a boj s nepláči

Výše rozhlasového poplatku je v současné chvíli 45 korun a televizního poplatku 135 korun měsíčně. Poplatek platí koncesionáři buďto přímo provozovateli ze zákona nebo prostřednictvím České pošty. V loňském roce vybrala Česká televize na koncesionářských poplatcích 5,792 miliard korun, tj. o 36 milionů korun méně než v roce 2009, kdy Česká televize vybrala přes 5,820 miliard. Přehled vybraných koncesionářských poplatků od roku 2000 do loňského roku znázorňuje následující graf (viz. Graf 4. 1)^{122;123}:

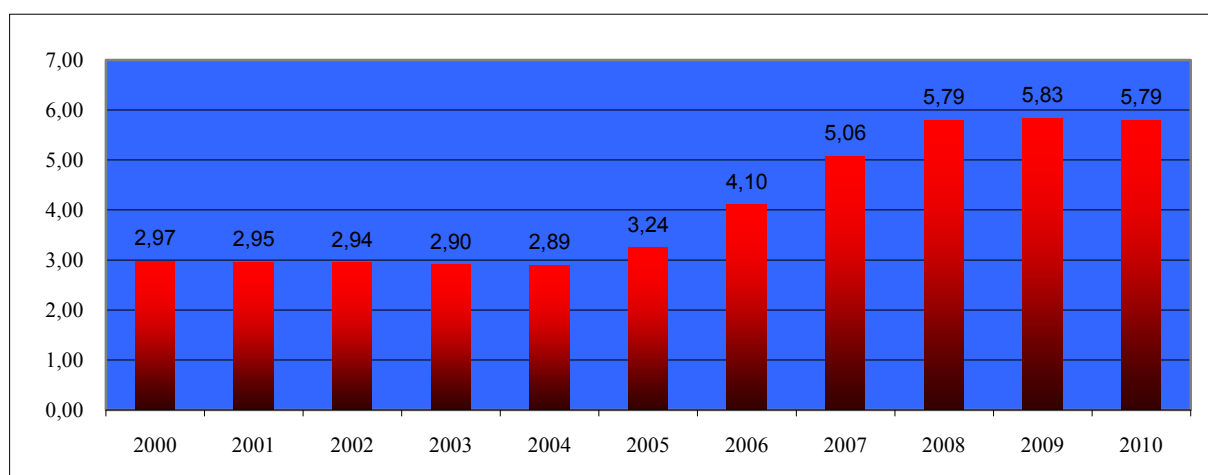
¹²⁰ (Prvních) 10 let České televize. 1. vyd. Praha: Česká televize, 2002 s. 363

¹²¹ Do vztahu mezi plátcem poplatků a poskytovatelem veřejnoprávní služby vnesl trochu jasno zákon č. 385/2005 Sb., o rozhlasových a televizních poplatcích, který přesně definuje předmět poplatku, oproti předchozí právní úpravě odlišně definuje osobu poplatníka a stanovuje základ a výši poplatku. Předchozí právní vymezení totiž kvůli chybnému vymezení osoby poplatníka umožňoval řadě lidí, zákon o rozhlasových a televizních poplatcích obcházet.

¹²² Výroční zpráva o činnosti České televize v roce 2009, [online]. Česká televize, 2010[cit. 2011-04-1]. Dostupné z: <<http://www.ceskatelevize.cz/vse-o-ct/publikace/rocenky/>>

¹²³ *iHNed.cz*; ČT v pololetí vybrala více peněz než očekávala. [online]. Vydáno 19. září 2007 [cit. 2011-04-08]. Dostupné z: <<http://ekonomika.ihned.cz/c1-22058320-ct-v-pololeti-vybrala-vice-penez-nez-ocekavala>>

Graf 4.1 Přehled vybraných koncesionářských poplatků 2000 - 2010

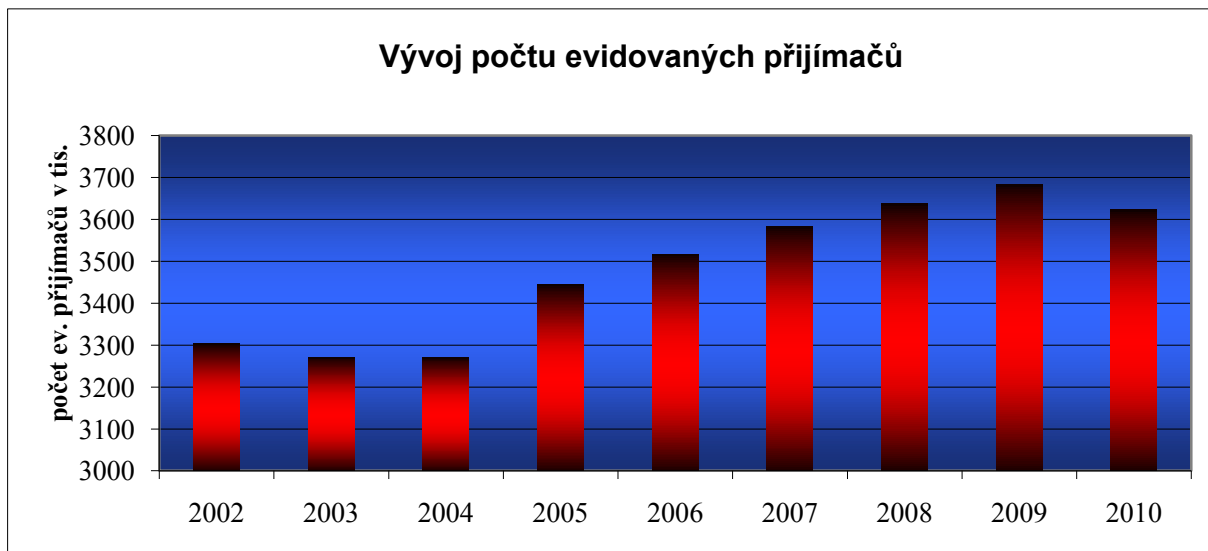
Zdroj: Česká televize

Objem peněz vybraných Českou televizí na koncesionářských poplatcích od roku 2004 stoupal až do loňského roku, kdy Česká televize po dlouhé době vybrala méně peněz než v roce předloňském. Oproti roku 2000 však Česká televize vybrala o více než 2,82 miliard korun. Svůj podíl na rostoucím objemu peněz vybraných na koncesionářských poplatcích má jednak zvednutí sazby poplatku ze 75 korun na postupných 135 korun za měsíc. Svou roli sehrála i koncepční a „tvrdší“ politika výběru koncesionářských poplatků. Zatímco od roku 2000 do roku 2004 objem vybraných finančních prostředků klesal, od roku 2005, kdy ČT spustila velkou akci proti neplacení poplatků, začala zaznamenávat veřejnoprávní televize ve výběru koncesionářských poplatků vzestupný trend. V roce 2005 se Česká televize obrátila na 550 tisíc potencionálních neplatičů, nedoplatky uhradilo do půl roku od spuštění agresivní kampaně zhruba polovina lidí. Dalších 177 tisíc lidí se přihlásilo jako příjemci televizního vysílání. Přesto Česká televize tehdy čelila kvůli způsobu provedení značné kritice i kvůli špatnému zpracování nepřesných údajů poplatníků, kvůli kterým televize zaslala upomínky i lidem, kteří ve skutečnosti nic neplatili. Úřad pro ochranu osobních údajů tehdy vyměřil České televizi pokutu ve výši 100 tisíc korun.¹²⁴ V roce 2005 se České televizi podařilo zastavit také neustále klesající trend počtu evidovaných příjemců. Od roku 2005 do roku

¹²⁴ ČT v pololetí vybrala více peněz než očekávala. *iHNed.cz* [online]. Vydáno 19. září 2007 [cit. 2011-04-08]. Dostupné z: <<http://ekonomika.ihned.cz/c1-22058320-ct-v-pololeti-vybrala-vice-penez-nez-ocekavala>>

2008 se přihlásilo zhruba 366 tisíc nových poplatníků.¹²⁵ Vývoj v počtu evidovaných příjemců od roku 2002 do roku 2010 zobrazuje následující graf (viz. Graf 4. 2)¹²⁶:

Graf 4.2 Vývoj počtu evidovaných příjemců v ČR od roku 2002 do roku 2010

Zdroj: Česká televize

Kromě agresivní kampaně České televize se podílela na rostoucím počtu změna zákona o rozhlasových a televizních poplatcích. Do roku 2005 obsahoval zákon o rozhlasových a televizních poplatcích chybné vymezení role poplatníka, což způsobovalo značné problémy při výběru koncesionářských poplatků, což dokládá i graf, který ukazuje, že až do roku 2005 počet evidovaných příjemců soustavně klesal. Česká televize tehdy disponovala minimálními prostředky k dohledávání a kontrole poplatníků. Dnešní zákon č. 348/2005 Sb., klade mnohem větší důraz na vymahatelnost poplatků.¹²⁷ Rovněž důkazní povinnost se přesunula z provozovatele na poplatníka.¹²⁸

Dnes je poplatníkem televizního poplatku každá fyzická nebo právnická osoba, která vlastní televizní přijímač. Zákon rovněž zavedl sankce za neplnění povinnosti poplatníka. Poplatník je povinen zaplatit přírážku ve výši 5 tisíc korun, pokud poruší povinnost, jež mu

¹²⁵ Česká televize: *Hospodaření a finanční situace* [online]. Česká televize, 2011 [cit. 2011-04-08]. Dostupné z: <<http://www.ceskatelevize.cz/vse-o-ct/hospodareni-a-financni-situace/televizni-poplatky/>>.

¹²⁶ Česká televize: *Hospodaření a finanční situace* [online]. Česká televize, 2011 [cit. 2011-04-08]. Dostupné z: <<http://www.ceskatelevize.cz/vse-o-ct/hospodareni-a-financni-situace/televizni-poplatky/>>.

¹²⁷ zákon č. 348/2005 Sb., o rozhlasových a televizních poplatcích a o změně některých zákonů

¹²⁸ Nový zákon o rozhlasových a televizních poplatcích a o změně některých zákonů [online]. Česká televize 2010 [cit. 2011-04-02]. Dostupné z WWW: <<https://tvp.ceskatelevize.cz/poplatky/faq.php>>..

ukládá zákon, případně 10 tisíc korun při porušení evidenční povinnosti.¹²⁹ Podle denního zpravodaje o veřejných zakázkách měla Česká televize v loňském roce úspěšnost ve vymáhání neuhrazených koncesionářských poplatků 35 procent. Celkem upomenula občany a instituce o částku 260 milionů korun, z těchto upomínek pak získala celkem 91 milionů korun.¹³⁰ Příjmy z koncesionářských poplatků jdou na provoz České televize. Finanční prostředky směřují do takzvaného fondu televizních poplatků, ze kterého Česká televize posledních pět let čerpá menší částku, než vybere. Česká televize si tímto způsobem buduje rezervu. Podle poslední zveřejněné tiskové zprávy vybrala Česká televize na poplatcích 5,83 miliard korun, avšak z fondu televizních poplatků čerpala pouze 5,39 miliard.¹³¹

V roce 2009 se pokusila skupina Senátorů dokonce rozhlasové a televizní poplatky zrušit. Ačkoliv byla zhruba polovina senátorů pro zrušení, návrh byl v prosinci roku 2009 zamítnut.

4.1.2 Miliardový tendr na správu poplatků

Televizní poplatky jsou už několik let předmětem častých diskuzí. Předmětem sporu je nejen důvod jejich placení, ale například i způsob vybírání poplatku. V září 2010 vypsala Česká televize veřejnou zakázku na zajištění správy a výběru koncesionářských poplatků v následujících šesti a půl letech. Hodnota zakázky byla 1,06 miliardy korun bez daně z přidané hodnoty. Česká televize se chtěla inspirovat modelem britské BBC, kde se o výběr poplatků stará soukromá firma. Podle České televize skýtá trh stále trh ještě zhruba dalších 150 tisíc nových poplatníků, které by mohly České televizi přinést ročně navíc asi 320 milionů korun.¹³² Televize pro potencionální firmy nadefinovala jednoznačný závazek meziročního nárůstu výběru koncesionářských poplatků a zároveň penalizace pokud by počet poplatků klesl. V říjnu 2010 Rada České televize tendr na výběr a správu televizních poplatků pozastavila a nechala zadávací dokumentaci zakázky prověřit dozorčí komisí Rady ČT a

---

¹²⁹ zákon č. 348/2005 Sb., o rozhlasových a televizních poplatcích a o změně některých zákonů

¹³⁰ Česká televize loni vybrala na poplatcích méně než v roce 2009, www.vz24.cz [online]. Vydáno 8. března 2011 [cit. 2011-04-10]. Dostupné z: <<http://www.vz24.cz/clanky/ceska-televize-loni-vybrala-na-poplatcich-mene-nez-v-roce-2009/>>.

¹³¹ Výroční zpráva o činnosti České televize v roce 2009, [online]. Česká televize, 2010 [cit. 2011-04-11]. Dostupné z: <<http://www.ceskatelevize.cz/vse-o-ct/publikace/rocenky/>>

¹³² Česká média; Výběr televizních poplatků soukromou firmou by mohl přinést větší výnos [online]., Vydáno 6. října 2010 [cit. 2011-04-10]. Dostupné z: <http://archive.ceskamedia.cz/article.html?id=351363_nw_M>.

Jiřího Janečka podrobila kritice za to, že informace o veřejných zakázkách nejsou podávány tak, jak by měly. Po prostudování zadávací dokumentace dozorčí komisí Rada České televize vyzvala na základě jejího stanoviska Jiřího Janečka, aby na začátku letošního roku, konkrétně k 31. lednu tendr na výběr televizních poplatků zrušil. Podle předsedy dozorčí komise Jiřího Staňka by navržený systém výběru a správy poplatků v „*probíhajícím procesu novelizace zákona o České televizi byl obtížně realizovatelný s množstvím neodhadnutelných rizik.*“ Informace o tom, kolik stojí Českou televizi ročně výběr koncesionářských poplatků nelze z výročních zpráv České televize zjistit. Bližší informace k vyhlášenému miliardovému tendru koncesionář nenalezne ani na oficiálním webovém portálu o veřejných zakázkách a koncesích. Právě kvůli neprůhlednosti zadávání veřejných zakázek čelí dlouhodobě Jiří Janeček tvrdé kritice. Na nestandardní postup při zadávání nadlimitní zakázky si stěžovala v říjnu i Rada ČT. Pochybnosti kolem zmíněného tendru i Výkonný výbor Českého filmového a televizního svazu: „*Česká televize, místo služby občanům, slouží v posledních letech obchodním zájmům vedení, stala se ztělesněním klientelismu. Nedávné pokusy vyvést výběr televizních poplatků podnikatelské skupině ohrožují nezávislost a poslání České televize, což je přímo v rozporu se zákonem o České televizi. Příliš nápadně to připomíná tunelování veřejných prostředků a aktivity prostředí tzv. kmotrů. Kdyby na tuto situaci, stejně jako na podvody s veřejnými zakázkami, neupozornily odbory a posléze média, Rada České televize by vůbec nereagovala. Kontrolní funkci Rady v posledních letech supluje televizní odbory,*“ psal na konci roku 2010 ve svém dopise FITES jednotlivým předsedům parlamentních stran.¹³³ Podle zpravodajského serveru ČT24 stojí Českou televizi výběr koncesionářských poplatků zhruba 190 milionů korun. Za 6 a půl roku by tedy zaplatila něco přes 1,23 miliardy korun. U soukromé firmy by zaplatila maximálně 250 milionů korun ročně, tedy o 60 milionů víc. Rozdíl by pak údajně měly pokrýt vyšší výnosy z nalezení minimálně 150 tisíc nových poplatníků. Odkud vzala Česká televize číslo 150 tisíc potencionálních poplatníků, a zda by skutečně tento příjem dostatečně pokryl vyšší náklady na výběr televizních poplatků soukromou firmou, Česká televize dosud nevysvětlila.¹³⁴

---

¹³³Varovný dopis filmového a televizního svazu kvůli situaci České televize, *iDnes.cz* [online]. Vydáno 18. listopadu 2011 [cit. 2011-04-10]. Dostupné z: <http://zpravy.idnes.cz/dokument-varovny-dopis-filmoveho-a-televizniho-svazu-kvuli-situaci-ceske-televize-gzw-/kavarna.asp?c=A101118_122036_kavarna_chu>.

¹³⁴ct24.cz; ČT zruší miliardový tendr na výběr poplatků. [online]. Vydáno 13. ledna 2011 [cit. 2011-04-11]. Dostupné z <<http://www.ct24.cz/media/112447-ct-zrusi-miliardovy-tendr-na-vyber-poplatku/>>.

4.2 Příjem z vlastní podnikatelské činnosti

4.2.1 Reklama

Podíl příjmů z reklamy na financování televizí veřejné služby je předmětem stále větší kritiky části široké veřejnosti, ale hlavně soukromých vysílatelů. Právě z jejich strany sílí velký tlak na to, aby reklama zmizela z obrazovek České televize úplně. Je to celkem logické, neboť Česká televize je významný hráč na trhu a ročně ji reklama přinese do rozpočtu víc než půl miliardy korun. Tyto peníze však veřejnoprávní televize odvádí do Státního fondu pro podporu a rozvoj české kinematografie a ČTÚ, zbytek musí striktně použít pro podporu a rozvoj multiplexu veřejné služby a na správu a digitalizaci Archivu České televize. Když zákonodárci zdvojnásobili před více než třemi lety koncesionářské poplatky na 135 korun, zazněla tehdy jasná podmínka, že se České televizi od reklamy výrazně uleví a „prvního dne kalendářního měsíce následujícího po dni dokončení přechodu zemského analogového televizního vysílání na zemské digitální televizní vysílání“ zmizí reklama z televizních obrazovek úplně.¹³⁵ V současnosti nesmí na prvním programu České televize reklama přesáhnout 0,75 procent z celkového vysílacího času, na ostatních programech pak veřejnoprávní vysílatel nesmí přesáhnout 0,5 procent z celkového vysílacího času. Před dvěma měsíci se však opět spustila diskuze nad tím, zda reklamu ještě na dva roky v České televizi ponechat. Vyvolal ji ministr kultury Jiří Besser s tím, že skončí-li reklama na obrazovkách veřejnoprávní televize, skončí s ní i stomiliónové dotace do Státního fondu kinematografie, neboť žádný jiný zdroj peněz dosud není připraven. Návrh na prodloužení reklamy ve veřejnoprávní televizi připravila již skupinka senátorů (Jiří Oberfalzer (ODS), Tomáš Töpfer (nez.) a Richard Svoboda (ODS)) a poslanecká sněmovna se jim bude co nejdříve zaobírat, tvrdě se však proti němu ohradili dva největší soukromí vysílatelé Televize Nova a Televize Prima. Půl miliardy je velká částka a tak na české zákonodárce, pod příslibem, že se budou sami na financování Státního fondu na podporu a rozvoj české kinematografie sami podílet, značně tlačí, aby vysílání v České televizi neprodložovali. Podle nich, pokud zákonodárci ponechají reklamu na obrazovkách veřejnoprávní televize, mohlo by to mít pro menší soukromé vysílatele likvidační následky. Na druhou stranu jsou zde inzerenti, kteří by oddálení konce reklamy v České televizi velmi uvítali. Bojí se totiž posílení

---

¹³⁵ *Česká televize: Hospodaření a finanční situace* [online]. Česká televize, 2011 [cit. 2011-04-11]. Dostupné z: <<http://www.ceskatelevize.cz/vse-o-ct/hospodareni-a-financi-situace/vybrane-polozky-nakladu-a-vynosu/>>.

reklamního monopolu televize Nova a Prima a tím i vyšších cen za inzerci. Dva roky jsou podle nich dost dlouhá doba, aby posílily i menší televize, čímž by došlo k plošnějšímu rozložení reklamy a tlak na růst cen by nebyl tak vysoký, jako nyní když skončí reklama na České televizi. Byť se Česká televize v současné chvíli tváří, že je jí to vlastně jedno, neboť sehrává roli „prodejšího pultu“, někteří její zaměstnanci se k zachování reklamy na obrazovkách otevřeně hlásí: *„Vybírají poplatky a ještě si vylepšují rozpočet příjmy z reklamy – to je v kostce nejčastější argument soukromých médií proti zachování nicotného zbytku reklamního vysílání v České televizi a Českém rozhlasu. Neuvěřitelné je, že tuto debatu znovu a znovu rozvířují manažeři soukromých televizí a rádií. A ještě horší je, že jim politici často ochotně (pragmaticky?) – na úkor hlasu veřejné služby – naslouchají. Opravdu dnes máme věřit právně ničím nepodloženým slibům komerčních televizí o podpoře české kinematografie? Které její části? A za jakých podmínek?“*¹³⁶ napsal v deníku Hospodářské noviny manažer komunikace ČT2 Vlastimil Ježek. Byť můžu částečně souhlasit i s jeho názorem, že možnost vysílat reklamu nemá na tvářnost vysílacích schémat plnoformátových televizních stanic veřejné služby zdaleka takový vliv, jaký ji mnohdy účelově představitelé privátních vysílatelů přisuzují, myslím si, že reklama na obrazovky České televize prostě nepatří. A to i přes obavu ze zániku Státního fondu na podporu a rozvoj české kinematografie, kvůli hodnověrnosti deklarované podpory televizí Nova a Prima. Faktem je, že Česká televize bude i bez reklamy bojovat s komerčními televizemi o sledovanost. Protože kdyby vysílala „jen do zdi“, těžko by úlohu veřejnoprávní televize jako takové obhájila. Možná, že bych ve svém názoru nebyla tak razantní, kdyby za poslední tři roky nedošlo k nárůstu koncesionářského poplatku o 100 procent. Všichni jsme si totiž vědomi, že k snížení koncesionářského poplatku už nikdy nedojde. Pravidelné šetření společnosti Factum Invenio navíc i v letošním roce potvrdilo názor české společnosti, která se domnívá, že reklamy ve veřejném prostoru je příliš mnoho. Lidé jsou tradičně přesyceni reklamou v nejsledovanějších komerčních televizích (TV Nova, TV Prima), kde reklama již několik posledních let obtěžuje čtyři pětiny dotázaných. Každý druhý občan má pak podle průzkumu pocit, že je příliš mnoho reklam i na České televizi.¹³⁷ V současné chvíli tedy záleží na politicích, zda reklamu na České televizi ponechají či nikoliv. V Evropě je běžnou praxí, že finanční prostředky směřují na podporu kinematografie přímo ze státního rozpočtu. K tomuto návrhu se rovněž přikláním, ale obávám

---

¹³⁶ Česká média. Má Česká televize vysílat reklamu? [online], Vydáno 5. dubna 2011 [cit. 2011-04-14]. Dostupné z: <http://archive.ceskamedia.cz/article.html?id=377173_hp_M>.

¹³⁷ Česká média; Češi a reklama 2011 Proměny postoju české veřejnosti k reklamě [online]. Vydáno 16. února 2011 [cit. 2011-04-13]. Dostupné z: <http://archive.ceskamedia.cz/article.html?id=369947_tz_M>.

se, že by u „vlády rozpočtové odpovědnosti“ neuspěl, a tak se s největší pravděpodobností budeme muset smířit s tím, že budeme reklamu na obrazovkách veřejnoprávní televize vídat i následující dva roky.

4.2.2 Teleshopping

Teleshoppingem se rozumí přímá nabídka zboží nebo služeb určená veřejnosti a zařazená do rozhlasového a televizního vysílání za úplaty či jinou protihodnotu.¹³⁸ Pro teleshopping platí obdobná obsahová omezení jako pro klasickou reklamu. Čím se však odlišuje od reklamy, je jeho podoba. Teleshopping má podobu jakoby samostatných pořadů a není zařazován do reklamních bloků a v Česku tak pro něj platí jiné limity než pro ostatní reklamní vysílání. Zákon o provozování rozhlasového a televizního vysílání říká: „Čas vyhrazený reklamě nesmí v televizním vysílání provozovatele vysílání ze zákona přesáhnout 1 % denního vysílacího času, provozovatel vysílání ze zákona může tento podíl zvýšit vysíláním teleshoppingu až na 10 % denního vysílacího času.“¹³⁹ Podle výroční zprávy v letošním roce odvysílala Česká televize na svém prvním programu 144 hodin a 180 hodin na druhém programu. Limit stanovený zákonem tak Česká televize nenaplní, z celkového vysílacího času 8 760 hodin tvoří teleshopping minimální procento vysílacího času. Vzestupného trendu vysílání teleshoppingu lze zaznamenat na druhém programu České televize, kde od roku 2007 do roku 2009 procento vysílacího času reklamního sdělení nepatrně vzrostlo, a to ze 1,6 na 2, 1 procenta z celkového vysílacího času.¹⁴⁰

Co mi však jako plátcí koncesionářských poplatků na veřejnoprávní televizi vadí, je reklama „převlečená“ do kabátu teleshoppingu. Česká televize totiž dlouhodobě využívá mezery nejasně definovaného zákona, který teleshopping specifikuje jako přímou nabídku zboží s konkrétní cenovou nabídkou a přímým spojením na společnost. Stačí k této klasické reklamě jednoduše připojit pouze telefonní číslo, webovou stránku či email. Česká televize si tento druh teleshoppingu prodávala přímo sama. V loňském roce se však objevili pod názvem „Nákup extra“ i inzerenti z běžných reklam. Například Sazka, Peugeot, AXA nebo Vodafone. Přestože se jedná o reklamy, splňující všechny zákonné podmínky, které definují teleshopping, podle Rady pro rozhlasové a televizní vysílání se jedná o obcházení

¹³⁸ Zákon č. 231/2001 Sb., o provozování rozhlasového a televizního vysílání.

¹³⁹ § 50 zákona č. 231/2001 Sb., o provozování rozhlasového a televizního vysílání.

¹⁴⁰ Výroční zpráva o činnosti České televize v roce 2009, [online]. Česká televize, 2010[cit. 2011-04-1]. Dostupné z: < <http://www.ceskatelevize.cz/vse-o-ct/publikace/rocniky/> >

přísných limitů pro vysílání reklamy na veřejnoprávní televizi.¹⁴¹ A tak místo toho, aby reklamy na veřejnoprávní televizi postupně ubývalo, Česká televize využívá mezery v zákoně a reklamy přibývá. Důvodem, který žene Českou televizi k obcházení zákona, jsou jednoznačně peníze. Výnosy z reklamy musí Česká televize použít na fond digitalizace a do Státního fondu na podporu české kinematografie. Peníze z teleshoppingu však zůstávají v České televizi. Přestože se za poslední tři roky zvedly koncesionářské poplatky o 100 procent, a přestože na celou skutečnost upozornila Rada pro rozhlasové a televizní vysílání již před více než rokem, jsou diváci České televize nuceni kvůli jejímu obcházení zákona už téměř půldruhý rok denně sledovat reklamu, „splňující atributy teleshoppingu“.¹⁴² V roce 2009 přinesl České televizi teleshopping v podobě Nákupu extra téměř 53,3 milionů korun. Dalších 36 milionů korun ji přinesl klasický teleshopping s nabídkou hudebních či sportovních výrobků.¹⁴³

4.2.3 Sponzoring

Další finanční prostředky získává Česká televize prodejem sponzorského času. Sponzoring probíhá formou nejčastěji finančního příspěvku poskytnutého fyzickou či právnickou osobou, která neprovozuje televizní vysílání, k přímému i nepřímému financování televizního pořadu za účelem propagace svého jména. V roce 2009 začala Česká televize nabízet nový formát sponzoringu – takzvaný sponzoring přesného času. Sponzorský vzkaz o délce 5 sekund je umístěn před reklamní znělkou u informace o přesném čase. Sponzoring nabízí Česká televize například v rámci sportovních utkání, mistrovství světa, ale i u nejsledovanějšího seriálu České televize *Vyprávěj*. Sponzorské Ročně si přijde díky sponzoringu zhruba na 60 milionů korun.¹⁴⁴

---

¹⁴¹ *iDnes.cz*; Česká televize chce vydělat, přidala reklamu s tváří teleshoppingu, [online]. Vydáno 4. června 2010 [cit. 2011-04-13]. Dostupné z: <http://ekonomika.idnes.cz/ceska-televize-chce-vydelat-pridala-reklamu-s-tvari-teleshoppingu-10k-/ekonomika.aspx?c=A100603_201628_ekonomika_vel>.

¹⁴² *iDnes.cz*; Česká televize chce vydělat, přidala reklamu s tváří teleshoppingu, [online]. Vydáno 4. června 2010 [cit. 2011-04-13]. Dostupné z: <http://ekonomika.idnes.cz/ceska-televize-chce-vydelat-pridala-reklamu-s-tvari-teleshoppingu-10k-/ekonomika.aspx?c=A100603_201628_ekonomika_vel>

¹⁴³ Výroční zpráva o činnosti České televize v roce 2009, [online]. Česká televize, 2010 [cit. 2011-04-1]. Dostupné z: <<http://www.ceskatelevize.cz/vse-o-ct/publikace/rocenky/>>

¹⁴⁴ Výroční zpráva o činnosti České televize v roce 2009, [online]. Česká televize, 2010 [cit. 2011-04-1]. Dostupné z: <<http://www.ceskatelevize.cz/vse-o-ct/publikace/rocenky/>>

4.2.4 Sazka

Spolupráce Sazky a České televize funguje již od jejího vzniku. Takzvanou „večerní sportku“ vysílal ještě Československá televize a spolupráce neustála ani po vzniku soukromých vysílatelů. Společnost Sazka ročně zaplatila České televizi jenom za odvysílání pořadů stovky milionů korun. Další desítky milionů televize dostala za reklamy vztahující se k losování a další peníze za reklamu na Sazku jako podnik.¹⁴⁵ Společnost sponzorovala i různé scénářistické projekty. Od roku 2003 se o takzvanou *Cenu sazky*, kterou dosud vyhlašovala společnost společně s ČT, ucházelo přes tři sta scénářů. Díky ní se na plátnech obrazovky objevily filmy jako *Protektor*, *Zemský ráj to na Pohled* či *Lidice*. V posledních týdnech to však vypadá, že je spolupráce České televize se společností Sazka, trvající téměř dvě desítky let, u konce. Společnost Sazka je v insolvenci a v současné chvíli dluží za prosincové televizní vysílání svých loterií peníze i České televizi. Veřejnoprávní televize tak začala zvažovat, že vysílání záznamů losování her společnosti přeruší. V současnosti však na základě dohody s insolventním správcem společnosti, že Sazka své pohledávky České televizi splatí, pokračuje vysílání záznamu i nadále. Vzhledem ke skutečnosti, že pokud Sazka nesplatí své závazky, budou je muset zaplatit ve výsledku koncesionáři, je to velmi odvážné rozhodnutí.¹⁴⁶

4.2.5 Další zdroje příjmů České televize

Další příjmy České televize tvoří příjmy z prodeje práv k pořadům, distribuce filmů v produkci či koprodukcí České televize v kinech. Prodej televizních práv do zahraničí, včetně prodeje televizních práv ostatním českým provozovatelům televizního vysílání. Příjem má i z prodeje DVD a knih z televizních pořadů. Kromě toho formou takzvaného „Merchandisingu“ (prodávání propagačních materiálů) nabízí výrobky související s pořady České televize. (Například plyšové ztvárnění Boba a Bobka, skleničky s postavičkami večerníčku apod.). Jaký objem prostředků získává televize z prodeje práv k jednotlivým

---

¹⁴⁵ *strategie.e15.cz*; Stomiliónový rozvod, Sazka opouští ČT, [online]. Vydáno 8. listopadu 2007 [cit. 2011-04-14]. Žurnál. Dostupné z: <<http://strategie.e15.cz/zurnal/stamilionovy-rozvod-sazka-opousti-ct>>.

¹⁴⁶ Český rozhlas; Sazka neplatí České televizi. Losování se však bude vysílat dál [online], vydáno 11. dubna 2011 [cit. 2011-04-15]. Dostupné z <http://www.rozhlas.cz/zpravy/spolecnost/_zprava/sazka-neplati-ceske-televizi-losovani-se-vsak-bude-vysilat-dal--877441>.

pořadům či z prodeje výrobků souvisejícími s vysílanými pořady Česká televize ve výročních zprávách neuvádí.¹⁴⁷

4.3 Hospodaření České televize

Hlavním zdrojem financování České televize jsou tedy televizní poplatky. V minulém i předminulém roce vybrala na koncesionářských poplatcích Česká televize zhruba 5,8 miliardy korun. Přes miliardu pak Česká televize získá za reklamu, teleshopping, sponzoring nebo prodej televizních práv. Největší náklady televize vykazuje za provoz respektive vysílání a výrobu pořadů. Koncesionářské poplatky jdou však také na mzdy a odměny zaměstnanců České televize. Je otázkou, zda by ředitel České televize měl pobírat sedmisetisícové odměny jen za to, že dokáže udržet vyrovnaný rozpočet veřejnoprávní instituce. (Jen pro srovnání, podle Aktuálně.cz je odměna pro ředitele Českého rozhlasu o víc než polovinu menší)¹⁴⁸. Jak ukazuje následující graf, hospodaření České televize je od roku 2004 vyrovnané¹⁴⁹. Rok 2002 a 2003 byl podle slov České televize poznamenán dlouhodobou nestabilitou managementu a doznívající krizí z roku 2000.¹⁵⁰

---

¹⁴⁷ Výroční zpráva o činnosti České televize v roce 2009, [online]. Česká televize, 2010[cit. 2011-04-1]. Dostupné z: <<http://www.ceskatelevize.cz/vse-o-ct/publikace/rocenky/>>

¹⁴⁸ Aktuálně.cz; Prezident Klaus jde s platem dolů, ředitel ČT bere víc. [online]. 27. prosince 2010 [cit. 2011-04-16]. Ročenka 2010. Dostupné z: <<http://rocenka.aktualne.centrum.cz/2010/clanek.phtml?id=685042>>.

¹⁴⁹ Česká televize: Hospodaření a finanční situace [online]. Česká televize, 2011 [cit. 2011-04-15]. Dostupné z: <<http://www.ceskatelevize.cz/vse-o-ct/hospodareni-a-financi-situace/vybrane-polozky-nakladu-a-vynosu/>>.

¹⁵⁰ Česká televize: Hospodaření a finanční situace [online]. Česká televize, 2011 [cit. 2011-04-15]. Dostupné z: <<http://www.ceskatelevize.cz/vse-o-ct/hospodareni-a-financi-situace/vybrane-polozky-nakladu-a-vynosu/>>

Graf. 1. 3. Vývoj hospodářského výsledku 2002 - 2010

5 Závěr

Média dnes ve světě zastávají téměř nezastupitelnou roli. Mají hned několik funkcí, včetně vzdělávací, zábavní a informační. V poslední době však nabývám pocitu, že víc než roli informační a vzdělávací, zastávají média funkci hlavně zábavní. Zejména z televizního vysílání se stal obrovský byznys motivovaný především k vygenerování zisku. Televize dnes nabízí hlavně „estrádní“ styl zábavy apelující na nejnižší oblasti diváckého vkusu. O to významnější roli zastává v dnešní době veřejnoprávní televize, od které se očekává, že převezme určitou sociální zodpovědnost a ideály spadající daleko pod hranice ekonomické prosperity. Česká televize by dnes neměla soupeřit se soukromými vysílateli, nabízejícími mnohdy plytkou a lacinou zábavu. Právě snaha o soutěživost s konkurenční soukromou televizí snižuje celkovou úroveň veřejnoprávní České televize. V poslední době se navíc stále častěji ukazuje, že se komerční média sama degradují svou programovou nabídkou na spodní příčky sledovanosti. Diváky nezaujala ani turecká telenovela ani v pořadí už čtvrtá pěvecká reality-show. Tato skutečnost poukazuje, že jsou dnešní diváci už unavení z estrádní zábavy a touží po změně. A zde se nabízí prostor České televizi, která má víc než kdy jindy příležitost tuto programovou díru zaplnit. Nikoliv však lacinou zábavou, ale kvalitní programovou nabídkou, odlišující se od komerční televize nejen obsahem ale i způsobem zpracování pořadů. Víc než kdy jindy má Česká televize šanci na určitou změnu, kterou bezesporu musí projít.

Kromě programové nabídky by se Česká televize měla odlišovat od komerčních televizí také svoji nezávislostí. Na rozdíl od soukromých vysílatelů Česká televize nemusí usilovat o obnovení licence a měla by tak být zcela nezávislá na všech politických stranách i hospodářských korporacích. Právě nezávislost je jednou z hlavních zásad média veřejné služby. Nahlédneme-li však detailněji na způsob volby do jednotlivých mediálních rad, zjistíme, jak moc dnes zákonodárci zasahují do nezávislosti médií veřejné služby. Nejkritičtěji vnímám situaci právě v České televizi. Jak může být Česká televize nezávislá, když do křesel Rady ČT pravidelně míří lidé se silnými politickými vazbami, kteří se ještě donedávna před svým zvolením do funkce otevřeně hlásili k té či oné politické straně. Přestože dnes navrhuji kandidáty nezávislá občanská sdružení, jsou to nakonec členové Poslanecké sněmovny, kteří o tom, kdo zamíří do Rady ČT, rozhodují. Není žádným tajemstvím, že se na půdě Poslanecké sněmovny otevřeně rozhoduje o tom, kolik členů bude mít v Radě ta či ona politická strana. Dokud bude Rada ČT zastávat funkci prodloužené ruky politické moci,

nemůže být Česká televize považována za nezávislou. Konečné rozhodnutí však závisí na českých zákonodárcích. Navrhuji, aby si vzali za příklad země západní Evropy. V Česku by podle mého názoru mohl model fungovat například tak, že členy Rady ČT by přímo nominovala (nikoliv jen navrhovala) vybraná občanská sdružení a společenské organizace s tím, že by Parlament České republiky jednotlivé členy do funkce už pouze jmenoval. Funkce členů Rady ČT by pak zastávali mediální odborníci, soudci a zástupci univerzit bez politické minulosti, tak aby se zabránilo tlakům na jednotlivá občanská sdružení nominovat politické osobnosti. Členové Rady České televize by navíc měli být odvolatelní jen za vážné prohřešení za zcela jasně definovaných podmínek. Odvolávat jednotlivé členy z funkce by mohli pouze soudci na návrh Parlamentu ČR. Tento model by zajistil České televizi větší nezávislost. Ke změně však dlouhodobě chybí jakákoliv politická vůle.

Mnohem méně kriticky vnímám situaci v Radě pro rozhlasové a televizní vysílání. I zde bychom se mohli inspirovat západním světem. Funkce člena Rady pro rozhlasové a televizní vysílání je placená. Navíc členové mohou být na popud Poslanecké sněmovny odvoláni za nejasně definovaných podmínek. I zde proto vzniká určitý prostor pro politickou závislost. Po vzoru západních zemí by podle mého názoru měla být funkce člena Rady pro rozhlasové a televizní vysílání čestná a tudíž neplacená. Na volbě členů do křesla by se měli třetinově podílet Poslanecká sněmovna, Senát a prezident.

Televize veřejné služby se od komerčních vysílatelů zásadně liší ve způsobu financování. Zatímco komerční vysílatelé jsou závislí na příjmech z reklamy, veřejnoprávní médium je financováno z koncesionářských poplatků. Tento systém má u nás dlouhodobou tradici a nic bych na něm neměnila. Nesouhlasím s tím, aby byla Česká televize financována přímo ze státního rozpočtu. Byť by zcela odpadly náklady na jejich výběr, otevřel by se zde prostor k ještě větší závislosti České televize na politické moci. Nebráním se stávajícímu modelu. Pokud mi Česká televize bude pravidelně nabízet skutečně kvalitní programovou nabídku, ráda ji čtyři koruny denně na její provoz přispěju. Co se týče způsobu výběru koncesionářských poplatků, nedávno se chtěla ČT inspirovat po vzoru britské veřejnoprávní televize BBC a vyhlásila tendr na zajištění správy a výběru koncesionářských poplatků. Tento model v Británii už delší čas funguje, a pokud je pravdou, že by České televizi mohl ročně přinést víc než 300 milionů korun, v podstatě se mu, pokud by Česká televize přišla s relevantními fakty a čísly, kdy by jasně dokázala, že tento způsob výběru poplatků bude skutečně levnější a ČT tím výrazně ušetří, nebráním. To však neučinila a na začátku letošního roku kvůli negativním reakcím veřejnosti a doporučení Rady ČT tendr stáhla.

Další odlišností média veřejné služby od komerčního vysílatele je reklama a její vysílané množství. Podle mého názoru by však reklama měla z obrazovek České televize zmizet úplně. Nesouhlasím s ministrem kultury, aby byli diváci nuceni sledovat ještě další dva roky na obrazovkách České televize reklamu. Za poslední tři roky došlo k nárůstu koncesionářských poplatků o sto procent. Místo, aby tak z obrazu veřejnoprávní televize zmizela reklama úplně, stala se v off-timových časech shromaždištěm teleshoppingů. Dlouhodobě navíc obchází zákon a klasickou reklamu vydává pod přizviskem „*Nákup extra*“ za teleshopping. Proto hlasitě volám, aby na České televizi skončily reklamy úplně.

Česká televize v mnoha ohledech službu veřejnosti bezesporu poskytuje. Zejména na programech ČT2 a ČT24 dnes můžeme najít mnoho kvalitních pořadů. Otázkou je, zda je nutné, aby veřejnoprávní televize zajišťovala po dvacet čtyři hodin sportovní přenosy a zapracovat by měla také na prvním programu, kde mnohdy nabízí pořady, jejichž charakterem se přibližují v stále větším měřítku komerčním televizím. V předchozích měsících a letech Česká televize vlivem mnoha událostí, které jsem se stručně snažila popsat ve své diplomové práci, značně ztratila na svém krédu. V současnosti tak stojí před nelehkým úkolem. Musí hlavně svým obsahem a programovou tvorbou opět získat důvěru široké veřejnosti a přesvědčit ji, že je její existence nezbytnou součástí demokratické společnosti, a že stojí za to ji morálně i materiálně podpořit.

Seznam použité literatury

Knižní publikace

BARTOŇ, M. *Svoboda projevu a její meze v právu ČR*. 1. vyd. Praha: Lidne, 2002. 316 s. ISBN: 80-7201367-X.

BURTON, G.; JIRÁK J. *Úvod do studia médií*. 1. vyd. Brno: Barrister &Principal, 2001. 392 s. ISBN 80-859447-67-6.

ERMLOVÁ, M., *Právní aspekty České televize*. Masarykova univerzita, 2010. 87 s. Diplomová práce, Masarykova univerzita, Právnická fakulta.

JIRÁK J.; KASL KOLLMANNOVÁ D.; KÖPPLOVÁ B. *Media twenty years after*. 1. vyd. Praha: Portál, 2009. 383 s. ISBN 978-80-7367-446-5.

JIRÁK, J.; KÖPPLOVÁ, B. *Masová média*. 1.vyd. Praha: Portál, 2009, 416 s. ISBN 978-7367-466-3.

KOLEKTIV AUTORŮ. *(Prvních) 10 let České televize*. 1. vyd. Praha: Česká televize, 2002. 372 s. ISBN 80-85005-379

KONČELÍK, J.; VEČEŘA, P.; ORSÁG, P. *Dějiny českých médií 20. století*. 1. vyd. . Praha: Portál, 2010. 312 s. ISBN 978-80-7367-698-8.

MCCHESNEY R. *Problém médií. Jak uvažovat o dnešních médiích*. 1. vyd. Všeň: Grimmus, 2009. 144 s. ISBN 978-80-902831-1-1.

MEJSNAR, P. *Média veřejné služby a jejich regulace v České republice*. Masarykova univerzita, 2007. 81 s. Diplomová práce. Masarykova univerzita, Právnická fakulta

POSTMAN N. *Ubavit se k smrti*. 2. vyd. Praha: Mladá fronta, 2010. 208 s. ISBN 978-80-204-2206-4.

ROZEHNAL, A. *Mediální právo*. 2. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2007. 303 s. ISBN 978-80-7380-033-8.

Internetové zdroje

Aktuálně.cz; Prezident Klaus jde s platem dolů, ředitel ČT bere víc. [online]. 27. prosince 2010 [cit. 2011-04-16]. Ročenka 2010. Dostupné z: <<http://rocenka.aktualne.centrum.cz/2010/clanek.phtml?id=685042>>.

Analýza diskusních pořadů českých televizí [online]. Vydáno 20. ledna 2010 [cit. 2011-04-08]. Dostupné z: <http://img6.ceskatelevize.cz/boss/image/contents/rada-ct/vyrocní_zpravy/prilohy_09/53.pdf>

Analýza předvolebního vysílání České televize, konkrétně pořadů Otázky Václava Moravce Speciál, Události, Studio Volby 2010. [online]. 2010 [cit. 2011-04-1]. Dostupné z <http://www.rrtv.cz/cz/files/monitoring/2010_Česká%20televize_2.pdf>

Analýza předvolebního vysílání České televize, konkrétně pořadů Události, komentáře, Reportéři ČT, 168 hodin a Hyde park z období před volbami do zastupitelstev obcí a do Senátu parlamentu České republiky 2010. [online]. 2010 [cit. 2011-04-1]. Dostupné z <http://www.rrtv.cz/cz/files/monitoring/2010_Česká%20televize.pdf>.

AUST. O, Zase problém – jak volit Radu ČT. *Mediář* [online]. Vydáno 6. dubna 2007 [cit. 2011-04-09]. Dostupné z: <<http://www.aust.cz/2007-04-06/zase-problem-jak-volit-radu-ct/>>

CT24.cz; ČT zruší miliardový tendr na výběr poplatků. [online]. Vydáno 13. ledna 2011 [cit. 2011-04-11]. Dostupné z <<http://www.ct24.cz/media/112447-ct-zrusi-miliardovy-tendr-na-vyber-poplatku/>>.

Česká média; Češi a reklama 2011 Proměny postojů české veřejnosti k reklamě [online]. Vydáno 16. února 2011 [cit. 2011-04-13]. Dostupné z: <http://archive.ceskamedia.cz/article.html?id=369947_tz_M>.

Česká média; Jednostranností Česká televize škodí hlavně sama sobě, [online]. Vydáno 4. ledna 2011 [cit. 2011-04-02]. Dostupné z: http://archive.ceskamedia.cz/article.html?id=363289_hp_M

Česká média; Má Česká televize vysílat reklamu? [online], Vydáno 5. dubna 2011 [cit. 2011-04-14]. Dostupné z: <http://archive.ceskamedia.cz/article.html?id=377173_hp_M>.

Česká média; Přehled kandidátů do Rady České televize [online]. Vydáno 2. února 2009 [cit. 2011-04-09]. Dostupné z <<http://www.ceskamedia.cz/article.html?id=280585>>.

Česká média; Výběr televizních poplatků soukromou firmou by mohl přinést větší výnos [online]. Vydáno 6. října 2010 [cit. 2011-04-10]. Dostupné z: <http://archive.ceskamedia.cz/article.html?id=351363_nw_M>.

Česká televize od roku 1993 [online]. Česká televize, 1996 [cit. 2011-03-27]. Historie. Dostupné z WWW: <<http://www.ceskatelevize.cz/vse-o-ct/historie/ceska-televize-od-r-1993/krize/>>

Česká televize, teleshoppingový ráj to na pohled. [online]. Česká média. Vydáno 28. listopadu 2010 [cit. 2011-02-27]. Dostupné z: <http://archive.ceskamedia.cz/article.html?id=358246_nw_M>

Česká televize: Hospodaření a finanční situace [online]. Česká televize, 2011 [cit. 2011-04-08]. Dostupné z: <<http://www.ceskatelevize.cz/vse-o-ct/hospodareni-a-financi-situace/televizni-poplatky/>>

Česká televize: Hospodaření a finanční situace [online]. Česká televize, 2011 [cit. 2011-04-15]. Dostupné z: <<http://www.ceskatelevize.cz/vse-o-ct/hospodareni-a-financi-situace/vybrane-polozky-nakladu-a-vynosu/>>.

Česká televize: Kodex ČT [online]. Česká televize, 2011 [cit. 2011-04-18]. Dostupné z: <<http://img6.ceskatelevize.cz/boss/image/contents/kodex-ct/pdf/kodex-ct.pdf>>

Česká televize: Listopad 1989 [online]. Česká televize, 1996 [cit. 2011-03-27]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/vse-o-ct/historie/ceskoslovenska-televize/listopad-1989/>

Česká televize: Období 1998 - 1999 [online]. Česká televize 1996 [cit. 2011-03-27]. Dostupné z WWW: <<http://www.ceskatelevize.cz/vse-o-ct/historie/ceska-televize-od-r-1993/obdobi-1998-1999/>>.

Česká televize: Regionální vysílání ČT se rozšiřuje a jde za svými diváky [online]. Česká televize, 12. listopadu 2011 [cit. 2011-04-09]. Dostupné z <<http://www.ceskatelevize.cz/vse-o-ct/press/?id=5090&strana=2=3&category=2>>

Česká televize: StB versus ČST [online]. 1996 [cit. 2011-03-27]. Dostupné z: <<http://www.ceskatelevize.cz/vse-o-ct/historie/ceskoslovenska-televize/stb-versus-cst/1-cast/>>.

Česká televize; Nový zákon o rozhlasových a televizních poplatcích a o změně některých zákonů [online]. Česká televize 2010 [cit. 2011-04-02]. Dostupné z: <https://tvp.ceskatelevize.cz/poplatky/faq.php>

Česká televize; Otevřený dopis Jiřího Janečka z 8. prosince 2010 jako reakce na otevřený dopis Filmového a televizního svazu a Asociace režisérů a scénáristů audiovizuálních médií. [online]. 8. prosince 2010 [cit. 2011-01-27]. Dostupné z <<http://www.ceskatelevize.cz/vse-o-ct/press/tiskove-zpravy/?id=5147&strana=3=31&category=3>>.

Česká televize; Současné složení Rady České televize [online]. Česká televize, 2011 [cit. 2011-04-09]. Dostupné z WWW: <<http://www.ceskatelevize.cz/rada-ct/clenove-rady/>>.

České televize: Nový vizuální styl ČT: JSME ČESKÁ TELEVIZE. [online]. Česká televize, 2011; [cit. 2011-01-27]. Dostupné z <<http://www.ceskatelevize.cz/press/detail.php?id=2544.>>

Český rozhlas; Sazka neplatí České televizi. Losování se však bude vysílat dál. [online]. Vydáno 11. dubna 2011 [cit. 2011-04-15]. Dostupné z <http://www.rozhlas.cz/zpravy/spolecnost/_zprava/sazka-neplati-ceske-televizi-losovani-se-vsak-bude-vysilat-dal--877441>.

Český rozhlas; FITES: Způsob volby Rady ČT je nepoctivý a protizákonný [online]. Vydáno 3. června 2007 [cit. 2011-04-08]. Digitální média. Dostupné z: <http://www.rozhlas.cz/digital/cesko/_zprava/351443>..

iDnes.cz; Balvín vidí za svým pádem Zaorálka. [online]. 28. listopadu 2002 [cit. 2011-01-27]. Dostupné z <http://zpravy.idnes.cz/domaci.asp?r=domaci&c=A021118_113838_domaci_che&l=1&t=A021118_113838_domaci_che&r2=domaci>.

iDnes.cz; Česká televize chce vydělat, přidala reklamu s tváří teleshoppingu, [online]. Vydáno 4. června 2010 [cit. 2011-04-13]. Dostupné z: <http://ekonomika.idnes.cz/ceska-televize-chce-vydelat-pridala-reklamu-s-tvari-teleshoppingu-10k-/ekonomika.aspx?c=A100603_201628_ekonomika_vel>.

iDnes.cz; ČT se zcela vymkla kontrole, dělejte s tím něco, žádají umělci. [online]. Vydáno 2. prosince 2010 [cit. 2011-04-09]. Dostupné z: <http://zpravy.idnes.cz/ct-se-zcela-vymkla-kontrole-delejte-neco-zadaji-politiky-umelci-pst-/domaci.asp?c=A101202_121717_domaci_jw>.

iDnes.cz; Otevřený dopis Filmového a televizního svazu a Asociace režisérů a scénáristů audiovizuálních médií předsedům parlamentních stran k situaci v ČT. [online]. 2. prosince 2010 [cit. 2011-01-27]. Dostupné z <http://zpravy.idnes.cz/ct-se-zcela-vymkla-kontrole-delejte-neco-zadaji-politiky-umelci-pst-/domaci.asp?c=A101202_121717_domaci_jw>.

iDnes.cz; Rada chce pojitit Janečkovi místo v čele České televize. [online]. Únor 2009 [cit. 2011-04-09]. Zprávy. Dostupné z WWW: <http://zpravy.idnes.cz/rada-chce-pojistit-janeckovi-misto-v-cele-ceske-televize-p2b-/domaci.asp?c=A090225_210805_media_dp>

iHNed.cz; ČT loni hospodařila vyrovnaně, Janeček dostal odměnu přes 700 tisíc. [online]. Vydáno 23. června 2010 [cit. 2011-04-10]. Dostupné z <<http://domaci.ihned.cz/c1-44429940-ct-loni-hospodarila-vyrovnane-janecek-dostal-odmenu-pres-700-tisic>>

iHNed.cz; ČT v pololetí vybrala více peněz, než očekávala. [online]. Vydáno 19. září 2007 [cit. 2011-04-08]. Dostupné z: <<http://ekonomika.ihned.cz/c1-22058320-ct-v-pololeti-vybrala-vice-penez-nez-ocekavala>>

Lidovky.cz; Mediální expert odmítl Nečasovu kritiku. [online]. 23. července 2010 [cit. 2011-02-27]. Dostupné z WWW: <http://www.lidovky.cz/medialni-expert-odmitl-necasovu-kritiku-ceske-televize-pj6-/ln-media.asp?c=A100723_114927_ln-media_jar>

Marketing&Media; Nové členy Rady ČT a ČRo by sněmovna mohla volit v červnu. [online] Vydáno 8. 4. 2011 [cit. 2011-04-08]. Dostupné: <<http://mam.ihned.cz/c1-51500980-nove-cleny-rady-ct-a-cro-by-mohla-snemovna-volit-v-cervnu>>

Novinky.cz; Topolánek zřejmě podporu pro větší přísnost na média nenajde. [online] Vydáno 30. září 2007 [cit. 2011-04-08]. Dostupné z: < <http://www.novinky.cz/domaci/123641-topolaneck-zrejme-podporu-pro-vetsi-prisnost-na-media-nenajde.html>>

Novinky.cz; Zaměstnancům České televize se sníží platy, radní si přidají. [online]. 26. ledna 2011 [cit. 2011-04-09]. Dostupné z: <<http://www.novinky.cz/kultura/223444-zamestnancum-ceske-televize-se-snizi-platy-radni-si-pridaji.html>>.

OBERFALZER J.; Fibingerová nachytaná na hruškách. [online]. 2007 [cit. 2011-04-09]. Dostupné z: <<http://www.oberfalzer.cz/komentare/207-fibingerova-nachytana-na-hruskach>>.

Rada pro rozhlasové a televizní vysílání. Poslání rady pro rozhlasové a televizní vysílání. [online]. 2011 [cit. 2011-03-27]. Dostupné z: <<http://www.rrtv.cz/cz/static/o-rade/poslani-rady/index.htm>>.

strategie.e15.cz; Stomilionový rozvod, Sazka opouští ČT, [online]. Vydáno 8. listopadu 2007 [cit. 2011-04-14]. Žurnál. Dostupné z: <<http://strategie.e15.cz/zurnal/stamilionovy-rozvod-sazka-opousti-ct>>

Tyden.cz; Rada ČT odvolala komisi, prý byla moc zvědavá. [online]. Vydáno 9. června 2010 [cit. 2011-04-10]. Dostupné z: <http://www.tyden.cz/rubriky/media/televize/rada-ct-odvolala-dozorci-komisi-pry-byla-moc-zvedava_171853.html>.

Výroční zpráva o činnosti České televize v roce 2007, [online]. Česká televize, 2008[cit. 2011-04-1]. Dostupné z: < <http://www.ceskatelevize.cz/vse-o-ct/publikace/rocenky/>>

Výroční zpráva o činnosti České televize v roce 2008, [online]. Česká televize, 2009[cit. 2011-04-1]. Dostupné z: < <http://www.ceskatelevize.cz/vse-o-ct/publikace/rocenky/>>

Výroční zpráva o činnosti České televize v roce 2009 [online]. Česká televize, 2010[cit. 2011-04-1]. Dostupné z: < <http://www.ceskatelevize.cz/vse-o-ct/publikace/rocenky/>>

Ceskapolitika.cz; 2000 slov v roce 2000. Prohlášení petičního výboru České televize – věc veřejná, který vydal v Praze petiční výbor 23. 12. 2000 v 12.00 hodin; [online]. 2000 [cit. 2011-03-27]; Dostupné z WWW: < <http://www.ceskapolitika.cz/Provolani/ct.htm> >.

www.digizone.cz; Do Rady ČT kandiduje 35 lidí, i bývalá moderátorka Novy Jurinová. [online]. 2. března 2009 [cit. 2011-04-08]. Dostupné z WWW: <[Do Rady ČT kandiduje 35 lidí, i bývalá moderátorka Novy Jurinová](#)>.

www.vz24.cz; Česká televize loni vybrala na poplatcích méně než v roce 2009, [online]. Vydáno 8. března 2011 [cit. 2011-04-10]. Dostupné z: <<http://www.vz24.cz/clanky/ceska-televize-loni-vybrala-na-poplaticich-mene-nez-v-roce-2009/>>.

Právní předpisy

Zákon č. 483/1991 Sb., o České televizi, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 231/2001 Sb., o provozování rozhlasového a televizního vysílání, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 348/2005 Sb., o rozhlasových a televizních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 236/1995 Sb. o platu a dalších náležitostech spojených s výkonem funkce představitelů státní moci a některých státních orgánů a soudců a poslanců Evropského parlamentu, ve znění pozdějších předpisů.

Seznam zkratek

ČR	Česká republika
ČRo	Český rozhlas
ČsRo	Československý rozhlas
ČT	Česká televize
EBU	Evropská vysílací unie (European Broadcasting Union)
RČT	Rada České televize
RRTV	Rada pro rozhlasové a televizní vysílání
StB	Státní bezpečnost
VTU	Vojenský technický ústav

Prohlášení o využití výsledků diplomové práce

Prohlašuji, že

- jsem byla seznámena s tím, že na mou diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 . školní dílo;
- beru na vědomí, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB-TUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, diplomovou práci užít (§ 35 odst. 3);
- souhlasím s tím, že diplomová práce bude v elektronické podobě archivována v Ústřední knihovně VŠB-TUO a jeden výtisk bude uložen u vedoucí diplomové práce. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o diplomové práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO;
- bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- bylo sjednáno, že užít své dílo, diplomovou práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Ostravě dne .....

.....

Hana Szotkowská

Vladislava Vančury 320/39

Hlučín

748 01